

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

**Možnosti revitalizace veřejných zelených ploch s využitím
konceptu placemaking**

Bc. Michal HOFMAN

Diplomová práce

Vedoucí práce: Mgr. Petr ŠIMÁČEK, Ph.D.

Olomouc 2024

Bibliografický záznam

Autor (osobní číslo): Michal Hofman (R220054)

Studijní obor: Geografie a regionální rozvoj

Název práce: Možnosti revitalizace veřejných zelených ploch s využitím konceptu placemaking

Title of thesis: Revitalisation options of public green spaces using a placemaking approach

Vedoucí práce: Mgr. Petr Šimáček, Ph.D.

Rozsah práce: 117 stran, 12 vázaných příloh

Abstrakt: Tato diplomová práce se zabývá konceptem placemaking v kontextu možné revitalizace dvou vybraných veřejných zelených ploch ve městě Pardubice. Teoretická část práce představuje fenomén význam místa, percepce prostoru, koncept placemaking a městské zelené plochy. Součástí práce je analýza vzorců využívání a analýza navržených opatření týkajících se jednotlivých zelených ploch. Stěžejní metodou pro vyhodnocení byla dvě dotazníková šetření s celkovým výzkumným vzorkem 253 respondentů. Výstupem práce jsou grafy a tabulky prezentující typické vzorce využívání pro zelené plochy. Práce obsahuje i mapové výstupy představující navržená opatření v kontextu prostoru zelené plochy.

Klíčová slova: placemaking, parky, mentální mapy, město Pardubice, dotazníkové šetření

Abstract: This thesis deals with the concept of placemaking in the context of the possible revitalization of two selected urban green spaces in the city of Pardubice. The thesis includes an analysis of the patterns of use and an analysis of the proposed measures concerning the individual urban green spaces. The main method for the evaluation was two questionnaire surveys with a total research sample of 253 respondents. The output of the thesis are graphs and tables presenting the usage patterns typical for urban green spaces. The thesis also includes map outputs presenting the proposed measures in the context of the urban green space. The theoretical part of the thesis introduces the phenomenon of the sense of place, the perception of space, the concept of placemaking and urban green spaces.

Key words: placemaking, parks, mental maps, Pardubice city, questionnaire survey

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předloženou písemnou práci vypracoval samostatně pod vedením

Mgr. Petra Šimáčka, Ph.D. a za použití literatury uvedené v referenčním seznamu.

V Olomouci dne 16.04.2024

.....

Bc. Michal Hofman

Poděkování

Jako první bych chtěl poděkovat vedoucímu této diplomové práce Mgr. Petru Šimáčkovi, Ph.D. za poskytnuté rady, jeho ochotu a vstřícný přístup. Dále děkuji doc. Mgr. Davidu Fiedorovi, Ph.D. za pomoc v metodické části práce, doc. RNDr. Jaroslavu Burianovi, Ph.D. za poskytnutí dat využitých v této práci a odboru hlavního architekta magistrátu města Pardubice za celkovou spolupráci. Další poděkování patří všem zúčastněným respondentům a také mé rodině a přátelům za jejich podporu po dobu mého studia.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Michal HOFMAN**
Osobní číslo: **R220054**
Studijní program: **N0532A330021 Geografie a regionální rozvoj**
Téma práce: **Možnosti revitalizace veřejných zelených ploch s využitím konceptu placemaking**
Zadávající katedra: **Katedra geografie**

Zásady pro vypracování

Práce se bude zabývat možnými způsoby revitalizace zelených ploch města Pardubice s využitím fenoménu placemakingu. V rámci teoretické části bude provedena rešerše relevantních informačních zdrojů se zaměřením na koncept placemakingu a percepce prostoru se zvláštním zaměřením na městskou zeď. V praktické části bude provedeno šetření na území města za účelem získání dostatečné datové základny pro zjištění odpovědí na hlavní výzkumné otázky. Šetření bude navrženo a realizováno ve spolupráci s pardubickým magistrátem, aby byla zajištěna co možná nejvyšší míra uplatnitelnosti výsledků práce do plánovací praxe města. Zjištěné poznatky budou analyzovány a adekvátně vyhodnoceny. V závěru práce dojde k syntéze a zhodnocení autorem zjištěných poznatků a následně k jejich komparaci s poznatky zjištěnými v obdobně laděných studiích.

Rozsah pracovní zprávy: **20 000 – 24 000 slov**
Rozsah grafických prací: **Podle potřeb zadání**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

ARAVOT I. (2002): Back to Phenomenological Placemaking. *Journal of Urban Design*, 7 (2), s. 201-212.
ELLERY P., ELLERY J. (2019): Strengthening Community Sense of Place through Placemaking. *Urban Planning*, 4 (2), s. 237-248.
CHAN Ch. S., SI F. H., MARAFA L. M. (2018): Indicator development for sustainable urban park management in Hong Kong. *Urban Forestry & Urban Greening*, 31, s. 1-14.
JIM C. Y., CHEN W. Y. (2006): Perception and attitude of residents toward urban green spaces in Guangzhou (China). *Environmental Management*, 38 (3), s. 81-96.
LYNCH K. (1960): *The Image of the City*. M.I.T. Press, Cambridge, Mass., 194 s.
PINCETL S., GEARIN E. (2005): The Reinvention of Public Green Space. *Urban Geography*, 26 (5), s. 365-384.
SHANDAS V., MESSER W. B. (2008): Fostering Green Communities Through Civic Engagement: Community-Based Environmental Stewardship in the Portland Area. *Journal of the American Planning Association*, 74 (4), s. 408-418.
SINWEK T. (2011): *Percepce geografického prostoru*. Česká geografická společnost, Praha, 164 s.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Petr Šimáček, Ph.D.**
Katedra geografie

Datum zadání diplomové práce: 27. ledna 2023
Termín odevzdání diplomové práce: 10. dubna 2024

L.S.

doc. RNDr. Martin Kubala, Ph.D.
děkan

doc. Mgr. Pavel Klapka, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 27. ledna 2023

Obsah

Úvod.....	9
Cíle práce	10
1 Místo a jeho významy	11
2 Percepce prostoru	12
3 Placemaking.....	14
3.1 Využití konceptu placemaking ve světě.....	18
3.2 Využití konceptu placemaking v České republice	21
4 Městská zeleň a její návštěvnost	22
4.1 Typy městské zeleně.....	22
4.2 Role městských parků a zelených ploch	22
4.3 Motivace návštěvy parků a zelených ploch	23
4.4 Frekvence návštěvy a doba strávená v parcích a zelených plochách	26
5 Metodické postupy	28
5.1 Sběr dat a jejich zpracování	28
5.1.1 Sběr dat.....	28
5.1.2 Zpracování dat.....	30
5.2 Participativní mapování	33
5.3 Mentální mapování.....	34
5.3.1 Komparativní a preferenční mentální mapy	35
6 Zájmové území	37
6.1 Pardubice	37
6.2 Park Vínice – stará vojenská plovárna	39
6.3 Pravý břeh Labe.....	39
7 Dokumenty a projekty ve městě Pardubice.....	42
7.1 Dokumenty související se zájmovým územím	42
7.1.1 Územní plán města Pardubice	42
7.1.2 Koncepční dokument Rozvoj vybraných ploch zeleně města Pardubice	44
7.1.3 Územní studie krajinné a sídelní zeleně pro ORP Pardubice a město Pardubice	45
7.2 Projekty spojené s oblastí zájmu	46
7.3 Účast veřejnosti na dalších projektech v Pardubicích.....	47
8 Stará vojenská plovárna	49
8.1 Výzkumný vzorek a jeho charakteristiky (šetření č.1).....	49
8.2 Závislosti mezi vybranými proměnnými (šetření č. 1)	51
8.3 Motivace návštěvy parku (šetření č. 1)	53

8.3.1 Motivace a pohlaví (šetření č. 1).....	55
8.4 Návrhy opatření (šetření č. 1)	56
8.5 Pozitivní a negativní stránky parku (šetření č. 1).....	62
9 Pravý břeh Labe	65
9.1 Výzkumný vzorek a jeho charakteristiky (šetření č. 2).....	65
9.2 Závislosti mezi vybranými proměnnými (šetření č. 2).....	67
9.3 Motivace návštěvy parku (šetření č. 2)	69
9.3.1 Motivace a pohlaví (šetření č. 2).....	71
9.4 Návrhy opatření (šetření č. 2)	72
9.5 Pozitivní a negativní stránky parku (šetření č. 2).....	81
9.6 Výsledky doplňujících otázek (šetření č. 2).....	83
10 Porovnání parků	84
10.1 Porovnání motivace návštěvy parku.....	84
10.2 Porovnání frekvence návštěvy parku.....	85
10.3 Porovnání doby strávené v parku	86
10.4 Porovnání návrhu opatření	88
11 Diskuse	89
12 Závěr	93
Summary	94
Zdroje	95
Datové zdroje:	102
Seznam obrázků.....	103
Seznam tabulek	104
Seznam příloh	105

Úvod

Městské zelené plochy jsou jedním z klíčových prvků moderních měst. Důležitost těchto zelených ploch navíc roste se zvyšujícím se počtem obyvatel ve městech, a z toho vyplývajícího významnějšího tlaku na tyto veřejné prostory. Zelené plochy poskytují velkou řadu benefitů a ekosystémových služeb, kterých je v městském prostředí často nedostatek. Dále poskytují místo, kam lidé mohou uniknout od městského ruchu, ať už formou sportovní aktivity, odpočinku, nebo klasické procházky. Lze tedy konstatovat, že zelené plochy mají zásadní vliv na kvalitu života obyvatel těchto měst. V praxi se ale můžeme setkat se zelenými prostory o které není dostatečně pečováno, nebo není využito jejich plný potenciál. Tato skutečnost vyvolává pocit a potřebu vytváření nových strategií revitalizace zelených ploch, které mohou zapříčinit zlepšení stavu a správy těchto ploch nebo vytvořit nové příležitosti pro trávení volného času na těchto zelených místech.

Vhodným prostředkem k úspěšnému procesu revitalizace je koncept placemaking, který se zaměřuje na vytvoření kvalitních míst skrze zapojení veřejnosti do tvorby a transformace veřejných prostorů. Placemaking přináší pohled obyvatel, kteří daná místa využívají. Jedná se tedy o důležitou přidanou hodnotu k městskému plánování a rozvoji. Vlivem spolupráce s veřejností lze získat informace o využívání daného prostoru, pozitivních či negativních stránkách parku, ale také lze z řad veřejnosti vzít v potaz konkrétní návrhy na změnu.

Tato práce se věnuje dvěma zeleným plochám nacházejících se ve městě Pardubice. Jednou z ploch je prostor parku u staré vojenské plovárny v okrajové části města u řeky Chrudimky. Druhou zájmovou oblastí je rozsáhlá zelená plocha v centrální části města na pravém břehu řeky Labe. Pardubice jsou typické velkým počtem parků a dalších městských zelených ploch. Z důvodu možného budoucího využití výsledku v plánování a rozvoji města byly vybrány, ve spolupráci s odborem hlavního architekta magistrátu města Pardubice, právě tyto plochy. Snahou této práce je, skrze geografický výzkum, zjistit hlavní využití zelených ploch obyvateli města a zmapovat konkrétní místa, která by si dle obyvatel zasloužila pozornost a změnu.

Cíle práce

Hlavním cílem této diplomové práce je identifikovat vzorce využívání dvou zelených ploch ve městě Pardubice. V práci je zjišťována hlavní motivace pro návštěvu zelené plochy, frekvence návštěvnosti a doba strávená na území těchto zelených ploch. Výše zmíněné vzorce využívání se s ohledem na rozdílnost obou zelených ploch nemusí shodovat. Z toho důvodu je nezbytné získat dostatečný datový základ pro analýzu a následnou syntézu poznatků spočívající v porovnání dvou vybraných zelených ploch.

Dalším cílem je zjistit postoj obyvatel města Pardubice k možným revitalizacím obou zelených ploch a popřípadě zjistit, jakým způsobem by si účastníci výzkumu přáli tyto revitalizace provést. Součástí práce je tedy i analýza zabývající se návrhy účastníků výzkumu, týkající se různých opatření. Pro naplnění cílů práce byly vydefinovány tyto výzkumné otázky:

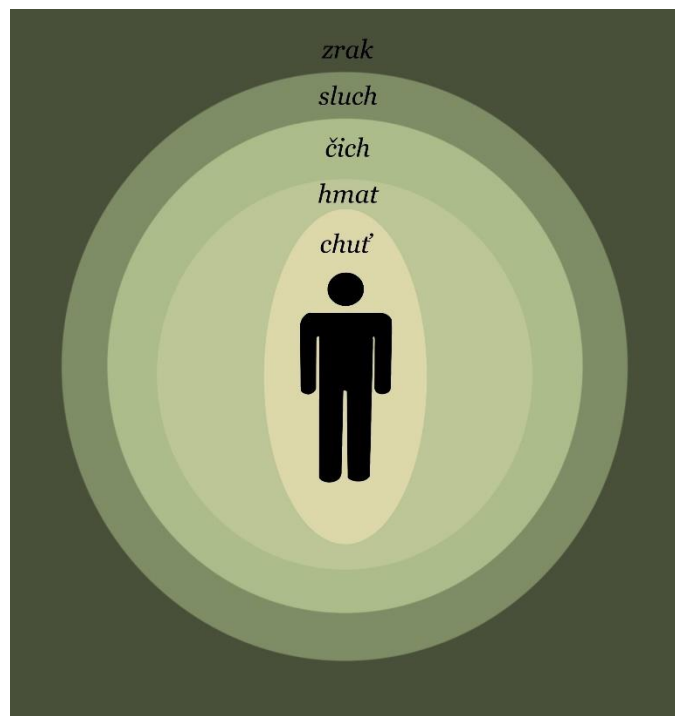
1. Liší se využití dvou zkoumaných veřejných zelených ploch v závislosti na různých aspektech, jako jsou motivace návštěvy, frekvence návštěv a doba strávená na území zelené plochy? Pokud ano, jsou tyto rozdíly ovlivněny polohou parku v rámci města?
2. Existuje zájem respondentů o intervence u obou parků? Pokud ano, jsou mezi navrženými opatřeními pozorovatelné rozdíly?

1 Místo a jeho významy

Prostor lze zkoumat z filozofického i geografického pohledu. V rámci studie geografie je pracováno s výše zmíněným geografickým prostorem. Samotné definice geografického prostoru ale nejsou jednotné. Část geografů definuje geografický prostor na základně absolutního prostoru, který je synonymem prázdnoty. Absolutní prostor je nejčastěji zájmem geometrie, fyziky a matematiky. Pro geografy se stává zajímavý až s rozlišením určitých prvků. Pro část geografů je prostor identický s prostorem geometrickým, další pohlízejí na prostor jako na množinu prostorových vztahů (Siwek, 2011). Pro další geografy je prostor komplex různorodých pohledů tvořících synergii nebo pojem totožný s prostředím (Mazúr & Urbánek, 1983 In Siwek, 2011). Tuan (1977) píše, že prostor lidem umožňuje samotný pohyb a je abstraktnější než místo. Siwek (2011, s. 42) definuje geografický prostor jako „*prostor vztahující se k člověku*“. V tomto kontextu spíše ve významu „místo“ a nikoliv „prostor“. Místo není pouze fyzická lokace, místo lze chápat jako lidský produkt (Pred, 1984). Dle Šimáček et al. (2020) chybí jednotná definice místa. Dle Tuana (1977) dojde k přeměně prostoru na místo, pokud se dostane do podvědomí člověka a získá význam. Z tohoto tvrzení vyplývá že prostor a místo se sebou souvisí. Podobně chápe místo další humanistický geograf Relph (1976), dle kterého prostorové koncentrace lidských aktivit a zkušeností zapříčiní vznik místa. Humanisticky zaměření geografové nechápou prostor pouze geometricky, ale existenciálně. Takový prostor je vázaný na významy, které mu jsou člověkem přiděleny (Siwek, 2011). Percepce, emoce a náklonost k určitému místu společně tvoří význam místa (Shamai, 1991). Williams a Stewart (1998, s. 19) tento pojem chápe jako „*sbírku významů, přesvědčení, symbolů, hodnot a pocitů, které jednotlivec nebo skupiny přisuzují určitému místu*“. Dle Osman (2016) mohou tyto významy souviset s každodenními činnostmi (čekání, setkávání) a s pocity, které danému místu přisuzujeme (romantika, nebezpečí) či s atmosférou místa. Obecně lze význam místa chápat jako propojení člověka a místa (Relph, 1976; Tuan, 1977). Významy míst lze vytvořit a posílit skrze participativní strategie a placemaking (Teder, 2018; Ellery & Ellery, 2019). Jeden z prvních autorů zabývajících se touto tematikou byl americký urbanista Kevin Lynch (1918-1984) ve svém díle *The Image of the City* (Lynch, 1960). Dle Daněk (2013) důležitou roli ve studiu vztahu k místu měli humanističtí geografové, Buttner (1974), Relph (1976), Tuan (1977), Ley a Samuels (1978), Seamon (1979).

2 Percepce prostoru

Percepce prostoru je předmětem studia podoboru humánní geografie, behaviorální geografie (Daněk, 2013). Vznik oboru behaviorální geografie se datuje do druhé poloviny 20. století. Daněk (2013) datuje vznik oboru do 60. let. Siwek (2011) přisuzuje vznik oboru angloamerickému prostředí v 70. letech. Percepce neboli vnímání může být definována více způsoby, dle Golledge a Stimson (1997, s. 190) se jedná o „bezprostřední zaznamenání informací o prostředí, jednoho nebo více smyslů“. Siwek (2011, s. 70) chápe percepci jako proces „během něhož vzniká v lidském vědomí obraz reality“. Jako realitu můžeme chápat prostředí a okolní svět, v kterém člověk žije a poznává skrze své smysly. Dle Gibson (1966) je úkolem smyslů jako funkčního systému poskytovat zpětnou vazbu pro motorický systém těla a zaznamenávat informace získané z blízkého prostředí. Dle Golledge a Stimson (1997) mají jednotlivé smysly rozdílný dosah viz obr. 1. Zatímco čich a hmat zaznamenají podněty pouze v tzv. hmatové zóně. Ostatní smysly jako je zrak, sluch a čich i mimo tuto zónu. Autoři dále zmiňují fakt, že velká část zaznamenaných informací má původ ze sekundárních zdrojů jako jsou media nebo z doslechu při komunikaci z ostatními lidmi. Pro získání imaginárního obrazu reality je potřeba mimo percepce i kognice. Kognice označuje proces kódování, ukládání a uspořádání získaných informací v mozku tak, aby odpovídali nashromážděným znalostem a hodnotám člověka (ibid).



Obr. 1 Dosah jednotlivých smyslů

Zdroj: Golledge a Stimson (1997), vlastní zpracování.

Během svého života člověk poznává prostor, ve kterém se pohybuje a žije, v celé jeho složitosti. Formuje si o něm subjektivní představy a vztahy, které jsou dynamické a během života člověka se neustále vyvíjejí. V těchto představách a vztazích jsou odráženy objektivní poznatky i subjektivní charakteristiky osobnosti jedince. Prostorové vnímání není vrozená schopnost, tudíž je tato schopnost získávána v průběhu vývoje jedince. Během vývoje jedince jsou nejdříve osvojovány hlavní prvky prostorového vnímání, které jsou později doplňovány méně významnými. Výsledkem je dokonalé prostorové vnímání, které umožní člověku život ve světě (Siwek, 2011). Novorozenec vnímá svět jinak než v dospělosti, v prvních dnech života není schopen rozeznat sám sebe od prostředí kolem něj (Tuan, 1977). V rámci percepce prostoru lze rozlišit dva základní vztahy k místu. Pokud člověk k místu pociťuje pozitivní pocity tak se jedná o topofilii (Tuan, 1990, In Siwek, 2011). V případě, že se člověk na daném místě necítí dobře, pociťuje k němu spíše negativní pocity, tak se jedná pro změnu o topofobii (Ruan & Hogben, 2007, In Siwek, 2011). Brisudová et al. (2020) rozlišují třetí typ topo-ambivalentní místa. Taková místa jsou spojena s pozitivními i negativními významy současně. Výše zmíněné přisuzované významy vychází ze zkušeností, které byly lidmi získány v průběhu života.

3 Placemaking

Placemaking je koncept, který se snaží o posílení propojení místní komunity a místa skrze vytváření kvalitních míst. Placemaking nemá jednotný název. V literatuře narazíme na pojmy jako place-making, place making nebo placemaking, dle Ellery et al. (2021) nelze přisoudit jednotlivým pojmenováním rozdílné významy, tudíž je můžeme považovat za synonyma. Z toho důvodu v této práci nebude rozdílný pravopis brán v potaz a bude se využívat pojem placemaking. Konceptem placemaking se zabývají autoři napříč vědeckými disciplínami. Nejvíce prací je spojováno s kulturními odvětvími a urbanistickým designem. Dále pak např. s psychologii, filozofii a politologií. S ohledem na geografickou polohu jednotlivých placemaking studií lze říct, že je koncept rozšířen po celém světě (ibid).

Placemaking byl původně spojován s urbánní architekturou a designem. Koncept původně vznikl jako reakce na modernistickou architekturu a urbanismus. Výsledkem modernistické architektury byly často nekvalitní veřejná prostranství bez charakteru (*placelessness*). Nový přístup urbanistického designu se skrze placemaking snažil o přeměnu těchto prázdných modernistických míst na místa s významem, ve kterých se lidé budou cítit lépe (Aravot, 2002). Počátky placemaking lze tedy pozorovat v období šedesátých let. Hlavní představitelé Jane Jacobs a William H. Whyte představili myšlenku zaměření urbanismu více na lidi a méně na auta a obchodní centra. Oba autoři se věnovali důležitosti kulturní a sociální identity komunitních míst a příjemných veřejných prostranství (PPS, 2007). Jak už bylo zmíněno, placemaking je využíván ve více disciplínách (Strydom et al., 2018; Ellery et al., 2021). Hague a Jenkins (2004) považuje placemaking jako podstatnou součást územního plánování. V tomto ohledu došlo dle Strydom et al. (2018) k přeorientování placemaking konceptu. Od konceptu zabývající se ho pouhou fyzickou změnou prostředí, o které rozhodli odborníci. Na nástroj, proces, který odborníci využívají k vytváření kvalitních míst se zapojením neodborné veřejnosti. Dle Hein et al. (2024) placemaking dává odborníkům i samotným obyvatelům měst možnost utvářet a zlepšovat své okolí, tak aby vznikly aktivní, rozmanitá a pohodlná veřejná prostranství.

Lew (2017) ve své práci zmiňuje dva přístupy k placemaking. Top-down přístup, který je většinou spojen s územním plánováním (viz Strydom et al., 2018) a pokud není, tak je silně ovlivněn odborníky. Bottom-up koncept je často využíván v tzv. organickém placemaking. V tomto případě se jedná o místní iniciativy, které se vyvinou postupně a nejsou řízeny skrze vyšší orgány, ale čistě samostatně. V praxi se využívá i určité propojení těchto přístupů (Šerý et al., 2023), kdy top-down placemaking může být založen na znalostech získaných na nižší úrovni.

Ellery et al. (2021) toto vysvětluje na placemaking kontinuu. Na jedné straně jsou výstupy vycházející z top-down placemaking iniciovaného např. vládou, developery. V tomto případě jsou změny/výstupy komunitě „vnuceny“. Na druhé straně jsou výstupy vycházející z bottom-up placemaking iniciovaného jednotlivci v komunitě, s vědomím odpovědnosti za dané výstupy. Často je placemaking v literatuře omezován na jeden nebo druhý přístup. Placemaking ale může vycházet z nedefinovatelné pozice mezi těmito vyhraněnými přístupy, kdy se pak může pouze lišit např. stupeň zapojení veřejnosti v projektu (ibid).

Wyckoff et al. (2014) rozlišuje mimo standartní placemaking tři specializované typy placemakingu. *Strategický placemaking* má za cíl vytvořit kvalitní místo, které navíc přiláká nové talentované zaměstnance a nové investory, což přinese ekonomický růst. Výsledkem jsou například projekty smíšené zástavby v centrech měst, projekty a aktivity kolem důležitých koridorů nebo v blízkosti důležitých dopravních uzlů. Cílem mohou být i revitalizace prostoru nejen nové výstavby. Příkladem takových projektů jsou obchodní centra nebo náměstí. *Kreativní placemaking* má za cíl vytvořit kvalitní místo za využití uměleckého, kulturního a kreativního přístupu. Výsledkem jsou různé umělecké malby ve veřejném prostoru, kresby na zastávkách veřejné dopravy, promítání filmů v parcích nebo koncerty. Třetím typem je *Taktický placemaking*, který vychází ze dvou přístupů. Prvním přístupem je „*Taktický urbanismus*“, ten spočívá v přeměně městského prostoru s cílem vytvořit více příjemné místo. Tyto přeměny jsou často menšího měřítka a jsou podnikány místními obyvateli (Lydon et al., 2011 In Mould, 2014). Druhým přístupem je „*Lighter, Quicker, Cheaper*“. Tento přístup je založený na flexibilních, rychlých a levných krátkodobých zlepšeních, které jsou v souladu s větší a trvalejší vizí pro myšlené místo (PPS, 2023a). Cílem taktického placemakingu je stejně jako v předešlých případech vytvořit kvalitní místo. K tomu mohou být využity krátkodobé, dopředu promyšlené menší projekty a aktivity, které jsou zaměřeny na veřejné prostory, jako jsou náměstí a parkoviště. Výsledkem může být snížení počtu jízdnic pruhů, vytvoření cyklostezky, tzv. „*chair bombing*“ nebo přeměna parkoviště (Wyckoff et al., 2014). Project for Public Spaces (PPS) dále rozlišuje *Transformativní placemaking* (PPS, 2018). Dalším typem je *Digital placemaking* (Nikšič et al., 2023; Székely et al., 2023). Dle Toland et al. (2020) tento typ spočívá ve využití digitální technologie v rámci procesu placemaking. V literatuře lze narazit na velké množství dalších typů placemaking, které v této práci nebudou s vzhledem na zaměření práce zmíněny.

Existence více druhů a chápání placemaking je dle Ellery et al. (2021) zapříčiněna nedostatečnou jednotnou usazeností placemaking jako termínu, a proto jsou výše zmíněné typy konceptu placemaking tak rozšířené. Vlivem nejednotného usazení pojmu mezi odborníky existuje i více definic, ovšem pro potřeby této práce budou zmíněny pouze dvě z nich.

Palermo a Ponzini (2015, s. 3, In Ellery et al., 2021) definují placemaking jako „*vytváření lepších míst*“. Sweeney et al. (2018, s. 574) popisuje placemaking jako „*proces přeměny prostoru tak, aby se stal více atraktivní a využitelný a aby vytvořil místo s významem*“.

Placemaking může skrze vytvoření kvalitního místa přinést celou řadu ekologických, sociálních a ekonomických benefitů. Ekologické benefity jako podpora biodiverzity, zdravější prostředí, schopnost adaptace, zvýšení odolnosti, čistší vzduch atd. Sociální benefity jako zlepšení občanské hrdosti, inkluzivity prostředí, sociální integrace, propojenost či snížení počtu nehod. Ekonomické benefity jako zvýšení pěší návštěvnosti doprovázenou se zvýšením stráveného času na místě, snížení veřejných nákladů, rozvoj dovedností, vytváření pracovních míst a zvýšení příjmů (Carmona, 2019). Výše zmíněné benefity se mohou vždy lišit v kontextu daného místa. Tyto závěry byly vytvořené výše zmíněným autorem na základě rešerše 271 studií. Které se zaměřovali na kvalitní místa různého charakteru. V případě neúspěšné aplikace placemaking, např. při upřednostnění ekonomické stránky projektu, může dojít k negativním výsledkům. Fincher et al. (2016) to označuje za *place masking*, jehož výsledkem mohou být gentrifikované oblasti.

PPS (2018) vytvořil seznam 11 klíčových principů placemaking procesu k vytvoření kvalitního komunitního místa viz níže. Dále také vytvořil diagram na základně 4 hlavních atributů místa, skrze který lze hodnotit jakákoliv místa kolem nás viz obr. 2.

- 1. Komunita je expert:* Členové komunity mohou poskytnout historickou perspektivu, informace o fungování dané lokality a mohou přispět k porozumění místní problematice.
- 2. Vytvořte místo ne design:* K vytvoření fungujícího místa je potřeba zavést takové fyzické prvky, které mají pro lidi smysl. Cílem je tedy vymyslet takové místo, které bude mít silný smysl pro komunitu a zároveň bude mít příjemný vzhled.
- 3. Hledejte partnery:* Spolupráce s dalšími partnery přinese do projektu tíženou podporu a napomůže celkovému úspěchu projektu. Partnery mohou být např. místní instituce a školy.
- 4. Vždycky říkají „To nejde.“:* Při vytváření kvalitních veřejných prostorů se vždy narazí na překážky. Při začatí s menšími komunitními projekty se dá těmto překážkám vyhnout.
- 5. Můžete se toho hodně dozvědět pouhým pozorováním:* Pozorováním se dá zjistit, jak lidé místo využívají, jaké aktivity jsou s místem spojeny, co se jim tam líbí a co naopak nikoliv. Pozorování po ukončení projektu nám podá informace, jak se místo vyvinulo a jak může být v budoucnu spravováno.
- 6. Mějte vizi:* Samotná vize by měla pocházet z komunity. Je důležité, aby součástí vize bylo jaké aktivity by se v místě mohly konat, že by místo mělo být příjemné a dobře vypadat a aby se jednalo o místo, kam lidé chtějí chodit.

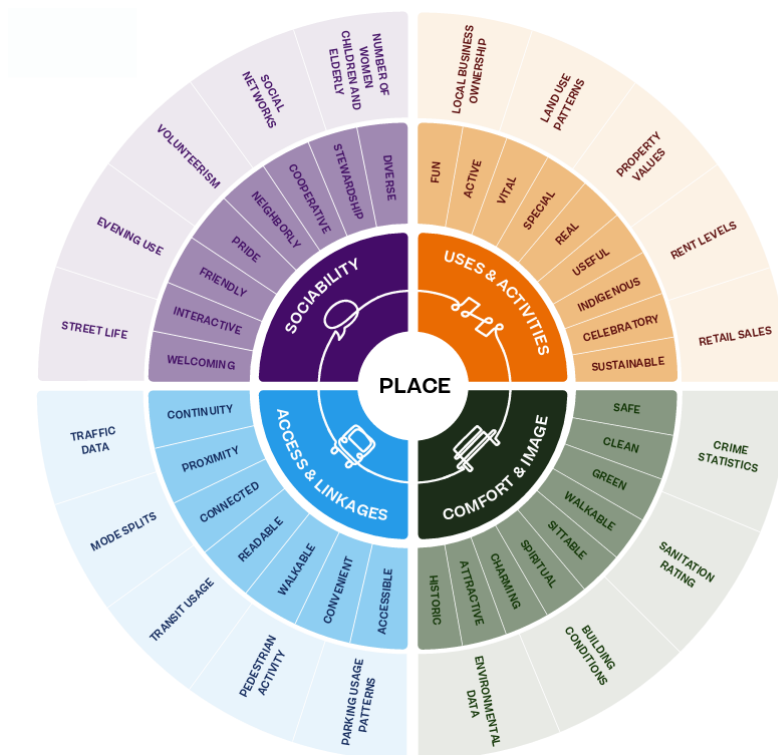
7. *Forma podporuje funkci*: Informace získané od komunity a partnerů mohou pomoci k pochopení fungování okolních veřejných prostorů a na základě toho dojde k definování formy, které bude chtít být dosaženo.

8. „*Triangulace*“: Uspořádání jednotlivých prvků ve veřejném prostoru může ovlivnit, zda lidé budou mezi sebou interagovat či nikoliv. Pokud jsou jednotlivé prvky blíže sobě mohou zvýšit zmíněnou interakci.

9. *Experiment: flexibilně, rychle, levně*: Krátkodobé vylepšení, které mohou být v průběhu času testovány a vylepšovány formují ta nejúspěšnější místa. Taková vylepšení mohou pro příklad být venkovní kavárny, posezení, umělecké prvky a komunitní zahrádky.

10. *Peníze nejsou problém*: Toto může být chápáno v kontextu a) nízké ceny požadované infrastruktury (např. posezení), b) zapojení komunity a partnerů může snížit celkové náklady na projekt, c) projekt vyvolá mezi lidmi nadšení a vnímání nákladů bude vedlejší v porovnání s benefity.

11. *Nikdy nejste hotovi*: Je důležité reagovat na změny, potřeby a názory komunity v průběhu času i po samotném ukončení projektu.



Obr. 2 Diagram k hodnocení kvality místa

Zdroj: PPS (2018)

Na obr. 2 můžeme vidět, že mezi 4 základními atributy patří dostupnost, vzhled a pohodlí, společenskost a také využití a aktivity v konkrétním místě. Atributy se dále dělí na konkrétní vlastnosti místa jako je např. bezpečnost a čistota místa, rozmanitost a přátelskost místa, taktéž udržitelnost a jedinečnost místa nebo také přizpůsobivost pro chodce.

3.1 Využití konceptu placemaking ve světě

Koncept placemakingu byl v historii využit v několika projektech spojenými s výstavbou či revitalizací parků. Jedním z neznámějších projektů je revitalizace Bryant Parku v New Yorku. V čele tohoto projektu byla skupina Project for Public Spaces (PPS), konkrétně F. Kent a W. H. Whyte. Do tohoto projektu byla zapojena i veřejnost formou rozhovorů, které vedli s řešiteli projektu. Dále byly zmapovány negativně, ale i pozitivně vnímaná místa. Po analýze získaných poznatků došlo k návrhu opatření, která měla zlepšit situaci v parku. Při samotné revitalizaci došlo ke zpřehlednění parku, rozmístění posezení, vybudování kiosků s občerstvením, vybudování sportovního vyžití a mnoho dalšího. Z původně negativně vnímaného parku se stal pohodlný a populární park v srdci velkoměsta, který prezentuje povedený komunitní projekt (PPS, 2023b).

Skupina PPS byla zapojena i do projektu ve městě Houston, Texas. Úkolem PPS bylo vést a zapojit místní komunitu do procesu transformace nevyužívané zelené plochy a parkoviště. V roce 2008 byl park otevřen a samotná revitalizace je hodnocena jako velmi úspěšná. Mimo vytvoření samotného nového zeleného prostoru došlo po otevření ke zvýšení počtu návštěvníků parku a investic v podobě rezidenčních a komerčních projektů (PPS, 2023c).

Dalším dokončeným placemaking projektem je výstavba nového parku u nábřeží ve Fruitvale, Oakland, California. Důvodem pro vybudování parku bylo nedostatečné zastoupení veřejných prostorů ve Fruitvale. Veřejnost se do tohoto projektu zapojila například formou dotazníkových šetření, komunitních prezentací, workshopů a tzv. charrettes (Hous & Rios, 2003). Champion (2019, s.18) definuje charrettes jako „vícedenní společné akce, které propojují místní obyvatele s odborníky při spoluvytváření projektů územních návrhů a akčních plánů.“ Nově vybudovaný park vytvořil potřebné veřejné prostory a propojení mezi nábřežím a obytnou částí. Design parku vychází z potřeb obyvatel, které byly vzneseny během plánování projektu. V parku byla pro příklad vybudována pikniková a rybářská zóna, nová restaurace, sportovní zázemí i bezpečná a přehledná autobusová zastávka (Hou & Rios, 2003).

Ve městě Santa Fé v Novém Mexiku můžeme najít další povedený placemaking projekt do kterého byla zapojena široká veřejnost. Cílem projektu bylo najít využití pro chátrající oblast bývalé železnice. Výsledkem bylo rozhodnutí o vybudování nového parku a náměstí, které bude sloužit především pro obyvatele nikoli turisty. Veřejnost se do projektu zapojila formou prezentací svých nápadů a charrettes, kde byl tématem design. Následně byl vypracován komunitní plán, který poskytl veřejnosti náhled na možný výsledek projektu a vedení města získalo představu o finanční náročnosti projektu. V roce 2008 došlo k otevření parku a náměstí. Průmyslové budovy byly opraveny a poskytnuty pro místní podnikatele. Náměstí poskytuje prostor pro farmářské trhy a v parku se konají společenské akce (v roce 2017 těchto akcí bylo 96). Veřejnost je stále zapojena do projektu skrz správu parku (Campion, 2019).

Výše uvedené projekty lze klasifikovat jako strategický nebo transformativní placemaking. V případě projektu v Houstonu a Santa Fé dochází k transformaci prostorů, které postupem času ztratily pro obyvatele význam. Z toho důvodu bylo nutné provést takovou změnu, která dá daným místům znovu smysl a ožíví je.

Placemaking projekt najdeme i v italském Turíně. V červnu 2020 se italská skupina Torino Stratosferica rozhodla o vytvoření dočasného městského parku v prostoru nevyužívané tramvajové tratě. Jednalo se především o změny menšího měřítka. Do parku byl například instalován městský mobiliář a různé dekorace spolu s výstavou obrazů. Veřejnost se do tohoto projektu zapojila ve formě fyzického dobrovolnictví nebo formou finančních příspěvků (Torino Stratosferica, 2023). Tento projekt představuje taktický a kreativní placemaking. V rámci realizace byly využity změny menšího měřítka společně s uměleckými prvky.

Další projekt, konkrétně studie související s konceptem placemaking lze najít ve městě Portland, Oregon. Cílem této studie bylo zjistit využití vybraných parků, dále byly skrze rozhovory zjišťovány postoje, zkušenosti a pocity respondentů k daným parkům. Součástí rozhovoru byla i část, kde respondent mohl navrhnout určitá opatření, která by podle něho zlepšila situaci v daném parku. Ve studii byly využity výše zmíněné rozhovory, dále byla využita metoda pozorování. Mezi hlavní motivace pro návštěvu parku patří možnost fyzické rekreace a trávení času s dětmi. V kontextu navržených opatření pouze 19 % respondentů uvedlo, že žádné změny nejsou potřeba. Mezi opakovaně zmiňované opatření lze zařadit přidání nebo oprava toalet, přidání odpadkových/recyklačních košů, více řešit nevhodné chování spoluobčanů, lepší správa vegetace a osvětlení. Ženy například často navrhovali opatření související s dětskými hřišti a muži pro příklad opatření související se stezkami nebo zvětšením parku (Talal & Santelmann, 2021). V tomto případě se dle mého názoru jedná o strategický placemaking.

Koncept placemaking můžeme spatřit i v případě španělského města Valencie. Tento projekt sice nesouvisí s městskou zelení, ale prezentuje další důležité využití konceptu placemaking. Vše začalo, když byla část města známá jako El Cabanyal vystavena budoucímu záměru znatelně a necitelně přeměnit její stávající podobu (Hein et. al., 2024). Jako reakce na plánový projekt, který měl srovnat se zemí 1 651 domů, byla v roce 1998 založena platforma zachraňme El Cabanyal. Součástí se mohl stát kdokoliv kdo měl zájem se podílet na záchraně ceněné městské oblasti (García-Esparza, 2011, 2019). Cílem samotné aktivity bylo vytvoření opozice k projektu a dále přesvědčit zastupitelstvo města k revizi plánu, tak aby nový plán byl citelnější ke stávajícímu prostředí a zapojil samotné obyvatelstvo města (Altaba & García-Esparza, 2021). Platforma zachraňme El Cabanyal společně s mnoha umělci a obyvateli městské části zorganizovala projekt, který se snažil zvýšit povědomí o problémovém projektu mezi širší veřejností. Akce se zúčastnilo přes 200 umělců od hudebníků, tanečníků po fotografy a další. Celá tato akce byla dobrovolná a financována samotnými obyvateli, kteří mimo jiné umožnili veřejnosti přístup do jejich domů, tak aby i návštěvníci mohli nahlédnout do jinak nepřístupných míst (García-Esparza & Altaba, 2018, 2020). Po necelých dvaceti letech dal španělský nejvyšší soud za pravdu obyvatelům a oponentům projektu a nařídil vedení města přepracovat projekt tak, aby byl více citelný k El Cabanyal (Hein et al., 2024). V tomto případě se dle mého subjektivního názoru jedná o kreativní placemaking, kdy za využití participace umělců bylo zapříčiněno vyšší povědomí o problematickém záměru, co dané území postihl a následkem toho došlo k vyššímu propojení a zájmu veřejnosti o místo.

3.2 Využití konceptu placemaking v České republice

Projekty využívající koncept placemaking nalezneme i na území České republiky, jedním z nich je projekt Park na přání – Zemník na Košutce v Plzni. Jednalo se o společný projekt Správy veřejného statku města Plzně, Centra pro komunitní práci západní Čechy a Úřadu městského obvodu Plzeň 1. Veřejnost se nejprve do projektu zapojila samotným výběrem místa pro realizaci nového parku. Následně účastí na dvou plánovacích setkání, kde byla diskutována podoba parku, připomínkováním návrhu a samotná účast při výstavbě parku. V navrhovací fázi byly řešeny jednotlivé prvky výstavby, jako je možnost odstranění nepotřebných sušáků na prádlo, výstavba více pískovišť, odpočinková zóna a trasy nových cest. Navrhovací fáze se účastnili i mateřské a základní školy, které zorganizovaly soutěž „Jak si představujete Zemník?“. Výstavba parku započala v dubnu 2002 (Centrum pro komunitní práci západní Čechy, 2024).

Řešitelé projektu revitalizace Parku Na Solidaritě v Praze 10 využili taktéž koncept placemaking. Po analýze demografické a socioekonomické situace v lokalitě došlo k prvnímu zapojení veřejnosti formou průzkumu o kvalitě života v lokalitě. Tohoto průzkumu se zúčastnilo 113 respondentů. Následně se veřejnost mohla zúčastnit dvou setkání v říjnu 2017. Na setkání bylo řešeno, co by v parku mělo být zachováno a co naopak změněno. Na základě těchto setkání bylo zahájeno hlasování o námětech pro architektonické ateliéry, kterého se zúčastnilo 297 domácností. Na dalším veřejném setkání proběhla prezentace architektonických studií jednotlivými autory a následně diskuse s účastníky. Dále proběhlo hlasování o urbanistických studiích, kdy se obyvatelé lokality mohli vyjádřit k jednotlivým studiím a poskytnout zpětnou vazbu. Před samotnou realizací projektu proběhla ještě dvě veřejná setkání. Předposlední setkání řešilo soulad mezi aktuálním návrhem revitalizace a návrhem odsouhlaseném v participaci. Poslední setkání bylo zaměřeno na podání informací k rozsahu úprav zeleně v parku (Veřejné prostory, 2024). Revitalizace Parku Na Solidaritě byla zvolena jako komunální projekt za rok 2023 v kategorii veřejná zeleň. Jedná se o celorepublikovou soutěž, která je zajišťována Ministerstvem pro místní rozvoj (Praha 10, 2023).

Oba projekty z českého prostředí spadají do oblasti strategického či transformativního placemakingu. V případě Parku na Přání dochází ke vzniku nového parku. Tudíž se jedná o úplnou transformaci prostoru s cílem vytvořit nový rekreační prostor pro obyvatele. V Parku Na Solidaritě se jedná o revitalizaci stávajícího parku, která má zlepšit kvalitu veřejného prostranství a naplnit jeho potenciál.

4 Městská zeleň a její návštěvnost

4.1 Typy městské zeleně

Dělení městské zeleně je poměrně rozmanité. Zeleň ve městech lze rozdělit na pouliční stromy, trávničky/parky a městské lesy (Bolund & Hunhammar, 1999). Jim a Chen (2003) chápe zelené plochy v urbánním prostředí jako polopřírodní oblasti, udržované parky a další plochy na kterých je signifikantní převaha vegetace. Talal a Santelmann (2021) dále odlišuje udržované parky do tří typů, a to na základě jejich vybavenosti a z toho vyplývajícího využití viz kapitola 4.3. Těmito typy jsou parky pro rekreační a aktivní využití, přírodní parky pro pasivní využití a víceúčelové parky. Pro změnu dle Goode a Collins (2014) lze městskou zeleň rozdělit do šesti skupin. Kritériem v tomto rozdělení je původ, rozvoj a schůdnost zelených ploch.

Skupiny jsou následující:

1. udržované zelené plochy pro potěšení (parky, botanické zahrady)
2. udržované zelené plochy pro užitek (dětská hřiště, hřiště)
3. neudržované zelené plochy (zeleň v nevyužívaných prostorech)
4. zelené plochy u vodních prvků (zeleň u řek, nábřeží)
5. přírodní zelené plochy (lesy, louky)
6. řízené zelené plochy (přírodní rezervace)

4.2 Role městských parků a zelených ploch

Samotná výstavba parků se datuje ke stejnému období jako výstavba sídel, ve kterých se nacházejí. Zelené plochy najdeme ve všech státech nehlédě na jejich ekonomickou vyspělost a ve všech typech sídel, bez ohledu na velikost sídla a jeho kulturní zázemí (Miller et al., 2015). Na počátku byly parky vybudovávány a vnímány především jako estetický doplněk (Lopez-Mosquera & Sanchez, 2011). Dnes, v době klimatické změny, zjišťujeme důležitost těchto prostor a nevnímáme je jen jako dekoraci. Zelené plochy jako jsou parky poskytují ekosystémové služby (Elmqvist et al., 2015). Mezi hlavní ekosystémové služby parků dle Bolund a Hunhammar (1999) lze zařadit snižování znečištění v ovzduší, příjemnější mikroklimatu, redukce hluku, zasakování dešťové vody, rekreační a kulturní hodnoty. Parky jsou také důležité pro biodiverzitu (Konijnendijk et al., 2013). Parky přispívají i ke zdraví jedinců, jak mentálnímu (Orsega-Smith et al., 2004; Wood et al., 2017), tak i fyzickému, když poskytují prostor pro fyzické aktivity (Cohen et al., 2007; Kaczynski 2008). Parky poskytují i prostor pro setkávání se s lidmi a podporují sociální kohezi mezi rozdílnými skupinami (Sadeghian, 2013). Vlivem urbanizace v devadesátých letech minulého století, ve velké části evropských měst, docházelo k úbytku zelených ploch.

Po roce 2000 se situace výrazně zlepšila, zásluhou především měst v západní a jižní Evropě. Stálý úbytek byl ale pozorován v městech východní Evropy, např. v Polsku (Kabisch & Haase, 2013). V dnešní době vlivem poznání důležitosti zelených ploch dochází k většímu zájmu vedení měst o zelené plochy (Schipperijn et al., 2010). I samotná OSN se zavázala zajistit do roku 2030 přístup k bezpečným, inkluzivním a dostupným zeleným a veřejným prostranstvím (OSN, 2015). V dnešní době žije ve městech více než polovina populace a tento podíl se bude v budoucnu markantně zvětšovat (OSN, 2019), proto je tento zájem o městské zelené plochy důležitý. Studie Elmqvist et al. (2015) poukazuje na fakt, že investice do zelené infrastruktury může být ekonomicky výhodná v případě kdy dojde k monetizaci ekosystémových služeb. Dle Vasiljević et al. (2023) je nezbytné, aby rozhodující aparát, např. v procesu plánování a rozvoje, viděl zájmovou zelenou plochu očima návštěvníků. V tomto případě mohou zjistit postoje obyvatel k danému místu a motivace k jeho využití. Dle studií Veitch et al. (2012) a Derose et al. (2021) mají intervence v parku, např. revitalizace, pozitivní vliv na návštěvnost a celkově kvalitu života obyvatel.

4.3 Motivace návštěvy parků a zelených ploch

Jak už je zmíněno výše, parky mají velké množství benefitů od environmentálních, přes ekonomické po benefity ovlivňující přímo zdraví člověka. Každý člověk je jedinečný, a proto motivace pro návštěvu parku může být rozdílná. Motivací návštěvy parku a dalších zelených ploch se zabývají autoři po celém světě v Asii to je (Pazhouhanfar, 2016; Sreetheran, 2017), v Evropě (Chiesura, 2004; Schipperijn et al., 2010; Irvine et al., 2013; Bertram & Rehdanz, 2015; Halkos et al., 2021; Misiune et al., 2021; Vasiljević et al., 2023) a ve Spojených státech amerických (Campbell et al., 2016; Kreutz, 2024).

Motivacemi pro návštěvu parku může být chůze/procházka (Irvine et al., 2013; Bertram & Rehdanz, 2015; Misiune et al., 2021), nebo venčení psa (Irvine et al., 2013; Campbell et al., 2016), odpočinek (Chiesura, 2004; Schipperijn et al., 2010; Bertram & Rehdanz, 2015; Misiune et al., 2021), motivace spojené s pobytem v přírodě (Chiesura, 2004; Irvine et al., 2013; Bertram & Rehdanz, 2015; Misiune et al., 2021), motivace spojené se sportováním (Schipperijn et al., 2010; Irvine et al., 2013) motivace spojené s trávením času s dětmi (Chiesura, 2004; Irvine et al., 2013), či přáteli (Bertram & Rehdanz, 2015). Návštěvník může parkem ale i pouze procházet (Schipperijn et al., 2010; Irvine et al., 2013).

Využití parkových prostorů může být ovlivněno sociodemografickými faktory (Richards et al., 2020). Některé studie prezentují vliv pohlaví na motivaci či způsob využití parku. Dle studie Floyd et al. (2008) jsou muži v parku aktivnější než ženy. Chiesura (2004) naopak vliv pohlaví na motivaci návštěvy parku nenachází. Vliv věku prezentuje ve studii Łaszkiewicz et al. (2023), kdy tvrdí že lidé v pokročilém věku navštěvují park znatelně méně než mladší jedinci. Věk může mít vliv i na motivaci návštěvy parku. Ve studii Schipperijn et al. (2010) bylo zjištěno, že motivace spojené se snížením stresu jsou nejméně spojovány u jedinců starších 65 let. Dle studie Kim et al. (2003) je tato skutečnost zapříčiněna vyšším stresovým vystavením studentů, pracujících a rodičů od dětí. Motivace spojené s pobytem v přírodě, konkrétně pozorování přírody je typické pro starší návštěvníky parku (Chiesura, 2004; Schipperijn et al., 2010; Kreutz, 2024). Sportování a socializace jsou motivace typické především pro nejmladší generaci návštěvníků parku (Chiesura, 2004). Schipperijn et al. (2010) zmiňuje že motivace spojené se *socializací* jsou se zvyšujícím se věkem méně důležité. To samé platí k motivaci klid a ticho. Kreutz (2024) pro změnu píše, že starší lidé využívají park mimo jiné i pro to, aby zde mohli někoho potkat a socializovat se.

Motivace pro návštěvu parku může být ovlivněna i samotným prostředím parku a jeho prvky. Dle studie Kaczynski et. al. (2008) se jednotlivé parky mohou lišit v prostupnosti prostředí, existenci zpevněných nebo nezpevněných cest, existencí dětských nebo sportovních hřišť, vodními prvky atd. Ve stejné studii bylo dále zjištěno, že určité charakteristiky parku více předurčují využití daného parku k fyzické aktivitě. Parky se zpevněnou či nezpevněnou stezkou nebo se s více zalesněnou plochou byly pravděpodobněji využity k fyzické aktivitě než parky bez těchto prvků. Zpevněné stezky jsou například vhodné pro běh a cyklistiku, nezpevněné stezky pro chůzi, nebo také běh (ibid). Mezi další prvky podporující sportovní využití dle Veitch et. al. (2022) patří např. basketbalové hřiště a sportovní stěny. Pro změnu, prvky jako posezení se stoly nebo piknikové prostory podporují společenskou interakci (ibid). McCormack et. al. (2010) zdůrazňují důležitost funkčního zázemí pro děti, jako jsou např. dětské hřiště, pro využívání parků těmito mladšími návštěvníky. Mezi další prvky podporující návštěvnost parku lze zařadit existenci stromů, keřů, zahrad, travin, květin, přírodního prostředí a vodních prvků (ibid). Talal a Santelmann (2021) označují parky ve kterých převažují sportovní prvky a dětská hřiště za parky pro rekreační a aktivní využití. Nejčastější motivací pro návštěvu tohoto typu parku je trávení času s dětmi. Parky typické svým přírodním vzhledem a minimální vybaveností, ve formě posezení a stezek, jsou označeny za přírodní parky pro pasivní využití. Typickou motivací pro návštěvu tohoto typu parku je fyzická aktivita ve smyslu procházky, pěší turistiky, nebo projížďce na kole a pobyt v přírodě. Parky vhodné pro aktivní využití, tak i pro pasivní využití lze označit za parky víceúčelové. Mezi hlavní motivace pro návštěvu tohoto parku mimo jiné patří trávení času s dětmi a fyzické aktivity.

4.4 Frekvence návštěvy a doba strávená v parcích a zelených plochách

Stejně jako v případě motivace se může lišit i frekvence návštěvy parku. V tomto případě může být porovnání více studií komplikované s ohledem na rozdílné strukturování otázek týkajících se frekvence návštěvy. Pro příklad Cambel et al. (2016) pracují s kategoriemi každý den, každý týden, měsíčně, příležitostně a výjimečně, zatímco Bertram a Rehdanz (2015) pracují s frekvencemi (téměř) denně, dvakrát až čtyřikrát týdně, jednou za týden, jednou až třikrát za měsíc, méně než jednou za měsíc a nikdy. I přes tuto skutečnost lze vyzorovat určité podobnosti.

Ve studiích Sanesi a Chiarero (2006), Schipperijn et al. (2010), Campbell et al. (2016), Sreetheran (2017), Tu et al. (2020) a Misiune et al. (2021) je většina respondentů tzv. častých návštěvníků (tzn. navštěvují park alespoň jednou týdně). Frekvence návštěvnosti uživatelů parků se může v jednotlivých evropských městech více či méně lišit. Ve Vilniusu 55 % uživatelů navštěvuje park vícekrát týdně (Misiune et al., 2021). V případě Bukurešti 50 % uživatelů navštěvuje park alespoň jednou týdně (Zwierzchowska et al., 2018). Ve Stockholmu 45 % uživatelů, v letních měsících, navštěvuje park alespoň dvakrát týdně. V Salcburku je tento podíl 7 %, v Rotterdamu 12 % a v případě Berlína 21 %, obdobný trend je v zimních měsících. Vliv na nižší návštěvnost v Rotterdamu a Salcburku může mít nižší dostupnost parků v docházkové vzdálenosti od bydliště. Dalším vlivem může být existence náhrad za veřejné parky, jako jsou soukromé zahrady. V případě Rotterdamu a Salcburku má poměrně velká část obyvatel přístup k těmto typům zelených ploch (Bertram & Rehdanz, 2015).

V kontextu pochopení využití městského parku nelze zapomenout na vzdálenost bydliště od parku. Místo bydliště má také důležitou roli ve frekvenci návštěvnosti parku. Dle studií Schipperijn et al. (2010) a Tu et al. (2020) má vzdálenost parku limitující efekt na návštěvnost parků, což znamená, že se zvyšující se vzdáleností bydliště od parku se snižuje frekvence návštěvnosti parku. Výsledky studie Tu et al. (2020) dále prezentují vliv vzdálenosti bydliště od parku na způsob dopravy a dobu strávenou v parku. Uživatelé navštěvující park z blízkého okolí chodí často do parku pěšky a v parku netráví delší dobu. Naopak návštěvníci dojíždějící do parku z delších vzdáleností tráví v parku delší dobu, tj. 2 h a více a častěji se dopravují do parku osobním automobilem nebo veřejnou dopravou. Zajímavostí je, že uživatelé navštěvující park častěji chodí do parku převážně pěšky. Vliv na návštěvnost parku má i množství volného času a typ residenta.

Doba strávená v parku se může stejně jako motivace, nebo frekvence návštěvy v jednotlivých parcích a městech lišit. Sanesi a Chiarero (2006) píší, že obyvatelé Bari nejčastěji tráví v parku 1-2 hodiny. Ke stejnému výsledku došli Zwierzchowska et al. (2018) v případě města Poznaň. Největší podíl obyvatel Bukureště a Salcburku tráví v parku maximálně 1 hodinu, v případě Salcburku se jedná o nadpoloviční většinu (ibid). Ve studii Sanesi a Chiarero (2006) je park nejméně navštěvován uživateli trávící v parku méně než 30 minut (2,1 %).

5 Metodické postupy

5.1 Sběr dat a jejich zpracování

Samotná práce vychází ze dvou samostatných případových studií. První z nich se zaměřuje na park umístěný na území staré vojenské plovárny v jihovýchodní části Pardubic. Druhá studie se soustředí na rozsáhlou zelenou oblast v centrální části města, nacházející se na pravém břehu Labe. Pro sběr dat byly v obou studiích použity odlišné metody a následné postupy, které budou v této sekci detailně popsány.

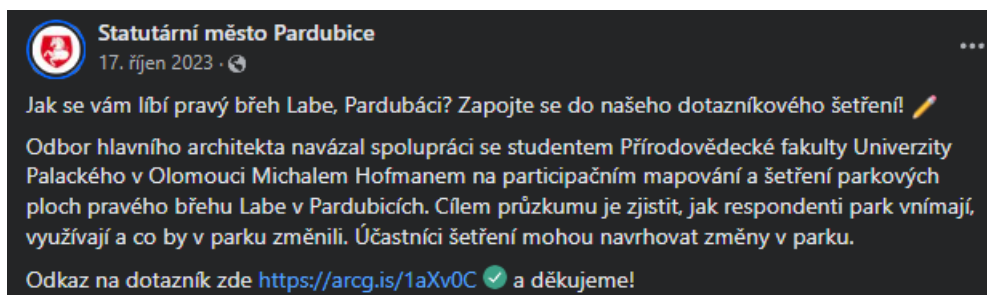
5.1.1 Sběr dat

V případě parku stará vojenská plovárna byla data získána prostřednictvím osobního dotazníkového šetření, které probíhalo v rámci autorovi praxe na odboru hlavního architekta magistrátu města Pardubice. Odpovědi byly sbírány proškoleným tazatelem (autorem práce) přímo v terénu. Sběr dat probíhal v tyto dny: pátek 5. května, sobota 20. května, neděle 21. května, čtvrtek 25. května, pátek 26. května, sobota 27. května roku 2023. Doba, po kterou byl prováděn sběr dat se lišila v závislosti na aktuální návštěvnosti parku. Sběr dat neprobíhal za nepříznivého počasí a v nočních hodinách. Celkem se šetření zúčastnilo 101 respondentů. Dotazníkové šetření se skládalo z osmi otázek, které byly zaměřeny na charakteristiky respondenta, jeho postoje a vztah k parku. Z tohoto důvodu bylo zvoleno dotazníkové šetření, které poskytuje možnost získat dostatečné kvalitativní informace k danému tématu více v kapitole 5.2 níže. Klíčové otázky pro zodpovězení první výzkumné otázky, zahrnovaly odpovědi na otázku č. 4, která se ptala respondentů na jejich nejčastější důvod návštěvy parku. V tomto případě mohl respondent odpovědět volnou formou, tzn. nebyly zde předem definovány odpovědi k výběru. Dále odpovědi na otázku č. 5, která se zaměřovala na dobu, po kterou se respondent v parku zdržuje. V případě této otázky mohl respondent vybrat možnost z předem definovaných odpovědí, do 30 minut, 30–60 minut, 1–2 hodiny a více než 2 hodiny. Dále otázka č. 6, která se ptala, jak často respondent navštěvuje park. Pro tuto otázku byly opět předem definovány odpovědi k výběru. Respondent zde vybíral z následujících odpovědí, a to každý den, vícekrát týdně, jednou týdně, jednou za dva týdny, jednou za měsíc a méně než jednou za měsíc.

Součástí papírového dotazníku byla papírová mapa, reprezentující území parku. Respondent zde mohl zakreslit do mapy jakákoliv místa, která by si přál upravit či zcela změnit. Pro každý zákres měl respondent prostor k odůvodnění zákresu. Odpovědi na tuto část dotazníku byly využity k zodpovězení druhé výzkumné otázky. Respondent zde nebyl omezený počtem zákresů. V případě zakreslení více zákresů tazatel poznamenal komentáře k jednotlivým zákresům

na samostatný papír. Participativní mapování s využitím mentální mapy je v praxi široce využívané viz kapitola níže. Vzhled samotného dotazníku je k nahlédnutí v příloze práce č. 1 a č. 2.

Pro zelenou plochu na pravém břehu Labe bylo také využito dotazníkového šetření, tentokrát však probíhající v online prostředí, opět však ve spolupráci s odborem hlavního architekta magistrátu města Pardubic. Dotazníkového šetření se mohl zúčastnit kdokoliv během podzimu 2023. Za celé období sběru dat se šetření zúčastnilo 152 respondentů. Největší nárůst počtu respondentů byl zaznamenán po sdílení dotazníku na oficiální stránce města Pardubic na sociální síti Facebook (viz obr. 3). Další šíření probíhalo prostřednictvím skupin, týkajících se Pardubic, na téže sociální síti, avšak s minimálním úspěchem. Důvodem bylo časté omezení vycházející od administrátorů jednotlivých stránek. Struktura dotazníku a klíčové otázky se shodovaly s přístupem aplikovaným při studii parku stará vojenská plovárna. Pouze s tím rozdílem, že v rámci této studie byly provedeny změny menšího měřítka. Konkrétně se jednalo o přidání možnosti odpovědi „pouze procházím/projíždím“ na otázku, zabývající se dobou strávenou v parku. Dále byla přidána otázka týkající se na formu pohybu. V poslední řadě byla přidána otázka, na přání odboru hlavního architekta, zabývající se postojem respondentů k potenciálnímu zastavění zeleně u ul. Hradecká.



Obr. 3 Sdílení výzkumu na oficiálních stránkách Facebook města Pardubice

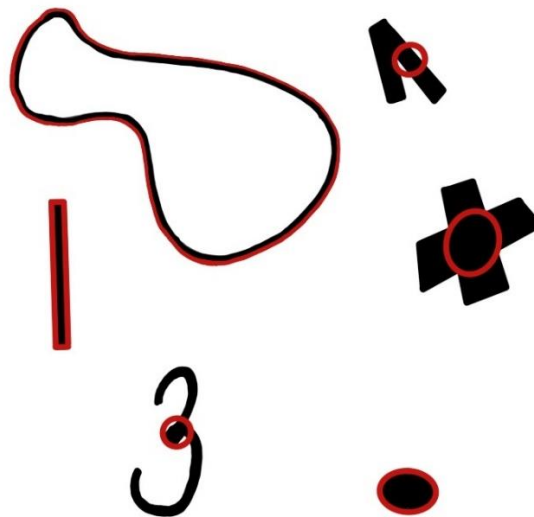
Zdroj: Facebook Statutárního města Pardubice

Součástí dotazníku byla mapa, reprezentující území parku, kam respondent mohl zakreslit jakákoliv místa, která by si přál upravit či zcela změnit. Po samotném zákresu respondent uvedl důvod zákresu, dále zda se jedná o úpravu či novou výstavbu. Respondent zde nebyl omezený počtem zákresů. Vzhled samotného dotazníku je k nahlédnutí na tomto odkazu: <https://arcg.is/1aXv0C>, (screenshot dotazníku v příloze č. 3). Stejně jako v případě staré vojenské plovárny byla tato prostorová data využita k zodpovězení druhé výzkumné otázky.

5.1.2 Zpracování dat

V případě dat z parku stará vojenská plovárna bylo nezbytné všechna data převést do digitální podoby. Dotazníky byly přepsány do digitální podoby v programu Microsoft Excel s dodržáním jednotných postupů a následně připraveny k další analýze. Prostorová data byla zpracována v programu ArcGIS Pro od společnosti Esri (2023a). Ostatní data byla zpracována v prostředí Microsoft Excel, kde byly využity základní statistické metody a korelace.

Zákresy z participativního mapování byly digitalizovány ručně v programu ArcGIS Pro, což zahrnovalo naskenování jednotlivých mapových podkladů, dále byla nutná georeference a samotná vektorizace zákresů. Ačkoli bylo respondentům vždy vysvětleno, jakou formou mají zákres provést, tak výsledkem byla rozmanitá forma zákresů. Z toho důvodu byla zvolena autorem jednotná metodika vektorizace. V případě polygonů došlo k vektorizaci v samotném průběhu hranice polygonu. V případě zákresů typu bodu, čísel, křížků a podobných zákresů byla zvolena metodika vektorizace znázorněna na obr. 4. Po vektorizaci došlo k vytvoření hexagonové sítě. Po vytvoření sítě došlo pomocí funkce Spatial Join k přiřazení jednotlivých zákresů k hexagonům, samotný postup je znázorněn na obr. 5. V poslední řadě byly vytvořeny mapové výstupy prezentované v následujících kapitolách, či v příloze práce.

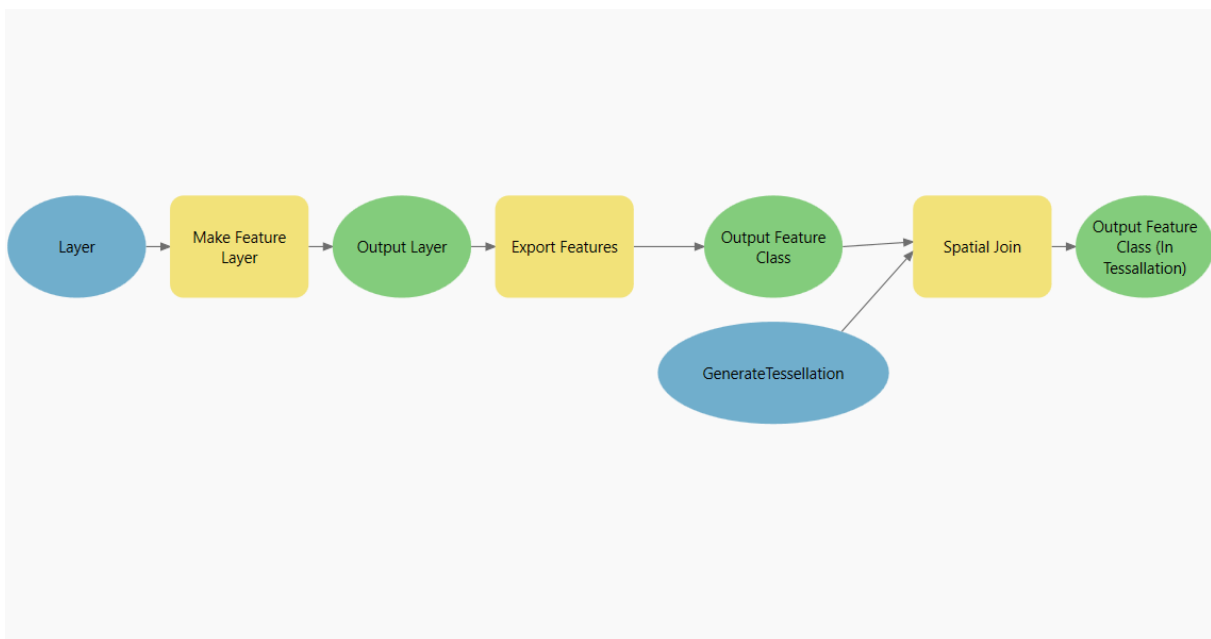


Obr. 4 Způsob vektorizace zákresů

Zdroj: vlastní zpracování

pozn. černá barva znázorňuje zákres, červená barva výsledky vektorizace

Na obr. 5 můžeme vidět diagram reprezentující postup vytvoření hexagonové sítě obohacené o samotné zákresy v prostředí ArcGIS Pro s využitím nástroje ModelBuilder. Pro celý proces je potřeba vrstva se všemi zákresy, kdy v atributové tabulce jsou nezbytné informace, dle kterých budou data rozlišena (např. druh opatření). Dále je potřeba vytvořit námi zvolenou síť (v tomto případě hexagonová síť) v nástroji Generate Tessellation. Do celého procesu jako první vchází vrstva se všemi zákresy, následně dochází k vybrání potřebných zákresů (např. druh opatření občerstvení). V tomto kroku se vytvoří nová Feature Class, která obsahuje pouze zákresy splňující námi dané kritérium. V posledním kroku dochází k přiřazení této vrstvy k hexagonové síti pomocí nástroje Spatial Join. Výsledkem je obohacená hexagonová síť.



Obr. 5 Postup vytvoření hexagonové sítě v šetření parku stará vojenská plovárna.

Zdroj: screenshot ze software ArcGIS Pro (Esri, 2023a), vlastní zpracování

V případě druhé zelené plochy, tj. zelená plocha na pravém břehu Labe, byla využita platforma ArcGIS Survey 123 od společnosti Esri (2023b), která umožňuje automatické ukládání, v tomto případě, bodových zákresů v digitální podobě. Tento přístup umožnil uchování dat přímo v prostředí Microsoft Excel nebo v ArcGIS Online. Ve druhé studii nebyl počet získaných zákresů tak velký jako v případě studie první. Z tohoto důvodu bylo opuštěno použití hexagonové metody a místo toho bylo přijato klasické bodové znázornění. K tomuto bodovému zobrazení byly autorem vytvořeny specifické symboly, které reprezentovaly důvody, proč respondenti prováděli zákresy na mapě. Výběr mapových výstupů je prezentován v následujících kapitolách.

K analýze dat u obou šetření byly využity kontingenční tabulky, které poskytují možnost zobrazení zastoupení určitého jevu v rámci dané skupiny respondentů. K výpočtu závislostí byl využit Spearmanův korelační koeficient pořadových čísel. Výsledné korelační hodnoty byly interpretovány na základě práce Schober et al. (2018).

K zjištění zón docházkové dostupnosti k parku byla využita síťová analýza v ArcGIS Pro. Podkladová data, tj. komunikační síť, byla využita z OpenStreetMap, konkrétně byla vektorová data exportována pomocí nástroje Overpass Turbo (2024). Pro extrahování dat byl využit příkaz prezentovaný na obr. 6. Po samotném exportování došlo k transformaci dat z formátu GeoJSON na Feature Class. Následně byly vybrány pouze komunikace třetí a nižší třídy dle klasifikace OpenStreetMap. Před samotnou síťovou analýzou byl dopočítán atribut vzdálenosti jednoho úseku (km) a definována rychlost chůze (5 km/h). Následně byl vypočítán atribut času (minuty), za který lze ujít každý úsek komunikační sítě. Následně pomocí Network Datasetu a funkce Service Area, byly vypočítány jednotlivé zóny docházky prezentované na obr. 8 a obr. 9.

```
[out:json];
area["name"="Pardubice"]->.searchArea;
(
  way["highway"="footway"](area.searchArea);
  way["highway"="cycleway"](area.searchArea);
  way["highway"="residential"](area.searchArea);
  way["highway"="primary"](area.searchArea);
  way["highway"="secondary"](area.searchArea);
  way["highway"="tertiary"](area.searchArea);
);
out body;
>;
out skel qt;
```

Obr. 6 Příkaz pro export dat z nástroje overpass turbo.

Zdroj: screenshot z textového souboru, vlastní zpracování.

5.2 Participativní mapování

V praxi se využívá více metod pro pochopení využití parku návštěvníky. Prvním způsobem jsou metody pozorování a časového vzorkování. Do této kategorie lze zařadit nástroje a přístupy jako System for Observing Play and Recreation in Communities (SOPARC) (Cohen et al., 2007). Environmental Assessment of Public Recreation Spaces (EAPRS) (Saelens et al., 2006) nebo využití dronů (Park & Ewing, 2017). Druhým způsobem jsou Global Positioning System (GPS) technologie (Stewart et al., 2016). Třetí přístup spočívá ve využití „big dat“ z příspěvků na sociálních sítích (VGI), které poskytují polohu záznamu (Martí et al., 2019).

Výše zmíněné přístupy dostatečně nereflektují kvalitativní informace o respondentovi a jeho hodnotách, frekvenci a motivaci návštěvy parku. Metoda klasického dotazníkového šetření, která byla využita v této práci, je v praxi široce využívána, reflektuje totiž navíc hodnoty a motivace návštěvníků (Tieskens et al., 2018). V praxi se dále využívá propojení dotazníkového šetření s využitím participativního mapování např. Jankowski et al. (2016). Nejdříve, než dojde k definování participativního mapování je důležité zmínit klíčové termíny v participativním mapování, kterými jsou participace veřejnosti, komunita a GIS. Participace veřejnosti je proces zapojení veřejnosti do rozhodovacího procesu, formou sdílení jejich zájmů, potřeb a hodnot (Creighton, 2005). Komunitu lze chápat na základě fyzické blízkosti, či nehmátatelných společenských zkušeností a pohledů (Sawicki & Peterman, 2002). Geografický informační systém (GIS) je v tomto kontextu tzv. zprostředkovatel, díky kterému lze zaznamenat prostorový rozměr informace. V praxi neexistuje jednotné pojmenování a definice participativního mapování. V rámci této práce budou níže zmíněné termíny chápány jako synonyma ve smyslu zapojení veřejnosti do rozhodujícího procesu skrze poskytnutí prostorových informací s využitím geoinformačních systémů.

Brown et al. (2018, s. 65) participativní mapování definují jako „*účast veřejnosti, která zahrnuje vytváření a/nebo využívání prostorových informací pro různé účely*“. Tento proces lze označit jako PGIS (*Participatory Geographic Information System*), PPGIS (*Public Participatory Geographic Information System*) nebo VGI (*Volunteered Geographic Information*) (Brown & Kyttä, 2014). Pánek et al. (2014) pro změnu používá termín GeoParticipace, kterou definuje jako „*pojem, který popisuje využití prostorových nástrojů v zapojení občanů do rozhodovacího procesu, který se jich týká. Nejčastěji se jedná o rozhodování o prostoru, který je veřejný, ale může se také jednat o sdílení informací či pocitů o okolí, ve kterém žijí.*“ (ibid, s. 62). Corbett a Rambaldi (2009, In Pánek, 2015) píší, že sociální a kulturní pozadí komunity, jejich vztahy a chápání prostoru je často reflektováno skrze výsledky výše zmíněného participativního mapování. Úspěšné participativní mapování stejně jako samotná participace může přinést do výsledného projektu

benefity ve formě kvalitnějších výstupů rozhodujícího aparátu, zvýšení legitimacy výsledných projektů mezi dotčenými subjekty, což pomůže výsledné efektivní implementaci záměru (National Research Council, 2008). Zapojením obyvatel do procesu může rozhodující aparát získat důležité informace o potřebách, hodnotách a zájmech obyvatel, a využít tyto informace k dalšímu rozvoji města (Amado et al., 2010). Výsledkem může být tzv. „informed design“, který vychází z relevantních informací získaných od účastníků (Ataman & Tuncer, 2022, s. 2). Míru participace v jednotlivých participativních mapování lze hodnotit na základě několika tzv. žebříků participace (Arnstein, 1969; Wiedemann a Femers, 1993; Connor, 1988).

5.3 Mentální mapování

Mentální mapy jsou využívány v oboru geografie, psychologie, historie, ekonomie, antropologie a mnoho dalších odvětví. Počátek mentální mapy lze zařadit k behaviorální psychologii (Tolman, 1948). Mentální mapy se dostávají do kontextu prostorových věd až s knihou amerického urbanisty Kevina Lynche *The Image of the City* (1960). Další důležitou osobností byl britský geograf Peter Gould, (Gould, 1966; Gould & White, 1974). V kontextu českého území nelze zapomenout na Aloise Hynka zabývajícího se percepcí životního prostředí ve městě a okolí Boskovic (Hynek & Hynková, 1979). Dalším významným autorem je Drbohlav (1991), který mimo jiné ve své práci definoval mentální mapu. Na Slovensku lze zmínit studii zabývající se hodnocením kvality životního prostředí ve městě Bratislava (Ira & Paulov, 1976). Dalo by se zde vyjmenovat mnoho autorů, kteří stáli u zrodu mentálních map na našem území, to ale není smyslem této práce, proto si dovoluji zmínit jen pár autorů ze současné geografické praxe: Šerý a Šimáček (2012), Osman (2016), Pánek et al. (2018), Brisudová et al. (2020), Šimáček et al. (2020).

Mentální mapy jsou důležitou součástí našeho života, protože ovlivňují prostorové chování člověka (Golledge & Stimson, 1997). Na základně mentálních map dochází k hledání, selekci a vytváření budoucích geografických znalostí (Beck & Wood, 1976). Mentální mapy neobsahují objektivní zkušenosti. Obsahem jsou subjektivně nejvýznamnější informace o okolním světě (Siwek, 2011). Tvorba mentální mapy je tedy ovlivněna našimi zkušenostmi, souvisí tedy s identitou (Downs & Stea, 1973). Dalšími faktory ovlivňující tvorbu mentálních map je pohlaví, věk, ekonomický statut, etnicita, rasa, doba pobytu a způsob využití dopravy (Madanipour, 1996). Mentální mapy jsou ovlivněny i časem. V průběhu života jsou tyto mapy měněny, pozitivně formou doplňování a zpřesňování, ale i negativně v podobě zapomínání a deformování (Siwek, 2011). Za mentální mapu lze považovat plánek města, uložený ve vědomí člověka (Tuan, 1975).

Beck a Wood (1976) chápou mentální mapy jako produkt kognitivní transformace našeho geografického prostředí. Drbohlav (1991, s. 164) uvádí definici „*mentální mapa je grafickým*

(kartografickým či schématickým) vyjádřením představ člověka o geografickém prostoru, nejčastěji jeho kvalitě nebo uspořádání“. Osman (2016, s. 465) chápe mentální mapu jako „určitý zobecňující termín zastřešující způsoby organizace prostorových znalostí“. Definice mentální mapy tedy není mezi autory jednotná. Ze zmíněných definic lze chápat mentální mapu jako subjektivní představu člověka o prostředí uloženou v mozku jedince.

5.3.1 Komparativní a preferenční mentální mapy

Nebo také dle zakladatele tohoto typu K. Lynch „lynchovské“ mentální mapy (Drbohlav, 1991). Pod pojmem mentální mapa lynchovského typu se rozumí „zobrazení prostoru, vyjadřující jedincovo vnímání rozsahu, umístění, či tvaru elementů v prostředí, jeho prostorovou orientaci apod.“ (ibid, s. 164). U tohoto typu lze vztáhnout výslednou mentální mapu k realitě a následně zhodnotit její shodnost a správnost. Na základě komparativní mentální mapy lze posoudit úroveň znalosti konkrétního geografického prostoru, nebo posoudit důležitost informačních zdrojů. Tato mentální mapa vzniká na základě postupného skládání poznatků o okolním prostředí, které dohromady zformují celek. Těmito poznatky jsou směry, vzdálenosti a objekty spolu s jejich rozměry. Výsledná mapa se téměř vždy neshoduje s realitou a na základě těchto rozdílů lze srovnáním (komparací) hodnotit její přesnost (Siwek, 2011). Kevin Lynch ve své práci *The Image of the City* (1960), rozdělil geografický prostor města do několika prvků. Následně tyto prvky klasifikoval do pěti skupin. Část prostoru, kterou lze subjektivně či objektivně oddělit od zbytku prostoru jako jsou obytné zóny, průmyslové areály, velká nákupní centra, označil za *oblasti*. Bariéry, ať už skutečné či subjektivní, oddělující jednotlivé oblasti jako jsou vodní plochy, železnice nebo vyvýšeniny označil za *okraje*. Komunikační prvky spojující jednotlivá místa a oblasti, jako jsou ulice ve městech nebo dálnice, označil za *cesty*. Subjektivně či objektivně významně vnímané komunikační body, jako nádraží, křižovatky, známé restaurace, označil za *uzly*. Jako poslední vymezil *významné prvky (dominanty)*, které jsou využity z velké části k orientaci nebo jsou součástí image sídla, příkladem mohou být specifické stavby, unikáty. Dle Siwek (2011) lze výše popsané prvky aplikovat na libovolné město, nebo částečně na neurbánní krajinu. K. Lynch touto prací položil základy percepce městského prostoru.

Jako v případě komparativních lze preferenční mentální mapy pojmenovat dle zakladatele, tedy mentální mapy „gouldovského“ typu. Zakladatelem tohoto typu byl P. Gould, který společně s R. White publikoval práci zabývající se preferencemi v prostoru, *Mental maps* (Osman, 2016). Mentální mapu lze v tomto kontextu chápat jako „obraz atraktivity prostorových preferencí (resp. též nepreferencí) obvykle získaný respondentovým výběrem ideálního místa v libovolném území, sídle, většinou pro trvalé bydlení nebo stálé zaměstnání“ (Drbohlav, 1991, s. 164). V případě preferenčních mentální map nelze hledat shodu ani hodnotit jejich správnost či míru shody s realitou. Výsledná mapa se nesnaží o promítnutí subjektivně vnímané reality, ale o prezentaci hodnotících kvalitativních soudů k danému prostoru. Příkladem může být šetření s tematikou preference území pro trvalé bydlení. Vznik preferenčních map spočívá ve zaznamenávání hodnocení určitého geografického prostoru účastníků šetření do slepých map (Siwek, 2011).

6 Zájmové území

Tato diplomová práce se zaměřuje na dvě zelené plochy v Pardubicích. V následující kapitole bude představeno samotné město s ohledem na obecné charakteristiky města, umístění města v kontextu České republiky, obyvatelstva města a funkčního využití ploch. Dále zde budou představeny dvě zelené plochy, pravý břeh Labe a park stará vojenská plovárna. Součástí kapitoly je i přehled dokumentů a projektů uskutečněných v kontextu těchto lokalit.

6.1 Pardubice

Pardubice jsou statutární a univerzitní město ve stejnojmenném okrese a kraji. K 31.12.2022 vykazalo město 92 149 obyvatel, rozloha města činila ke stejnému datumu 82,66 km² (ČSÚ, 2022a). Pardubice nalezneme přibližně na 15° východní délky a 50° severní šířky, přibližně 100 km východně od hlavního města Praha, 10 km severně od města Chrudim a 20 km jižně od města Hradec Králové. Spolu s Hradcem Králové Pardubice tvoří pardubicko-hradeckou aglomeraci. Pardubice mají poměrně dobrou strategickou polohu s ohledem na dostupnost dalších částí území České republiky. Samotné Pardubice leží na železničním koridoru Praha – Česká Třebová, což umožňuje cestovat do hlavního města pouze necelou hodinu. Dále je mezi Pardubicemi a Hradcem Králové, konkrétně u obce Opatovice nad Labem vystavěn vjezd na dálnici D11 mezi Prahou a hranicemi s Polskem či na dálnici D35, která má v budoucnu propojovat severočeské město Liberec a moravský Lipník nad Bečvou. Město se nachází na soutoku řek Labe a Chrudimka, které díky své existenci do města přinášejí velké množství zelených ploch, které se nachází v těsné blízkosti těchto vodních toků. V minulosti přístup k vodním tokům zapříčinil možnou výstavbu průmyslových areálů na území dnešních Pardubic, např. Tesla, Fantovy závody a pivovar.

Počet obyvatel v Pardubicích dle ČSÚ (2022b) od roku 2002 do konce roku 2022 vzrostl o 2 424 obyvatel (2,7 p.b.). V posledních pěti letech je tento růst zapříčiněn stěhováním obyvatel do Pardubic, kdy tento migrační přírůstek přesahuje samotný přirozený přírůstek, resp. úbytek (ČSÚ, 2022c), viz tab.1. Na tab.2 lze pozorovat věkové složení obyvatel obce Pardubice k 31.12.2022 (ČSÚ, 2022d). Největší podíl lze pozorovat u věkové skupiny 65 let a více (21,7 %). Další podíly jednotlivých věkových skupin i s ohledem na pohlaví lze pozorovat v tab. 2.

Tab.1: Pohyb obyvatelstva v Pardubicích za období 2018-2022 (relativní údaje na 1000 obyvatel).

Období	střední stav obyvatelstva	přírůstek (úbytek)		
		přirozený	stěhováním	celkem
2022	91 655	-1,9	41,5	39,6
2021	88 188	-4,5	4,4	-0,1
2020	91 965	-2,0	2,3	0,3
2019	91 078	0,0	11,4	11,4
2018	90 458	0,1	3,8	3,9

Zdroj: ČSÚ (2022c)

Tab.2: Věkové složení obyvatel Pardubic k 31.12.2022.

věkové kategorie	celkový počet obyvatel		muži		ženy	
	abs.	Rel.	abs.	Rel.	abs.	Rel.
19 a méně	18 855	20,5	9 731	21,8	9 124	19,2
20-29	92 44	10,0	4 744	10,6	4 500	9,5
30-39	13 058	14,2	6 687	14,9	6 371	13,4
40-49	14 508	15,7	7 359	16,5	7 149	15,1
50-64	16 525	17,9	7 981	17,8	8 544	18,0
65 a více	19 959	21,7	8 231	18,4	11 728	24,7
celkem	92 149	100,0	44 733	100,0	47 416	100,0

Zdroj: ČSÚ (2022d)

S ohledem na funkční využití ploch obce lze konstatovat, že Pardubice se dle Koeficientu ekologické stability (KES) s hodnotou 0,33 řadí k územím, která jsou intenzivně využívaná převážně zemědělskou činností. Největší podíl má na rozloze Pardubic orná půda (39,6 %) a ostatní plocha (27,3 %). Menší zastoupení mají lesní pozemky (12,6 %) a zastavěná plocha a nádvoří (8,2 %). Zahrady jsou posledním typem, který přesahuje podíl 5 %. Menší podíl na rozloze mají trvalé travní porosty, vodní plochy a ovocné sady (ČSÚ, 2022e).

6.2 Park Vinice – stará vojenská plovárna

Tato zelená plocha má rozlohu přibližně 8 ha (ČÚZK, 2023). Nachází se ve východní části městského obvodu Pardubice V u vodního toku Chrudimka (viz obr. 7). Jedná se o menší zelenou plochu, která je součástí zeleného náhrdelníku Chrudimka. Tato plocha je ze severu a východu ohraničena vodním tokem Chrudimka, z jihu průmyslovým objektem, který je lemovaný tělesem bývalé vojenské drážky. Ze západu pak novou zástavbou u ul. Pod Vinicí a sportovním areálem. Na území parku se dále částečně nachází regionální biokoridor Chrudimka. V územním plánu značeného jako RBK 1340 (Pardubice, 2022a). Stejně jako v případě zelené plochy pravý břeh Labe, tak i tento park má pozitivní vliv na teplotní komfort obyvatel města. Teploty zde v letních měsících dosahují výrazně nižších hodnot než je tomu v centrální části města. Park tedy slouží jako „ochlazující“ lokalita v letních měsících (Pardubice, 2020). Tuto skutečnost ocení převážně obyvatelé žijící v blízkosti parku. Dle ČSÚ (2023) v docházkové vzdálenosti 15 minut žije 12 370 obyvatel. V případě docházkové vzdálenosti 5 minut zde žije pouze 946 obyvatel. Docházkové zóny jsou prezentovány v obr. 8.

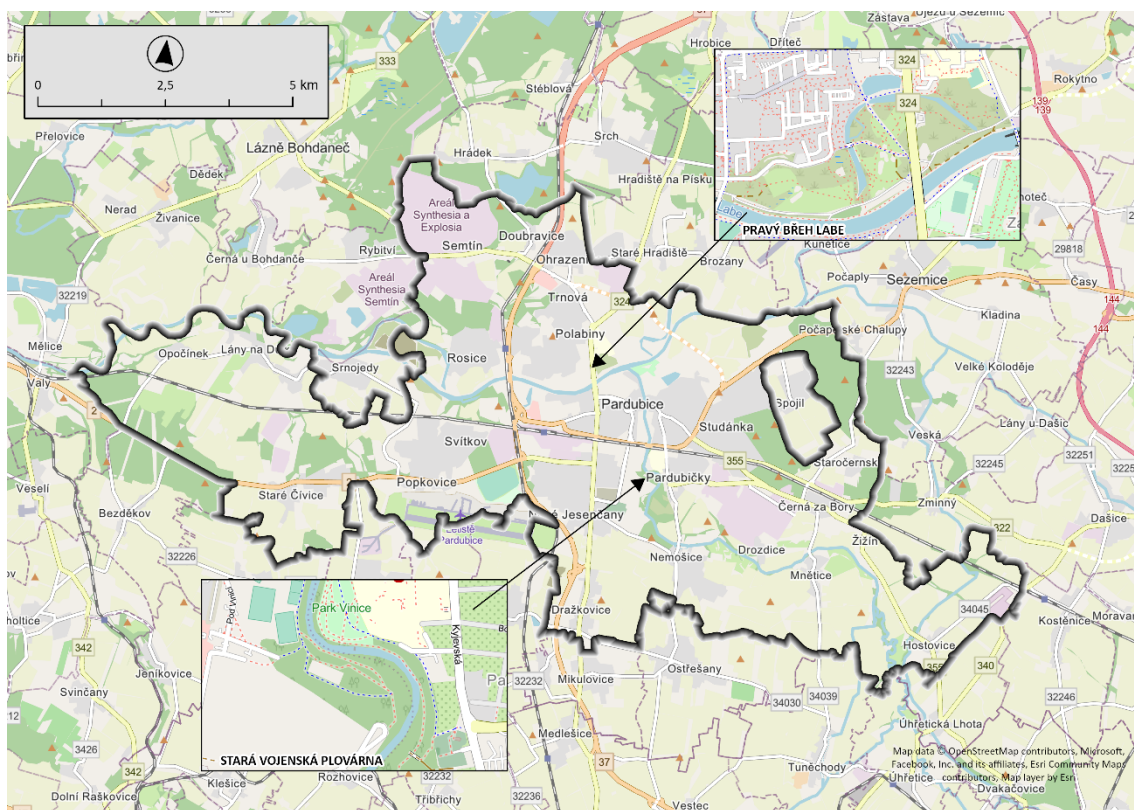
Na území parku se u vstupu nachází pumptrack dráha spolu s veřejným ohništěm, dále zde nalezneme naučnou stezku s informačními tabulemi, zbytky přemostění na splavu plovárny, sportovní střelnici a tři stavební objekty (bývalá vybavenost plovárny, areál sportovního klubu, klubovna nebo sklad lodí na břehu řeky). V parku se dále nachází zbytky původní alejové výsadby v severní části parku, neupravený přírodní porost nivy Chrudimky a poměrně rozsáhlá travnatá plocha.

6.3 Pravý břeh Labe

Tato zelená plocha má přibližnou rozlohu 55 ha (ČÚZK, 2023b). Nachází se v městském obvodu Pardubice II mezi sídlištěm Polabiny a vodním tokem Labe (viz obr. 7). Jedná se o souvislou zelenou plochu lemující pravý břeh řeky Labe. Tato zelená plocha je ohraničena ulicí Kunětická na východní části, ulicí Kpt. Bartoše na západní části a jak už je zmíněno výše na severu ohraničena sídlištěm Polabiny a na jihu řekou Labe. Tuto zelenou plochu lze rozdělit na východní a západní část, což je zapříčiněno existencí ulicí Hradecká, která narušuje celistvost zelené plochy a tvoří liniovou bariéru. Celá tato zelená plocha spadá do regionálního biocentra Pardubické Labe, značeného v územním plánu jako RBC-916, které navazuje na nadregionální biokoridor Labe NRBK 72 (Pardubice, 2022a). Pravý břeh Labe je klíčová oblast v kontextu vln veder v letních měsících, kdy má roli jako významná lokalita s chladícím účinkem. V těchto obdobích zde teploty dosahují výrazně nižších hodnot oproti centru města (Pardubice, 2020). Tato důležitá funkce je navíc umocněna vysokým počtem obyvatel, kteří v okolí zelené plochy žijí.

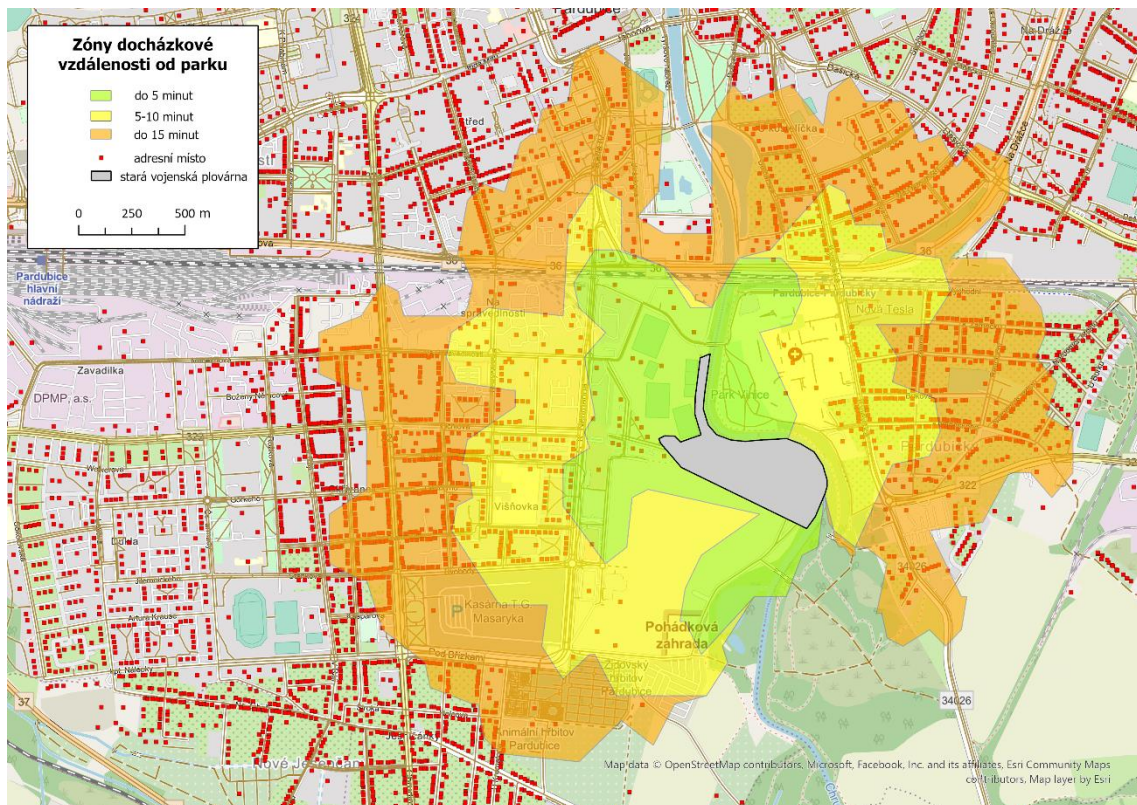
Dle ČSÚ (2023) v docházkové vzdálenosti 15 minut žije 32 358 obyvatel. V případě docházkové vzdálenosti 5 minut zde žije 9 564 obyvatel. Docházkové zóny jsou prezentovány v obr. 9. Tento vysoký počet obyvatel je zapříčiněn blízkostí sídliště Polabiny, které je největším sídlištěm v Pardubicích.

Na území zelené plochy se nachází výše zmíněná cyklostezka, zpevněné stezky s mobiliářem, nezpevněné pěšiny, Dirt Bike zóna a prostor vyhrazen pro letní kino, které sem bylo přesunuto z nedalekých Tyršových sadů. Dětská hřiště se nachází mimo území v blízkosti panelových domů na sídlišti Polabiny. Typickými přírodními prvky jsou louky, slepá ramena, jezero Bajkal, řeka Labe a lužní lesy.



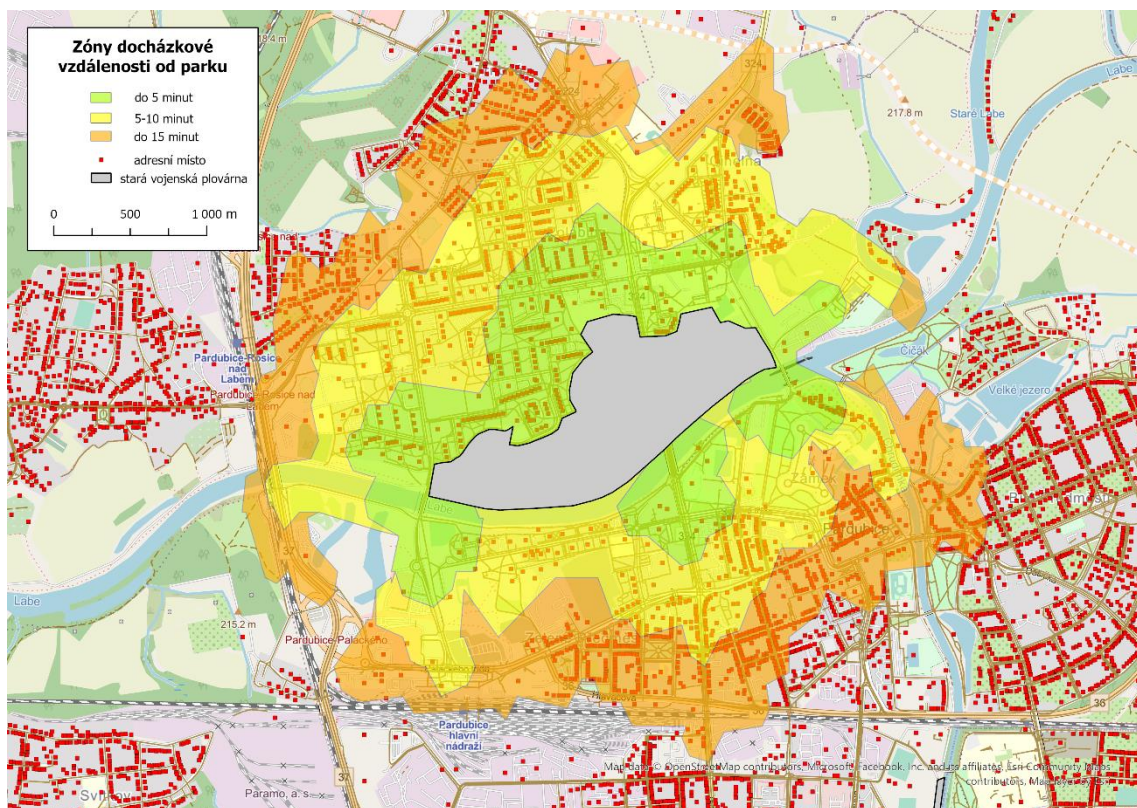
Obr. 7 Poloha zájmových zelených ploch v rámci území města Pardubice

Zdroj: ARCDATA PRAHA (2016), OpenStreetMap (2024)



Obr. 8 Docházkové zóny parku stará vojenská plovárna

Zdroj: ČSÚ (2023), OpenStreetMap (2024), vlastní zpracování sítovou analýzou



Obr. 9 Docházkové zóny do zelené plochy pravý břeh Labe

Zdroj: ČSÚ (2023), OpenStreetMap (2024), vlastní zpracování sítovou analýzou

7 Dokumenty a projekty ve městě Pardubice

7.1 Dokumenty související se zájmovým územím

7.1.1 Územní plán města Pardubice

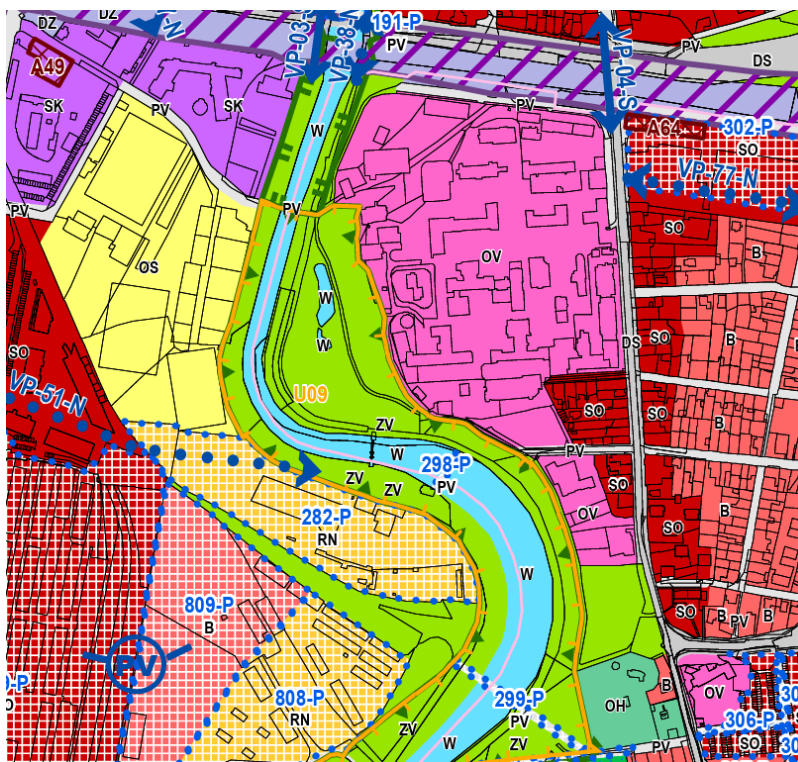
Územní plán je dle zákona 283/2021 Sb. „základním koncepčním dokumentem obce k usměrňování územního rozvoje a ochrany hodnot jejího území.“ Územní plán je výsledkem procesu územního plánování, jehož cílem dle stejného zákona je:

„soustavně a komplexně řešit funkční využití území, stanovovat zásady jeho plošného a prostorového uspořádání a vytvářet předpoklady pro udržitelný rozvoj území spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území, který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích“.

Územní plán tedy určuje, jak jednotlivé parcely mohou být využity a dále může určovat různé limity vázající se na dané území (Perlín, 1999). Samotné plánování reflektuje potřeby a zájmy obyvatel daného území a je dlouhodobé, ve smyslu důsledků plánování a všechny jeho etapy jsou rovnoměrně důležité (Jirásek, 2014).

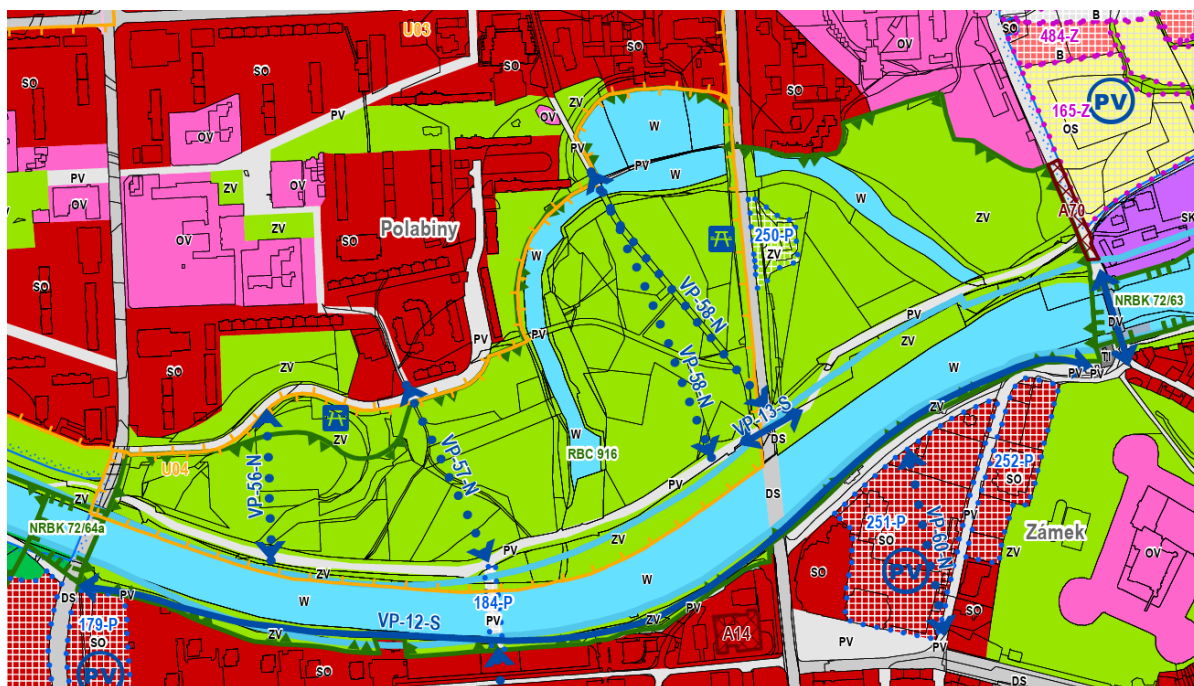
Park bývalá vojenská plovárna je z majoritní části tvořen plochou RN – hromadná rekreace v zeleni. Podél řeky Chrudimky jsou plochy zařazeny do ZV – veřejné prostranství – veřejná zeleň. Na území parku se nachází i plocha W – vodní plocha a tok, zastoupena vodním tokem Chrudimka, lemující východní a severní část parku viz obr. 10. Prostory zeleně na pravém břehu Labe spadají dle územního plánu k funkčním plochám ZV – veřejné prostranství – veřejná zeleň. Dále se na území nachází plochy W – vodní plocha a tok, reprezentována vodním tokem Labe, slepými rameny a jezerem Bajkal. Dále se zde nachází plochy PV – veřejné prostranství, zastoupené cyklostezkou vedoucí podél vodního toku Labe viz obr. 11 (Pardubice, 2022a).

Obrázky níže č. 9 a č. 10 představují grafické znázornění způsobu využití ploch na území zájmových parků. Světle zelená barva prezentuje plochy s využitím veřejné prostranství – veřejná zeleň (ZV). Oranžová čerchovaná barva představuje plochy určené pro rekreaci v zeleni (RN). Světle modrá barva prezentuje vodní plochy (W), červená barva představuje plochy smíšené obytné (SO) a světle červená plochy pro bydlení (B), růžová barva plochy určené pro občanskou veřejnou vybavenost (OV). Světle žlutá barva prezentuje plochy vymezené ke sportu (OS) a fialová barva zastupuje smíšeně komerční plochy (SK). Světle šedá barva znázorňuje veřejná prostranství (PV) a tmavě šedá silniční dopravu (DS), tmavě zelená barva představuje hřbitov (OH).



Obr. 10 Výřez zelené plochy stará vojenská plovárna z ÚP města Pardubice

Zdroj: Pardubice (2022a)



Obr. 11 Výřez zelené plochy pravý břeh Labe z ÚP města Pardubice

Zdroj: Pardubice (2022a)

V územním plánu je obsaženo hlavní i přípustné využití daných typů funkčních ploch. Pro plochy typu ZV hlavní využití spočívá ve formě parků, parkově upravených ploch, zeleně přírodního rázu a dalších veřejně přístupných zelených ploch určených pro veřejnost a její pohyb a každodenní rekreaci v rámci sídel. Dále je možná výstavba komunikací pro chodce a cyklisty, parkové cesty, zastávky pro MHD, drobné stavby jako jsou přístřešky a kiosky, veřejně přístupná hřiště malého rozsahu, mobiliář, dětská hřiště, vodní plochy/toky, doprovázející technická infrastruktura. V případě zelených ploch na pravém břehu Labe jsou předem určena místa pro možné budoucí umístění přípustných a podmíněně přípustných staveb pro stravování, sport a kulturu. Specifické umístění bude určeno až případnou projektovou dokumentací. Pro funkční plochy RN je hlavní využití rekreace a sport na otevřených plochách, loukách a plážích. Dále jsou přípustné stavby jako např. cyklostezky, hygienická zařízení, ekologická a informační centra, podia s hledištěm pro kulturní akce, zeleň přírodního charakteru, šatny a zázemí související s rekreačními herními a pobytovými plochami. Pro plochu RN 282-P (stará vojenská plovárna) je stanovena podmínka územní studie. Tudíž pro jakékoliv změny v této části parku je nutné vypracovat územní studii (Pardubice, 2022a). Územní studie je jedním z nástrojů územního plánování, dle zákona 283/2021 Sb., „navrhuje, prověřuje a posuzuje možná řešení vybraných problémů v území, které by mohly významně ovlivňovat nebo podmiňovat jeho využití a uspořádání“.

7.1.2 Koncepční dokument Rozvoj vybraných ploch zeleně města Pardubice

Pro město Pardubice byl v roce 2022 vytvořen koncepční dokument Rozvoj vybraných ploch zeleně města Pardubice. Účelem tohoto dokumentu je navrhnout opatření pro adaptaci s cílem zvýšit stabilitu, funkčnost a prostupnost území. Souběžně je vytvořen soubor projektů týkajících se podrobnějších opatření pro specifické plochy. Jedná se především o zelené plochy, které vykazují znaky prostorové či funkční nestability. V tomto dokumentu je řešeno i území staré vojenské plovárny. Pro toto území bylo v dokumentu navrženo následující. Celková regenerace vegetačních i technických prvků. Zlepšení stavu a změna využití stavebních objektů, například na půjčovnu sportovních potřeb nebo občerstvení. Zapojení valu bývalé vojenské drážky do kontextu parku. Důvodem je nedostatek podobných svahových prvků ve městě. Dále je zde řešena situace přemístění sportovní střelnice mimo území parku, v tomto případě by mohla nově vzniklá plocha sloužit pro rozšíření volné parkové úpravy. Je zde dále řešena úprava cestní sítě, například vhodná pro inline, propojení parku s parkem Vinice formou lávky, nebo v jiné podobě. Rozšíření sportovního vyžití například o míčové sporty a přesunutí nynějšího sportovního vyžití mimo vstup parku. Je zde navrženo rozšíření kvalitního městského mobiliáře v části parku, která je více upravena. Dále je zde navrženo vybudování dětského hřiště či herních prvků. V kontextu zeleně je zde navrženo vymýcení nevhodných dřevin a vysázení

domácích dřevin v souladu s ÚSES, který zasahuje do parku u vodního toku Chrudimka (Pardubice, 2022b).

7.1.3 Územní studie krajinné a sídelní zeleně pro ORP Pardubice a město Pardubice

Pro město byla v roce 2017 vytvořena Územní studie krajinné a sídelní zeleně pro ORP Pardubice a města Pardubice. Jedním z hlavních cílů projektu bylo vyřešit podobu veřejného prostranství ve vybrané lokalitě na území města Pardubice. Ke studii bylo zvoleno území zelené plochy pravý břeh Labe, u sídliště Polabiny. Jak už je výše zmíněno, tato lokalita spadá do územního systému ekologické stability. Z tohoto důvodu není k území přistupováno pouze jako ke klasické městské zelené ploše, ale samotná studie bere v potaz přírodní ráz území. Samotná studie navrhuje rozdělení zelené plochy na tři funkční části. Západní část u ul. Lonkova sloužící jako relaxačně sportovní centrum. Centrální část zelené plochy sloužící pro kulturní a společenské potřeby s občanskou vybaveností u jezera Bajkal. Východní část, východně od ul. Hradecká, sloužící především jako přírodní část území, vhodná pro edukaci. Dále studie navrhuje upravit a vybudovat více stezek s dostatečným osvětlením, které budou jednotlivé části propojovat. Mezi další návrhy patří vybudování lávky mezi pravým břehem Labe a sídlištěm Závodu míru. Ve studii je dále navrženo vybudování dostatečného počtu městského mobiliáře v podobě různých druhů posezení a odpadkových košů. Nechybí zde ani část věnující se úpravě zeleně, autoři studie zde ale kladou důraz na nutnost provedení biologického průzkumu v případě jakékoliv změny stávajícího porostu a jakékoliv nové výsadby realizovat s ohledem na potenciální přirozenou vegetaci České republiky. Studie navrhuje vyhranění několika volných prostranství, pro možnost posezení na dece a pikniky, nebo zvýšení přístupnosti a vyžití v blízkosti řeky. Ve východní přírodní části je doporučeno minimálních zásahů a zařazení souvislé plochy lužního lesa jako Významného krajinného prvku. Studie celkově navrhuje jednoduché změny menšího měřítko tak, aby byl využit potenciál území. Je zde kladen důraz na minimální zásahy do krajiny podporující spontánní aktivity návštěvníků zelené plochy (Pardubice, 2017).

7.2 Projekty spojené s oblastí zájmu

Na území parku stará vojenská plovárna byl v roce 2018 uskutečněn projekt vybudování cyklistické stezky, který byl financován z finanční podpory EU. Projekt nesl název Stará vojenská plovárna (Vinice 25). Tato cyklostezka byla vystavěna od ulice K Vinici mezi řekou Chrudimkou a městskou zástavbou v podobě sportovního areálu tenisových kurtů, sportovní střelnice až po komunikaci v jihovýchodní části parku. Výstavbou cyklostezky se vedení města snaží podpořit ekologickou dopravu pro obyvatele města Pardubice. Celkové náklady na projekt byly 8 281 152,92 Kč, z této částky bylo 6 124 397,58 Kč pokryto z dotací EU a 360 258,68 Kč ze státního rozpočtu (Pardubice, 2024a).

V roce 2020 byl ukončen další projekt s finanční podporou EU. Nejedná se o projekt zasahující přímo na území parku staré vojenské plovárny, ale z širšího hlediska tento projekt park ovlivnil. Jedná se o projekt s názvem Náhrdelník Chrudimky (úsek 66) jehož cílem bylo vybudování cyklistické stezky se smíšeným provozem podél řeky Chrudimky. Celkové uznatelné náklady projektu činily 5 425 918,00 Kč, finance z EU pokryly 4 612 030,60 Kč, ze státního rozpočtu bylo využito 813 887,76 Kč (Pardubice, 2024b). Oba výše zmíněné projekty napomohly dopravní udržitelnosti města a zvýšily dostupnost jednotlivých zelených ploch v blízkosti vodního toku Chrudimka.

V roce 2020 došlo k dokončení projektu Propojení cyklostezky podél ulice Kunětické s navazujícími cyklostezkami. Tento projekt byl stejně jako výše zmíněné projekty financován z EU, konkrétně z Integrovaného regionálního operačního programu. Cílem tohoto projektu bylo dobudovat cyklistickou stezku v západní části zájmového území, konkrétně od křižovatky U Josefa po lávku u zdymadla na řece Labe a tím podpořit rozvoj cyklistické dopravy v Pardubicích. Celkové uznatelné náklady činily 2 683 548,26 Kč, z toho příspěvek z EU 2 281 016,02 Kč, ze státního rozpočtu bylo pak využito 134 177,41 Kč (Pardubice, 2024c).

7.3 Účast veřejnosti na dalších projektech v Pardubicích

Participativní kulturní plánování v Pardubicích v období 2012-2014. Tento, v kontextu České republiky, unikátní projekt obsahoval mimo jiné pasport místní kultury, sběr informací o dostupných kulturních akcích a potřebách, analýzu situace v kontextu kulturního vyžití a dotační problematiky. Do samotného projektu byli mimo zřizovatele ze spolku Kvas zapojeny místní kulturní organizace, různé spolky, školy, umělci a další skupiny a jednotlivci. Součástí projektu bylo taktéž mapování kulturních hodnot pomocí veřejných setkání konaných v různých částech města. Výsledkem těchto komunitních setkání byla vytipována zvláště významná místa. Pod těmito místy se skrývala místa pro kulturní a volnočasové aktivity, místa s nevyužitým potenciálem či historickou hodnotou (Zahálková, 2017).

Dotazník nápadu v parku Na Špici se uskutečnil v roce 2022 během měsíce září. Účastníci šetření se mohli podělit o to, co považují za největší hodnotu v parku. Dále také, zda mají zájem o propojení druhého břehu novou lávkou přes řeku Labe či zda chtějí nové občerstvení v blízkosti řeky (Pardubice, 2022c). Dotazníku se zúčastnilo 157 osob. Na hlavní výzkumné otázky byly poměrně jednoznačné odpovědi. Majoritní část respondentů má zájem o propojení s druhým břehem přes řeku Labe. Nejvíce zmiňovaný způsob nového občerstvení návštěvníky je bistro či menší kavárna, ale poměrně značná část respondentů by chtěla zachovat občerstvení u Lupťáka. Nadpoloviční většina respondentů je pro umístění nového občerstvení v kontaktu s řekou, ale přibližně čtvrtina respondentů je proti. Dotazníkové šetření je součástí územní studie parku na soutoku řek Labe a Chrudimky (City upgrade, 2023).

Veřejnost se zapojila také zapojila do proměny Palackého třídy. V tuto chvíli je projekt ve fázi výběru projektanta, který bude pověřen zpracováním dokumentace k územnímu řízení. Tato dokumentace bude navazovat na předešlé dokumentace, konkrétně na koncepční studii z roku 2018 a samotný návrh stavby z roku 2020 (Pardubice, 2023a). Stavebním kamenem celého projektu je výše zmíněná koncepční studie – Palackého více než spojka (Pardubice, 2018). Hlavním cílem této studie je znovuoživení Palackého třídy. Studie si zakládá na blízké spolupráci s veřejností, které umožnila se zapojit více možnostmi. Autoři práce se například sešli s obchodníky a stakeholdery, kterých se tato revitalizace výrazně týká. V září 2017 se do projektu zapojili i studenti skrze dotazník, dále 3. 10. 2017 proběhl workshop s žáky ze základní školy Štefánikova. V procesu participace bylo počítáno i se seniory, kdy proběhlo setkání se zástupcem rady seniorů. Největší pozornost ale dostalo dotazníkové šetření pro širokou veřejnost, kterého se zúčastnilo necelých 1500 respondentů (Pardubice, 2018). Zajímavostí je, že součástí autorského týmu je celosvětově známý „placemaker“ Igor Marko, který

se v minulosti účastnil velkého počtu obdobných projektů, týkajících se zvelebení městského prostoru (viz Marko & Placemakers, 2024).

Proměna náměstí Republiky je dalším projektem iniciovaným vedením města Pardubice. Transformace zahrnuje úpravy v oblasti parkování a zlepšení místní situace s ohledem na zeleň. Procesu se účastnila i široká veřejnost, která se spolu s autory projektu a zástupci vedení města setkala. Pracovní setkání se uskutečnilo 14.2.2023. Nejdříve se účastníci zastavili na samotném místě přeměny, tj. náměstí Republiky, poté se přesunuli do Společenského sálu radnice, kde proběhla diskuse nad mapou zájmového území. Účastníci zde mohli sdílet své postoje a nápady k tématu (Pardubice, 2023b). Veřejnost se mohla zúčastnit i formou vyplnění dotazníku, který navazoval na informace získané na společném setkání. Dotazník byl dostupný na webových stránkách města, ale i v tištěné podobě v Radničním zpravodaji (Pardubice, 2023c). Důležité je ale zmínit, že samotný dotazník neobsahoval možnost zakreslení do mapy.

8 Stará vojenská plovárna

8.1 Výzkumný vzorek a jeho charakteristiky (šetření č.1)

Tab. 3: Struktura výzkumného vzorku šetření č. 1.

	počet respondentů	podíl respondentů (%)	podíl populace města Pardubice (%)
pohlaví			
muž	42	41,6	48,5
žena	59	58,4	51,5
	101	100,0	100,0
věk			
19 a méně	3	3,0	20,5
20-29	16	15,8	10,0
30-39	51	50,5	14,2
40-49	11	10,9	15,7
50-64	10	9,9	17,9
65 a více	10	9,9	21,7
	101	100,0	100,0
místo bydliště (doba chůze do parku)			
do 5 minut	21	20,8	1,0
5-15 minut	37	36,7	3,5
16-30 minu	14	13,9	8,9
více než 30 minut	29	28,7	86,6
	101	100,0	100,0
frekvence návštěvy *			
každý den	15	14,9	
vícekrát týdně	34	33,7	
jednou týdně	20	19,8	
jednou za dva týdny	9	8,8	
jednou za měsíc	15	14,9	
méně než jednou za měsíc	8	7,9	
	101	100,0	
doba strávená v parku *			
méně než 30 minut	20	19,8	
30-60 minut	39	38,6	
1-2 hodiny	34	33,7	
více než 2 hodiny	8	7,9	
	101	100,0	

Zdroj: ČSÚ (2022b, 2023), dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

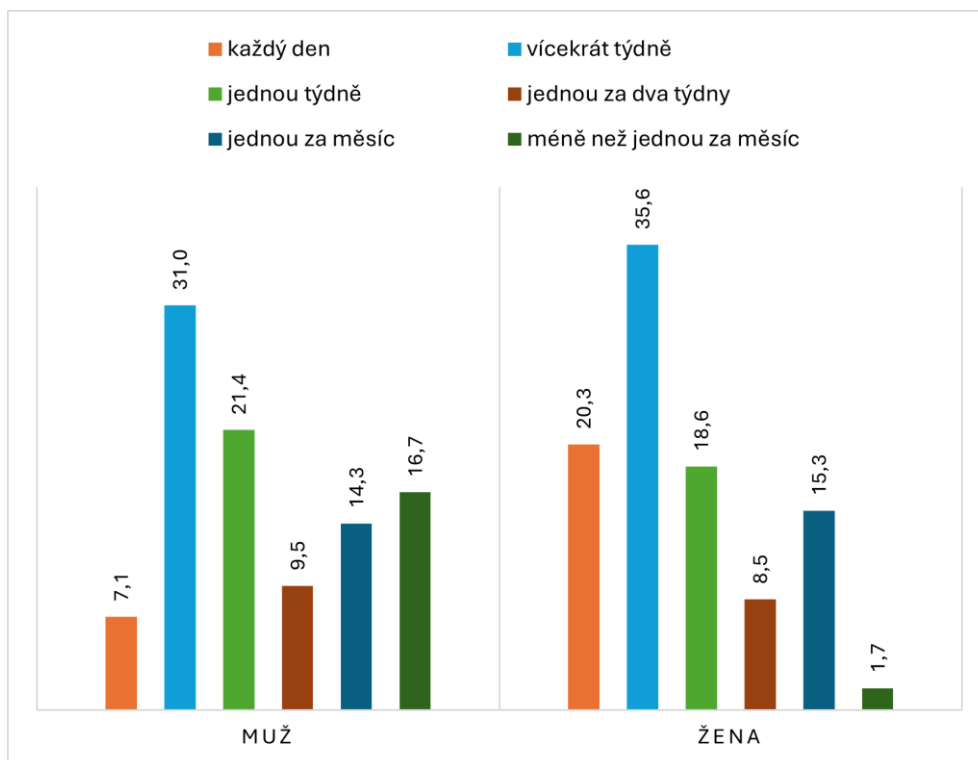
*nedostupná data za obyvatele města Pardubice

Tab. 3 prezentuje charakteristiky účastníků dotazníkového šetření, které proběhlo v zájmovém území staré vojenské plovárny. Tohoto dotazníkového šetření se zúčastnilo více respondentů ženského pohlaví (58,4 %). Nejvíce byla zastoupena věková skupina 30-39 let (50,5 %). Nejméně byla zastoupena, nejmladší věková skupina 19 let a méně (3,0 %). S ohledem na místo bydliště byla nejvíce zastoupena skupina respondentů žijících ve vzdálenost 5-15 minut chůze (36,7 %). Nejčastěji respondenti navštěvují park vícekrát týdně (33,7 %), druhá nejzastoupenější kategorie navštěvuje park alespoň jednou týdně (19,8 %). Nejméně byla označovaná frekvence méně než jednou za měsíc (7,9 %). Častí návštěvníci (navštěvují park alespoň jednou za týden) tvoří majoritní část výzkumného vzorku (68,3 %). Respondenti nejčastěji tráví v parku 30-60 minut (38,6 %) a 1-2 hodiny (33,7 %), méně často v parku tráví pod 30 minut (19,8 %). Nejméně byla označována doba v parku nad 2 hodiny (7,92 %). Sloupec „podíl populace města Pardubice (%)“ prezentuje podíl dané skupiny respondentů v kontextu celkového obyvatelstva obce Pardubice. Reprezentativnost vzorku vůči pardubické populaci by bylo možné zhodnotit pomocí Chí kvadrát testu. S ohledem na zaměření práce, a faktu, že není známá struktura návštěvníků parku, nebylo k testování přistoupeno.

8.2 Závislosti mezi vybranými proměnnými (šetření č. 1)

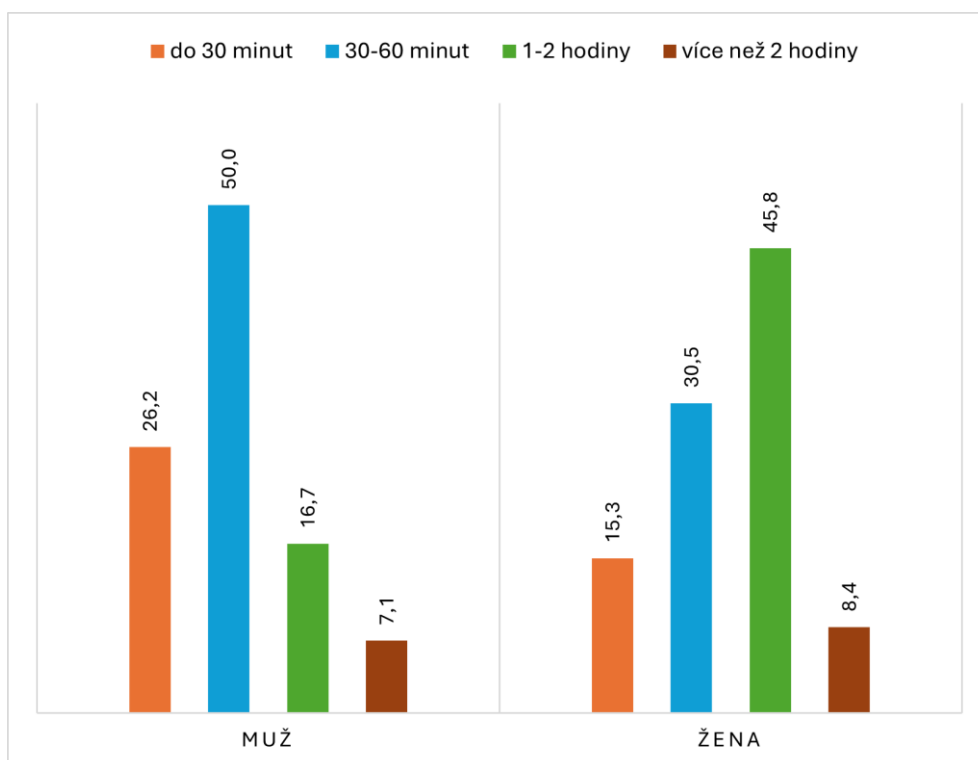
S ohledem na zkoumání závislosti mezi místem bydliště a frekvencí návštěvy parku, místem bydliště a dobou strávenou v parku, frekvencí a dobou strávenou v parku byl využit Spearmanův korelační koeficient pořadových čísel. V případě závislosti mezi místem bydliště a frekvencí návštěvy parku korelační koeficient dosáhl hodnoty $r = 0,47$. Tato hodnota dle Schober et al. (2018) značí střední kladnou korelaci. V kontextu dat to znamená, že se zvyšující se vzdáleností místa bydliště od parku, klesá frekvence návštěv parku. V případě závislosti mezi místem bydliště a dobou strávenou v parku i frekvencí návštěvnosti a dobou strávenou v parku byla zjištěna velmi slabá záporná korelace. V případě místa bydliště a doby strávené v parku je hodnota $r = -0,02$. V případě frekvence a doby strávené v parku je hodnota $r = -0,16$. V obou případech tak lze konstatovat, že existuje jen velmi malá nebo žádná spojitost mezi místem bydliště a dobou strávenou v parku, resp. frekvencí návštěvy a dobou strávenou v parku.

K vyjádření závislosti mezi pohlavím a frekvencí návštěvy či dobou strávenou v parku byly využity kontingenční tabulky. Z důvodu lepší orientace jsou výsledky prezentovány na obr. 12 a obr. 13. Respondenti mužského pohlaví park navštěvují nejvíce vícekrát týdně (31,0 %) a jednou týdně (21,4 %). Nejméně park navštěvují každý den (7,1 %). Ženy navštěvují park nejčastěji vícekrát týdně (35,6 %) a každý den (20,3 %). Nejméně pak méně než jednou za měsíc (1,7 %). Nejvýraznější rozdíl je v případě kategorie méně než jednou za měsíc, kdy muži preferují tuto možnost více o 15 p.b. než ženy. Dále lze pozorovat znatelný rozdíl v kategorii každý den, kdy ženy zvolily tuto možnost o 13,2 p.b. častěji. Respondenti ženského pohlaví navštěvují park výrazně častěji než muži, častých návštěvníků je v případě žen 74,6 % a u mužů „pouze“ 59,5 %. V případě doby strávené v parku můžeme na první pohled pozorovat rozdílnosti mezi pohlavím. Zatímco muži výrazně preferují pobyt v parku 30-60 minut (50,0 %) nebo méně než 30 minut (26,2 %). V případě žen je nejvíce preferovaná doba 1-2 hodiny (45,8 %), méně pak 30-60 minut (30,5 %). Zatímco majoritní část mužů preferuje být v parku maximálně 60 minut (76,2 %), tak ženy v nadpoloviční většině preferují pobyt v parku více než hodinu (54,2 %).



Obr. 12 Frekvence návštěvnosti dle pohlaví respondenta (stará vojenská plovárna)

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování



Obr. 13 Doba strávená v parku dle pohlaví respondenta (stará vojenská plovárna)

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

8.3 Motivace návštěvy parku (šetření č. 1)

Tab.4: Motivace pro návštěvu parku stará vojenská plovárna

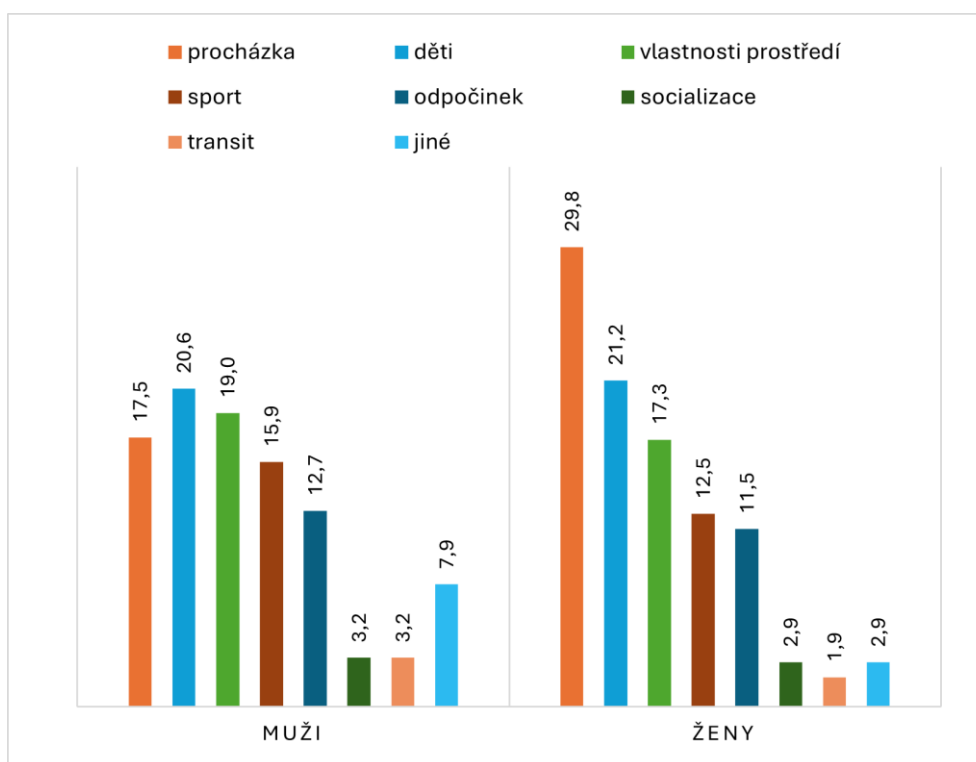
<i>Typ motivace:</i>		<i>z toho:</i>	
Procházka	42	klasická procházka	31
		venčení psa	11
Děti	35	procházka s dětmi	14
		pumptrack	12
		ostatní aktivity s dětmi	9
Vlastnosti prostředí	30	příroda	20
		klidné prostředí	4
		cyklostezka	1
		ostatní vlastnosti prostředí	5
Sport	23	běh	7
		jízda na kole	6
		cvičení	4
		ostatní sportovní aktivity	6
Odpočinek	20	relaxace/odpočinek	13
		posezení u ohniště	5
		posedět	2
Socializace	5	trávení času s přáteli	5
Transit	4	projíždím	3
		cesta do ...	1
Jiné aktivity	8	např. jen tak, chytání pokémonů, denní vyžití, rekreace	
celkem			167

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

Motivace neboli důvod návštěvy parku byl mezi respondenty rozmanitý. Základní klasifikace je inspirována prací Irvine et al. (2013), pro potřeby této práce byla původní klasifikace zgeneralizována. Tab. 4 prezentuje motivace návštěvy parku, které jsou kategorizovány do skupin dle tématu. V dotazníkovém šetření bylo zaznamenáno 167 motivací. Nejčastěji označovanou motivací je procházka (42 odpovědí). Pod tuto odpověď spadají odpovědi spojené s klasickou procházkou a venčení psa. Druhou nejčastější důvody návštěvy parku jsou motivace spojené s dětmi (35 odpovědí). K této kategorii jsou zařazeny motivace jako procházka s dětmi, pumptrack dráha a jiné aktivity s dětmi. Třetí nejčastěji označovanou motivací jsou vlastnosti prostředí (30 odpovědí). Tato kategorie zahrnuje odpovědi typu příroda, klidné prostředí nebo existence cyklostezky. Čtvrtou nejčastěji označovanou motivací je sport (23 odpovědí). Těmito motivacemi jsou aktivity jako běh, jízda na kole, cvičení a ostatní aktivity spojené se sportem. Obdobné zastoupení odpovědí měla motivace odpočinek (20 odpovědí). Tato kategorie je z majoritní části tvořena motivacemi jako relaxace/odpočinek, méně pak motivacemi spojené s opékáním u veřejného ohniště a motivacemi spojenými s posezením v parku. Nejméně označované byly motivace spojené se socializací (5 odpovědí), s transitem (4 odpovědi) a jiné aktivity (8 odpovědí), které nebylo možné zařadit do žádné z výše zmíněných kategorií. Pod jiné aktivity byly např. zařazeny motivace jako: jen tak, zábava, náhodný, chytání pokémonů, líbí se mi tu, rekreace.

8.3.1 Motivace a pohlaví (šetření č. 1)

S ohledem na preferenci motivací dle pohlaví bylo zjištěno následující. U mužů byla nejčastěji označována motivace spojená s dětmi (20,6 %). Druhá nejčastěji označovaná motivace je spojena s vlastnostmi prostředí (19,0 %). Třetí nejčastěji označovaná motivace je procházka (17,5 %). Čtvrtou nejčastěji označovanou motivací u mužů je sport (15,9 %). Pátou motivací je odpočinek (12,7 %). Nejméně označované motivace spadají do kategorie socializace a transit (v obou případech 3,2 %). Motivace spadající do kategorie jiné byla respondenty mužského pohlaví označena v 7,9 %. U respondentů ženského pohlaví byla nejčastěji označována motivace procházka (29,8 %). Druhou nejčastější motivací jsou děti (21,2 %). Třetí motivací jsou vlastnosti prostředí (17,3 %). Méně označované motivace u žen je sport (12,5 %) a odpočinek (11,5 %). Nejméně označované motivace jsou spojeny se socializací (2,9 %) a transitem (1,9 %). Motivace spadající do kategorie jiné byly označeny v 2,9 %.



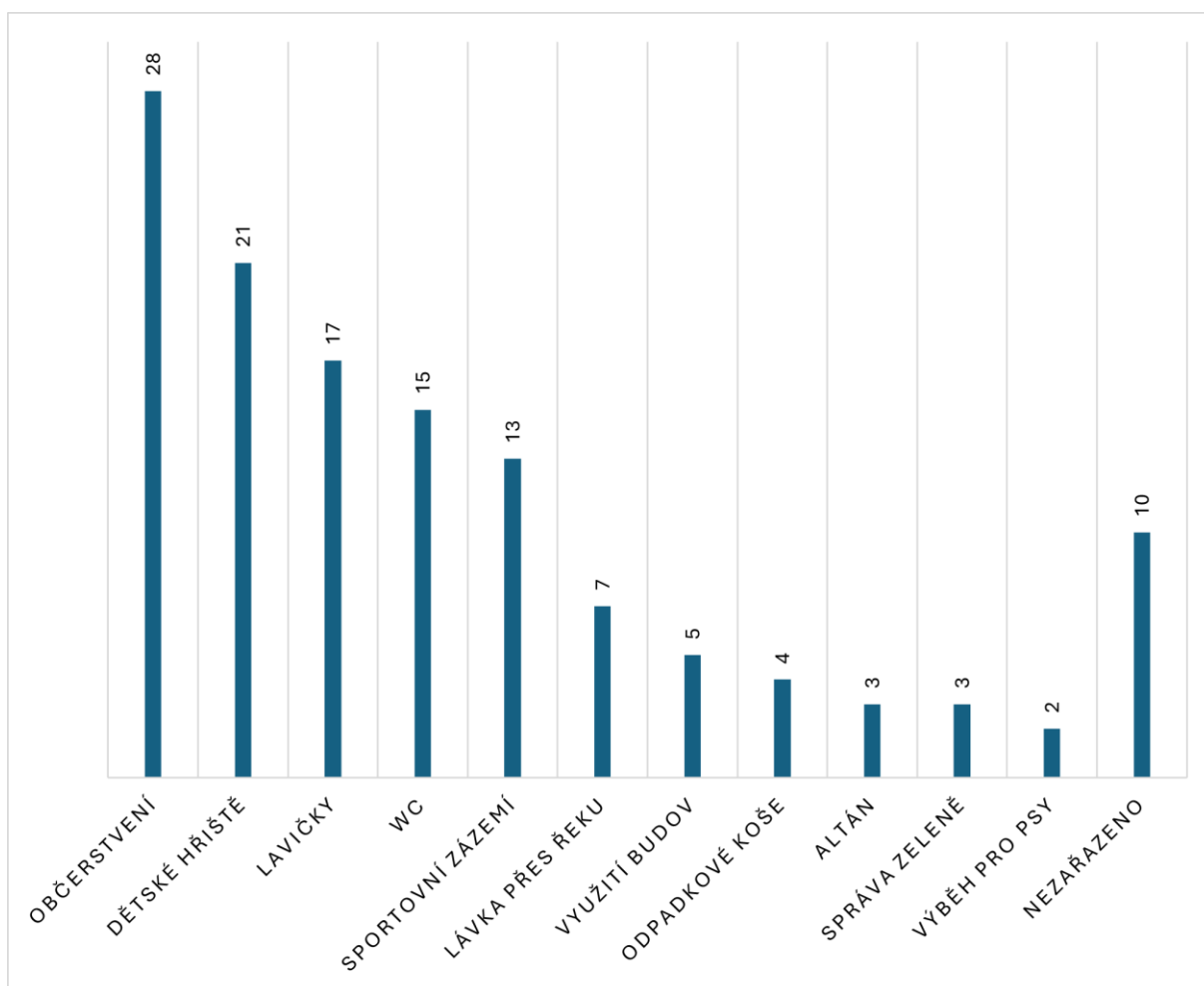
Obr. 14 Motivace návštěvy dle pohlaví respondenta (stará vojenská plovárna)

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

S ohledem na pohlaví (obr. 14) byla nejvýraznější disparita, v kontextu motivace návštěvy parku, pozorována v případě motivace procházka (s rozdílem 12,3 procentního bodu ve prospěch žen). Dále byly pozorovány znatelné disparity u motivace jiné (s rozdílem 5,1 procentního bodu ve prospěch mužů) a u motivace sport (s rozdílem 3,4 procentního bodu ve prospěch mužů).

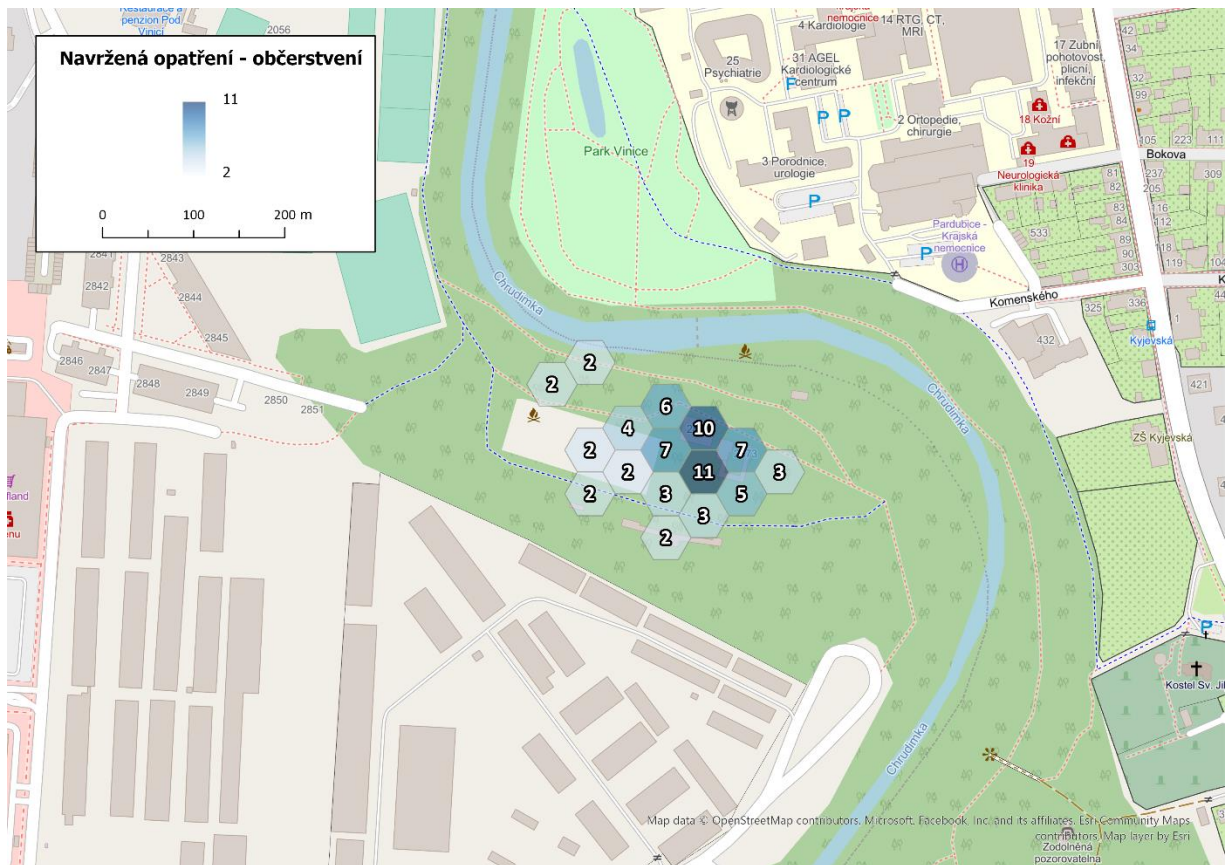
8.4 Návrhy opatření (šetření č. 1)

V úvodu nelze opomenout fakt, že ze 101 respondentů, 70 z nich navrhlo určité opatření na změnu v parku. Mezi nejčastějšími opatřeními pro možnou revitalizaci bylo označováno občerstvení (28 zákresů). Druhým nejčastějším návrhem bylo dětské hřiště (21 zákresů). Třetí nejčastěji označované návrhy byly spojené s novým posezením označeno jako lavičky (17). Obdobně označovány byly návrhy spojené s WC (15 zákresů) a se sportovním zázemím (13 zákresů). Méně označovány byly návrhy spojené s novou lávkou přes řeku Chrudimka (7 zákresů), návrhy týkající se nového využití, v této době nevyužívaných budov (5 zákresů). Nejméně označovány byly návrhy týkající se nedostatku odpadkových košů (4 zákresy), vystavení nového altánu nebo obdobného přístřešku (3 zákresy), správy zeleně (3 zákresy) a nového výběhu pro psy (2 zákresy). V kategorii nezařazeno (10 zákresů) jsou návrhy, které nebylo možné zařadit do výše zmíněných kategorií. Těmito návrhy např. jsou upravit splav, schůdky ke stezce, ohniště, podium, piknik zóna, plovárna a pevnější stezka. Návrhy jsou prezentovány na obr. 15.



Obr. 15 Představení navržených opatření respondenty (stará vojenská plovárna)

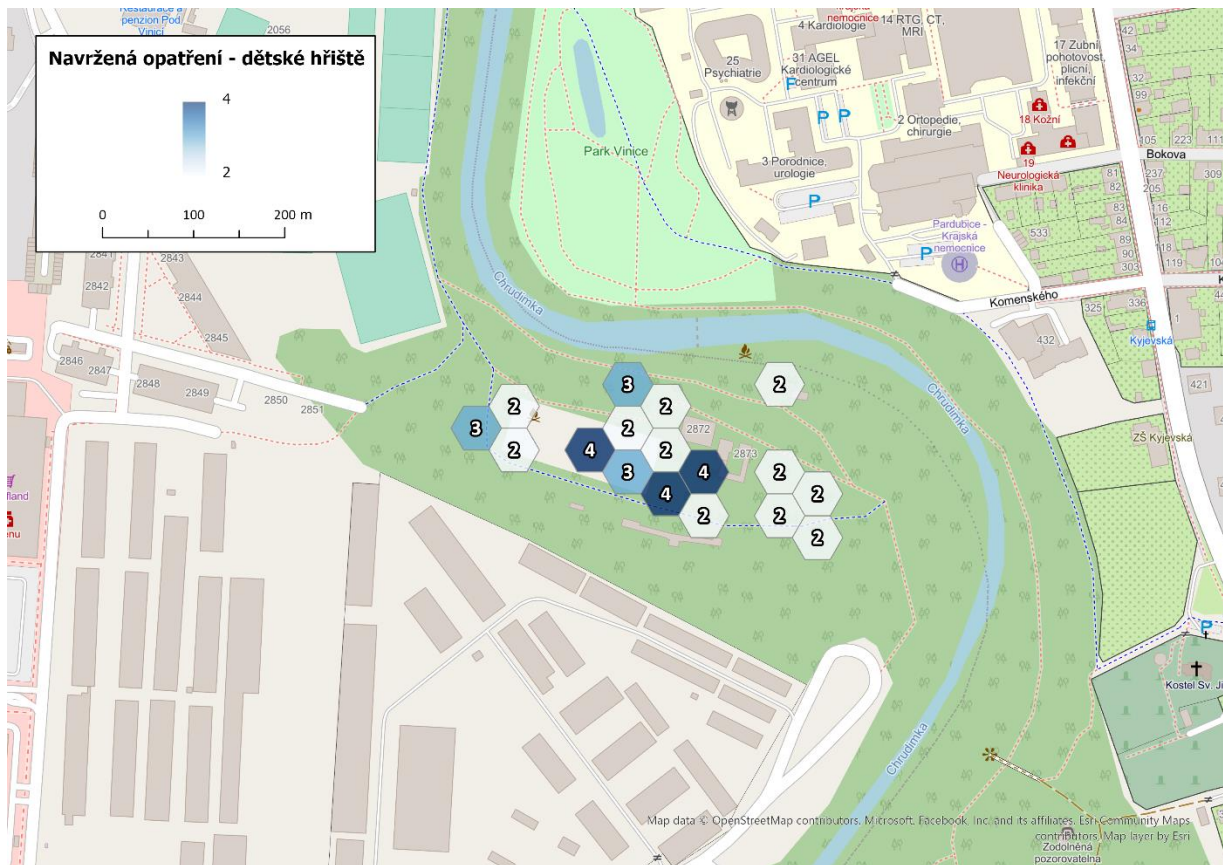
Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování



Obr. 16 Navržená opatření občerstvení v parku stará vojenská plovárna

Zdroj: OpenStreetMap (2024), dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

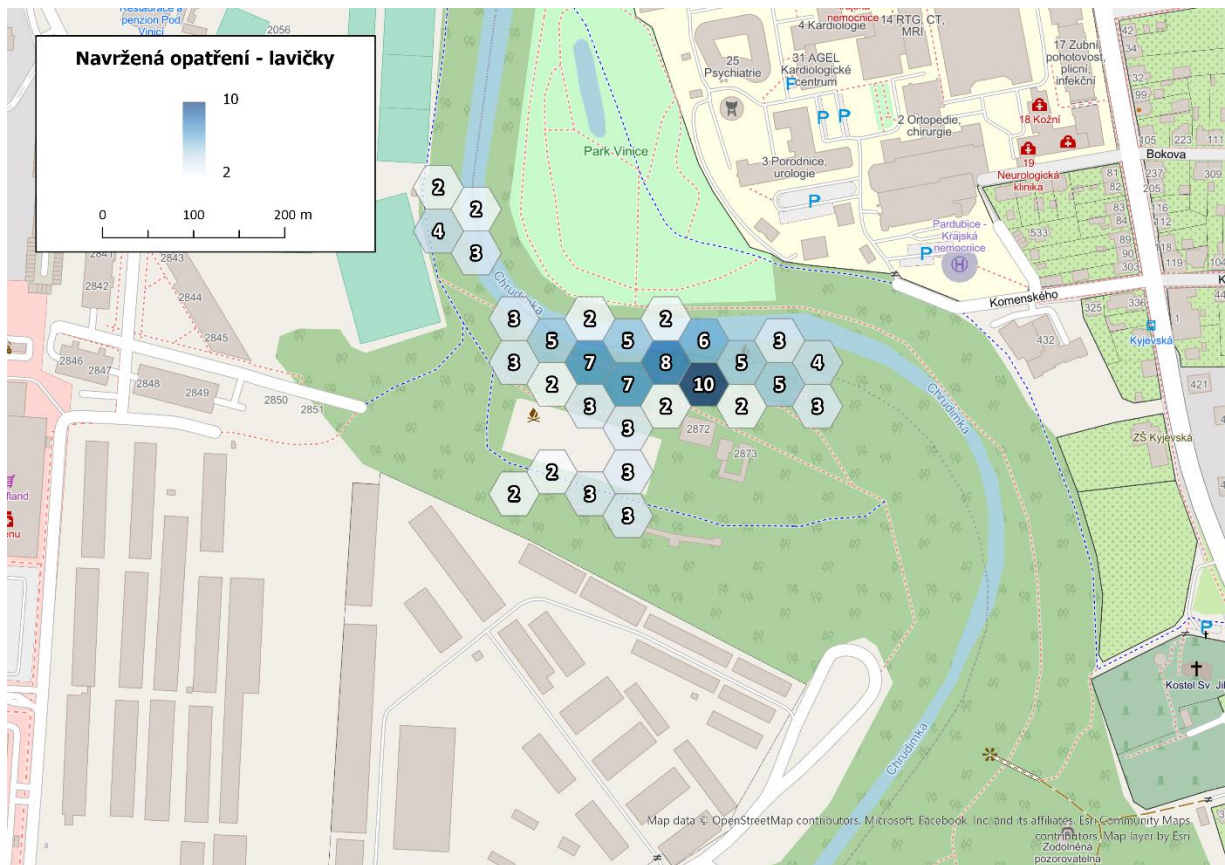
Na obr. 16 můžeme pozorovat koncentraci zákresů souvisejících s navrženým vybudováním nového občerstvení. Nejvyšší koncentraci lze lokalizovat ke stavebním objektům v centru zelené plochy. Dále jsou tyto návrhy v menší míře lokalizovány na zelené ploše mezi dráhou na pumptrack a výše zmíněnými stavebními objekty. Do této kategorie jsou zařazeny návrhy opatření jako občerstvení, výletní restaurace, kiosek, stánek apod.



Obr. 17 Navržená opatření dětských hřišť v parku stará vojenská plovárna

Zdroj: OpenStreetMap (2024), dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

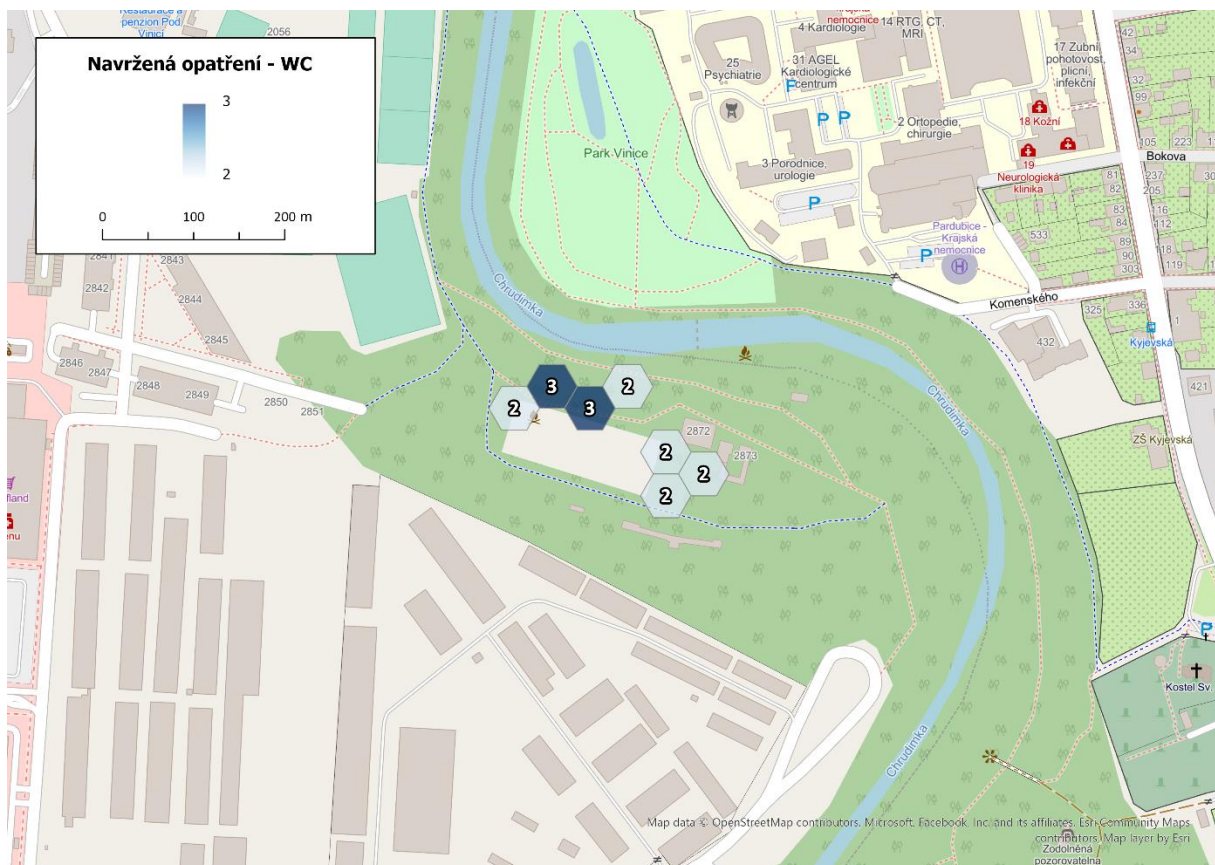
Obr. 17: prezentuje navržené umístění nových dětských hřišť dle respondentů. Můžeme pozorovat tři hlavní preferované umístění tohoto opatření. Nejvíce zákresů je koncentrováno na zelené ploše mezi dráhou na pumptrack a objekty v centru parku. Další často zmiňované umístění se nachází západně nedaleko od dráhy na pumptrack. Poslední častěji označovanou zónou je zelená plocha východně od objektů v centru parku. Do této kategorie byly zařazeny návrhy jako prolézačky, dětské hřiště, přidat hřiště pro děti, pískoviště, dřevěné hřiště apod.



Obr. 18 Navržená opatření laviček v parku stará vojenská plovárna

Zdroj: OpenStreetMap (2024), dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

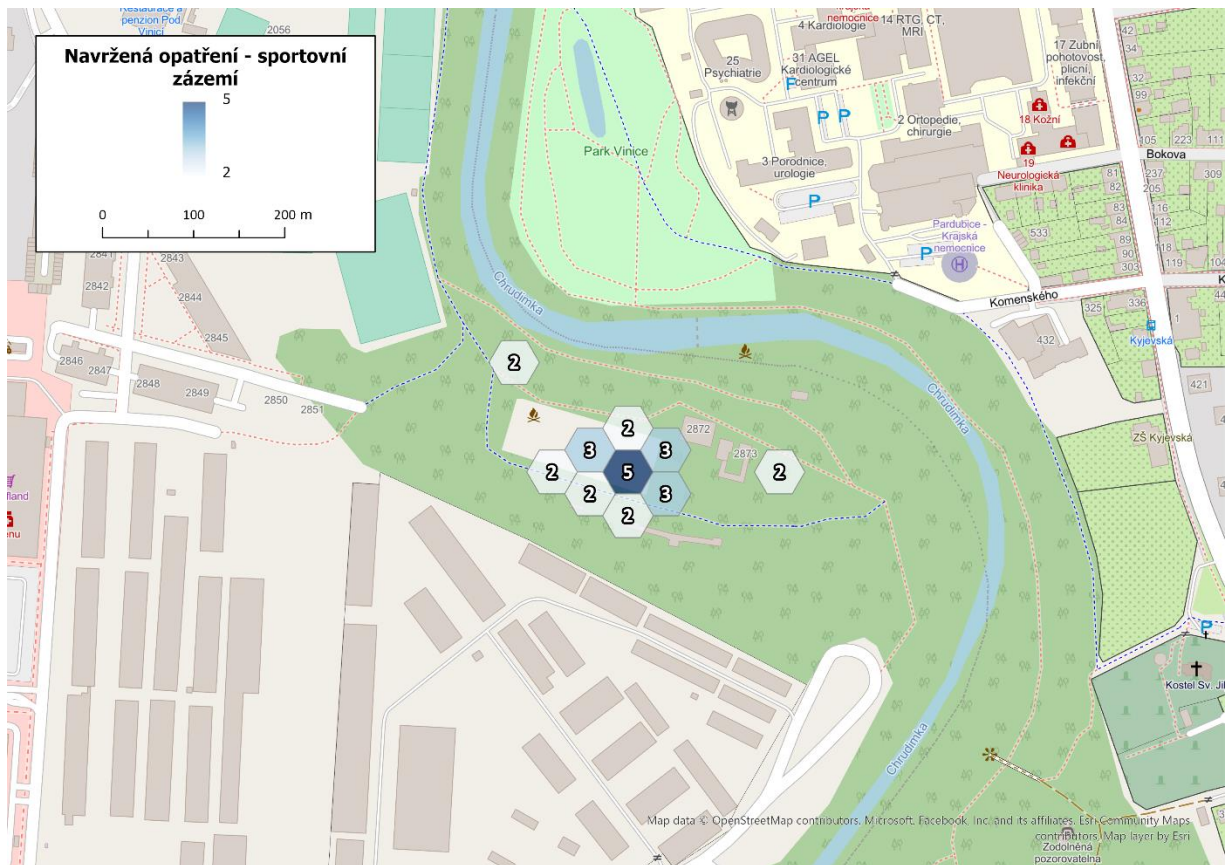
Na obr. 18 můžeme vidět koncentraci navržených opatření souvisejících s výstavbou nových laviček a jiného posezení. Nejvíce laviček bylo navrženo na zelené ploše severně od centra parku v blízkosti řeky Chrudimka. Dalším místem koncentrace zákresů je okolí cyklostezky v jižní části parku a poslední viditelnou zónou koncentrace je úzký zelený pás v severní části levého břehu řeky Chrudimka. Do této kategorie spadají návrhy jako lavičky, přidat více míst k sezení, více laviček, lavičky u vody apod.



Obr. 19 Navržená opatření WC v parku stará vojenská plovárna

Zdroj: OpenStreetMap (2024), dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

Na obr. 19 můžeme vidět rozmístění navrženého nového WC (toalet). Nejvyšší koncentrace tohoto opatření je severně v blízkosti od dráhy na pumptrack a veřejného ohniště. Druhou lokací vyšší koncentrace je okolí stavebních objektů v centru parku a blízkého okolí. Do této kategorie byly zařazeny návrhy jako záchody, toalety, wc, mobilní wc apod.



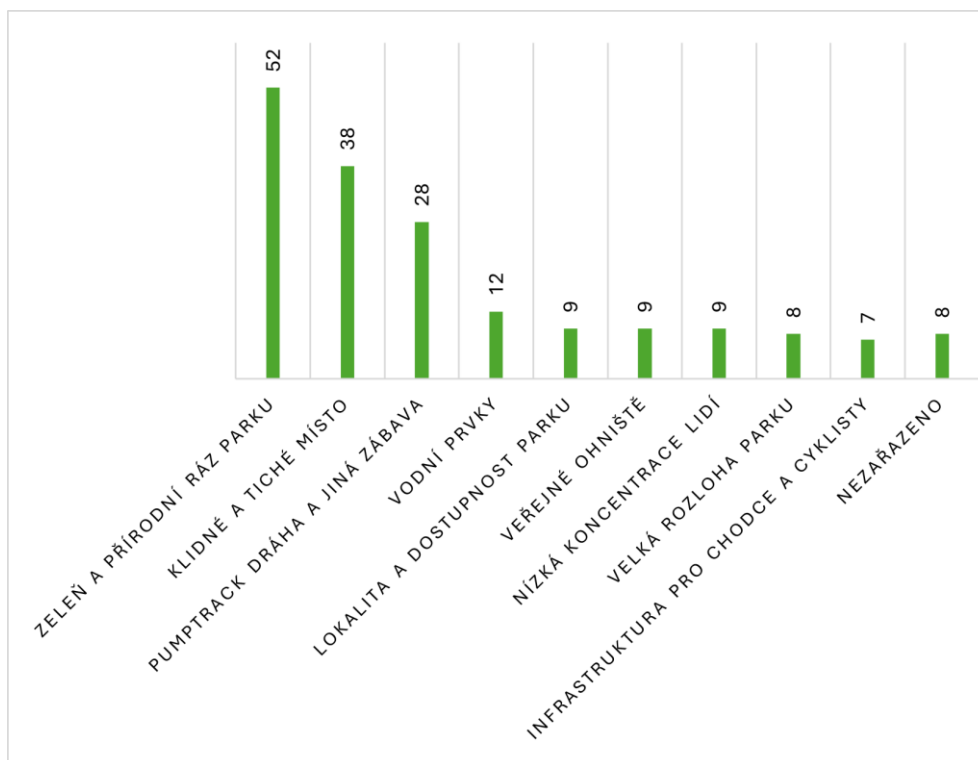
Obr. 20 Navržená opatření sportovního zázemí v parku stará vojenská plovárna

Zdroj: OpenStreetMap, dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

Na obr. 20 můžeme vidět umístění, respondenty, navržených opatření souvisejících s novým zázemím pro sportovní aktivitou. Nejvyšší koncentrace je na zelené ploše mezi dráhou na pumptrack a stavebními objekty v centru parku. Do této kategorie patří návrhy opatření jako venkovní posilovna, sportoviště, workoutové hřiště, fotbalové hřiště/brány, basket, pétanque, diskgolf apod.

8.5 Pozitivní a negativní stránky parku (šetření č. 1)

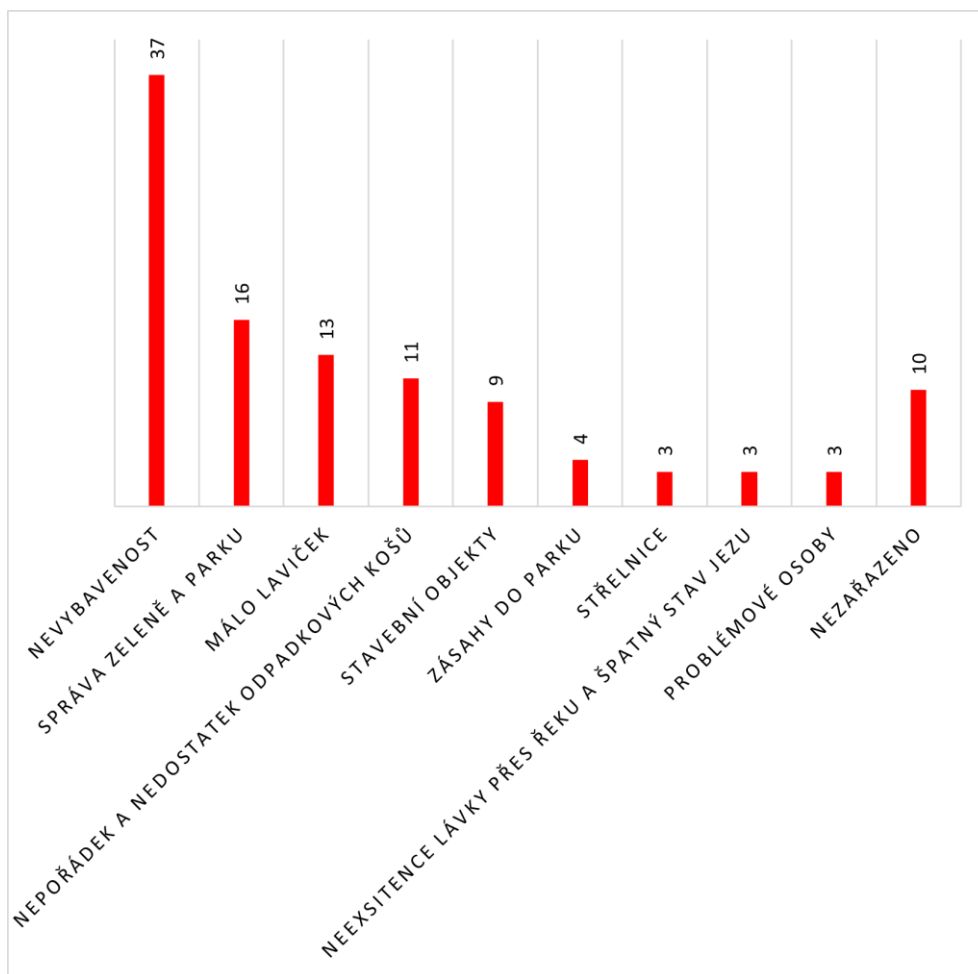
V části dotazníkového šetření se mohli respondenti vyjádřit k pozitivním stránkám parku. Celkem bylo zaznamenáno 180 pozitiv. Tato pozitiva jsou zobrazena na obr. 21. Respondenty nejčastěji zmiňované pozitivum je zezeň a přírodní ráz parku (52 záznamů), do této kategorie byly zařazeny odpovědi např. jako příroda, zezeň, stromy, vzrostlá zezeň. Druhé nejčastěji zmiňované pozitivum je klidné a tiché místo (38 záznamů), do této kategorie náleží např. odpovědi jako klid, ticho, žádná auta. Třetím nejčastějším pozitivem je pumptrack dráha a jiná zábava (28 záznamů), k této kategorii byly zařazeny pozitiva související s existencí dráhou na pumptrack, těmito pozitivy např. jsou dráha na kolo, pumptrack, singletrack apod. V této kategorii jsou dále obsaženy pozitiva jako aktivní prvky pro děti, infotabule, prostor pro děti, naučné tabule, sportovní využití pro děti apod. Za další pozitivum parku jsou považovány vodní prvky (12 záznamů), do této kategorie byly zařazeny odpovědi jako např. blízkost vody, blízkost řeky, řeka, Chrudimka. Dalším pozitivem je lokalita a dostupnost parku (9 záznamů), v této kategorii jsou obsaženy odpovědi typu mám ho kousek, dobrá dostupnost, umístění parku apod. Dalším vnímaným pozitivem parku je existence veřejného ohniště (9 záznamů), do této kategorie byly zařazeny odpovědi např. jako posezení u ohně, ohniště, grill. Jako další pozitivum parku je vnímaná nízká koncentrace lidí (9 záznamů), v této kategorii jsou obsaženy odpovědi typu málo lidí, park je bez lidí, není tu moc lidí apod. Za pozitivum parku se považuje i rozloha parku (8 odpovědí), v této kategorii jsou zařazeny odpovědi jako velký, prostor, rozlehlost, velká rozloha apod. Poslední kategorií pozitiva je infrastruktura pro chodce a cyklisty (7 záznamů), do této kategorie byly zařazeny odpovědi jako stezka, upravené cesty, nová asfaltová cesta dostupná pro vozíčkáře apod. Kategorie nezařazeno (8 záznamů) obsahuje odpovědi, které nebylo možné kategorizovat, např. hezké místo, posezení, spoko, všechno, uspořádanost.



Obr. 21 Pozitivní stránky v parku stará vojenská plovárna

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Respondenti mohli dále sdílet i negativní stránky parku viz. obr 22. Celkem bylo zaznamenáno 109 negativ. Nejčastějším negativem je nevybavenost parku (37 záznamů), do této kategorie jsou zařazeny odpovědi související s chybějícím občerstvením, chybějícím zázemím pro děti nebo sport, nebo také neexistence toalet. Druhým nejčastěji označovaným negativem je správa zeleně (16 záznamů), do této kategorie jsou zahrnuty odpovědi jako málo posekaná tráva, neudržovaná zeleň, neupravenost, údržba. Třetím nejčastějším negativem je málo laviček (13 záznamů), v této kategorii jsou obsaženy odpovědi jako málo laviček, málo posezení u vody, chybí posezení. Čtvrtým nejčastějším negativem je nepořádek a nedostatek odpadkových košů (11 záznamů), do této kategorie jsou zařazeny odpovědi typu málo odpadkových košů, bordel, popadané, odhozené odpadky apod. Dalším opakovaným negativem jsou stavební objekty (9 záznamů), tato kategorie se skládá z odpovědí typu chátrající objekt staré plovárny, objekt budova, nevyužité budovy. Méně označovaná negativa jsou spojená s rozšiřující se zástavbou a kácení zeleně (4 záznamy), dále související s existencí střelnice (3 záznamy), s neexistencí lávky přes řeku a špatným stavem jezu (3 záznamy) a s problémovými osobami (3 záznamy), do této kategorii jsou zařazeny odpovědi typu bezdomovci a hlučné osoby využívající grill a nadměrně užívající alkohol. Kategorie nezařazeno (10 záznamů) je tvořena negativy např. jako volně pobíhající psi, málo měkkých stezek, neukázněnost mládeže, příliš mnoho lidí.



Obr. 22 Negativní stránky v parku stará vojenská plovárna

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

9 Pravý břeh Labe

9.1 Výzkumný vzorek a jeho charakteristiky (šetření č. 2)

Tab. 5: Struktura výzkumného vzorku šetření č. 2.

	počet respondentů	podíl respondentů (%)	podíl populace města Pardubice (%)
<hr/>			
pohlaví			
muž	72	47,4	48,5
žena	80	52,6	51,5
	152	100,0	100,0
<hr/>			
věk			
19 a méně	13	8,6	20,5
20-29	61	40,1	10,0
30-39	44	28,9	14,2
40-49	21	13,8	15,7
50-64	13	8,6	17,9
65 a více	0	0,0	21,7
	152	100,0	100,0
<hr/>			
místo bydliště (dobá chůze do parku)			
do 5 minut	42	27,6	10,4
5-15 minut	49	32,3	14,8
16-30 minut	31	20,4	10,0
více než 30 minut	30	19,7	64,8
	152	100,0	100,0
<hr/>			
frekvence návštěvy *			
každý den	26	17,1	
vícekrát týdně	45	29,6	
jednou týdně	20	13,2	
jednou za dva týdny	14	9,2	
jednou za měsíc	18	11,8	
méně než jednou za měsíc	29	19,1	
	152	100,0	
<hr/>			
doba strávená v parku *			
méně než 30 minut	79	52,0	
30-60 minut	43	28,3	
1-2 hodiny	19	12,5	
více než 2 hodiny	11	7,2	
	152	100,0	

Zdroj: ČSÚ (2022b, 2023), dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

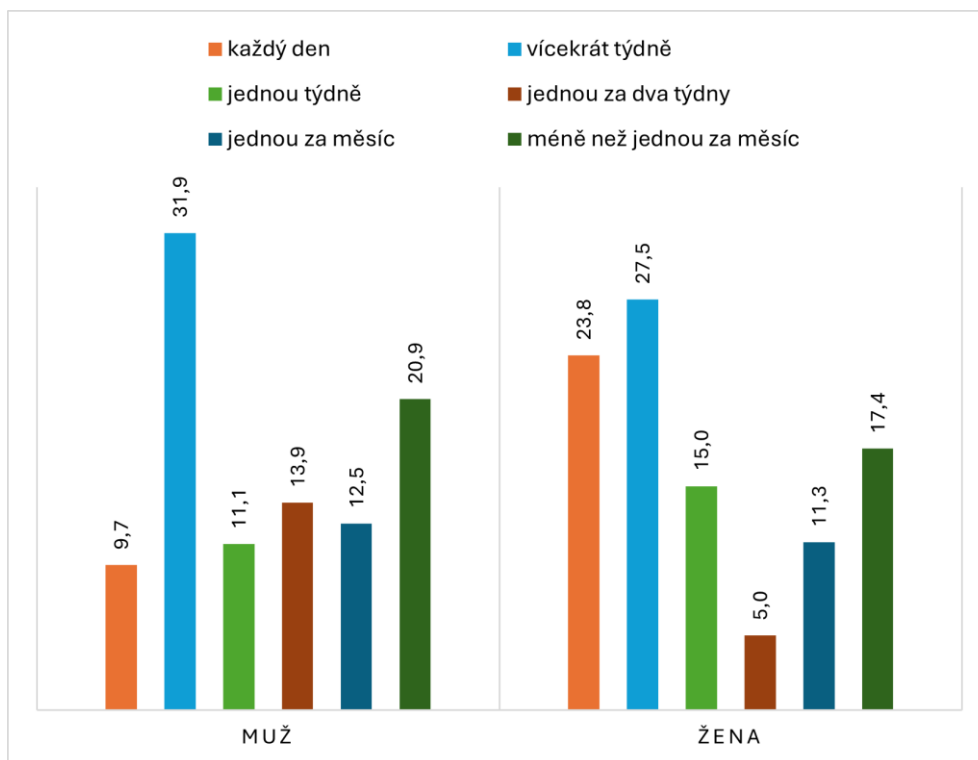
* nedostupná data za obyvatele města Pardubice

Tab. 5 prezentuje výzkumný vzorek respondentů dotazníkového šetření týkajícího se pravého břehu Labe. Tohoto šetření se zúčastnilo více respondentů ženského pohlaví (52,63 %). S ohledem na věk byla nejvíce zastoupena věková kategorie 20-29 (40,13 %), méně pak kategorie 30-39 (28,95 %). Nejméně byla zastoupena, respektive nebyla zastoupena věková kategorie 65 a více. Kategorie nejméně zastoupeny v šetření jsou kategorie 19 a méně a 50-64 let (v obou případech 8,55 %). Struktura z pohledu místa bydliště je poměrně rovnoměrně zastoupena. Dotazníkového šetření se nejvíce účastnilo respondentů žijících ve vzdálenosti 5-15 minut chůze (32,24 %). Respondenti v dotazníkovém šetření nejčastěji označovali frekvenci návštěvy parku vícekrát týdně (29,61 %). Nejméně možnost jednou za dva týdny (9,21 %). Častí návštěvníci parku zastupují majoritní část výzkumného vzorku (59,88 %). Za časté návštěvníky se považují ti, kteří navštěvují park alespoň jednou týdně. Poměrně značná část respondentů navštěvuje tento park méně než jednou za měsíc (19,08 %). S ohledem na dobu strávenou v parku byla nejčastěji označována možnost méně než 30 minut (51,97 %). Tuto skupinu lze rozdělit na další dvě podskupiny. Jedinci, kteří parkem pouze prochází nebo projíždí zastupují 70,89 %, zbytek respondentů v parku tráví maximálně 30 minut, ale jejich cílem není pouze výše zmíněný transport. Další významná skupina s ohledem na dobu strávenou v parku jsou respondenti využívající park 30-60 minut (28,29 %). Možnosti prezentující dobu v parku nad 1 hodinu byly respondenty označovány nejméně, konkrétně možnost 1-2 hodiny byla označena 12,50 %, a více než 2 hodiny 7,24 %. Sloupec „podíl populace města Pardubice (%)“ prezentuje podíl dané skupiny respondentů v kontextu celkového obyvatelstva města Pardubice. Reprezentativnost vzorku by bylo možné zhodnotit pomocí Chí kvadrát testu. S ohledem na zaměření práce, která cílí na návštěvníky parku, nebylo k tomuto testování přistoupeno.

9.2 Závislosti mezi vybranými proměnnými (šetření č. 2)

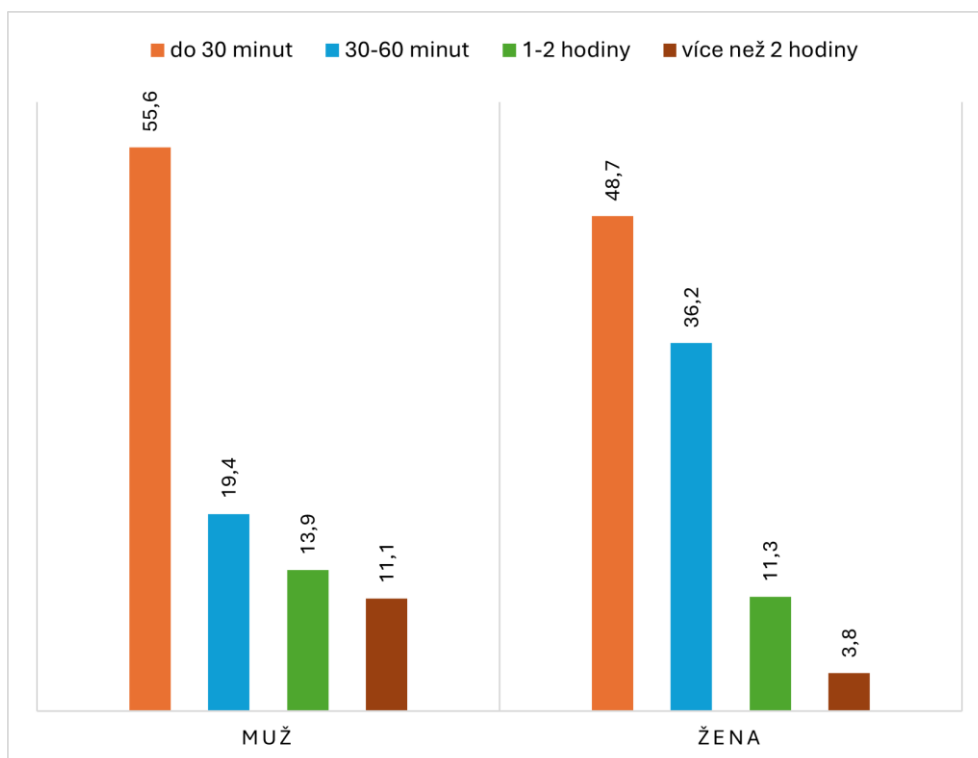
V rámci analýzy byla data podrobena testům závislosti. V případě zkoumání závislosti mezi místem bydliště a frekvencí návštěvy byl využit Spearmanův korelační koeficient pořadových čísel. Stejný postup byl zvolen v případě testování závislosti mezi místem bydliště a dobou strávenou v parku, dále v případě zkoumání závislosti mezi frekvencí návštěvy a dobou strávenou v parku. V případě závislosti mezi místem bydliště a frekvencí návštěvy parku korelační koeficient nabył hodnoty $r = 0,78$. Tato hodnota dle Schober et al. (2018) značí silnou kladnou závislost. To tedy znamená, že se zvyšující se vzdáleností místa bydliště respondentů od parku klesá frekvence návštěv parku. V případě závislosti mezi místem bydliště a dobou strávenou v parku korelační koeficient nabył hodnoty $r = 0,18$. Tato hodnota prezentuje velmi slabou kladnou korelaci, což znamená, že vzdálenost místa bydliště od parku významně neovlivňuje dobu strávenou v parku. Podobnému výsledku dospělo zkoumání závislosti mezi frekvencí návštěvy a dobou strávenou v parku. V tomto případě korelační koeficient nabył hodnoty $r = 0,14$. Stejně jako v případě výše se jedná o velmi slabou kladnou závislost. To znamená, že frekvence návštěvy parku významně neovlivňuje dobu strávenou v parku.

K vyjádření závislosti mezi pohlavím a frekvencí návštěvy, dále i pohlavím a dobou strávenou v parku, byly využity kontingenční tabulky, jejichž výsledky jsou pro přehlednější prezentaci obsaženy v obr. 23 a obr. 24. V případě respondentů mužského pohlaví můžeme pozorovat, že nejčastěji park navštěvují vícekrát týdně (31,9 %) a méně než jednou za měsíc (20,9 %). Nejméně park navštěvují každý den (9,7 %). Ženy nejvíce park navštěvují vícekrát týdně (27,5 %) a každý den (23,8 %). Nejméně pak jednou za dva týdny (5,00 %). Největší rozdíl mezi pohlavím, lze pozorovat v případě návštěvnosti každý den, ženy tuto možnost preferují o 14 p.b. více. Dále i v případě jednou za dva týdny, kdy tuto možnost naopak preferují muži o 8,9 p.b. Z výsledků lze pozorovat skutečnost, že ženy navštěvují park častěji. Častých návštěvníků ženského pohlaví je 66,3 %, u mužských respondentů se jedná „pouze“ o 52,8 %. S ohledem na dobu strávenou v parku můžeme pozorovat, že pohlaví nemá výrazný vliv na dobu strávenou v parku, respektive nemá vliv na trend, který převládá. Trendem se rozumí preference krátkodobějšího pohybu v parku. Respondenti obou pohlaví navštěvují park nejčastěji do 30 minut. Nejméně se pak zdržují na území parku více než 2 hodiny. Největší rozdíl mezi pohlavími lze pozorovat v případě pobytu v parku 30-60 minut (ženy preferují tuto dobu více oproti mužům o 16,8 p.b.).



Obr. 23 Frekvence návštěvy dle pohlaví respondenta (pravý břeh Labe)

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování



Obr. 24 Doba strávená v parku dle pohlaví respondenta (pravý břeh Labe)

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

9.3 Motivace návštěvy parku (šetření č. 2)

Tab. 6: Motivace pro návštěvu zelené plochy na pravém břehu Labe

<i>Typ motivace:</i>		<i>z toho:</i>	
Procházka	62	klasická procházka	37
		venčení psa	25
Transit	50	projíždím	10
		procházím	13
		tranzit	7
		cesta do...	16
		ostatní	4
Sport	43	dirt bike	14
		ostatní sportovní aktivity	29
Odpočinek	22	relaxace/odpočinek	19
		posedět	2
		vyčistit si hlavu	1
Vlastnosti prostředí	14	příroda	9
		klidné prostředí	3
		cyklostezka	2
Socializace	11	Kulturní akce	7
		trávení času s přáteli	4
Děti	10	procházka s dětmi	6
		ostatní aktivity s dětmi	4
Jiné aktivity	4	fotografování, rybolov, vzpomínky z dětství a romantické chvíle.	
Celkem		216	

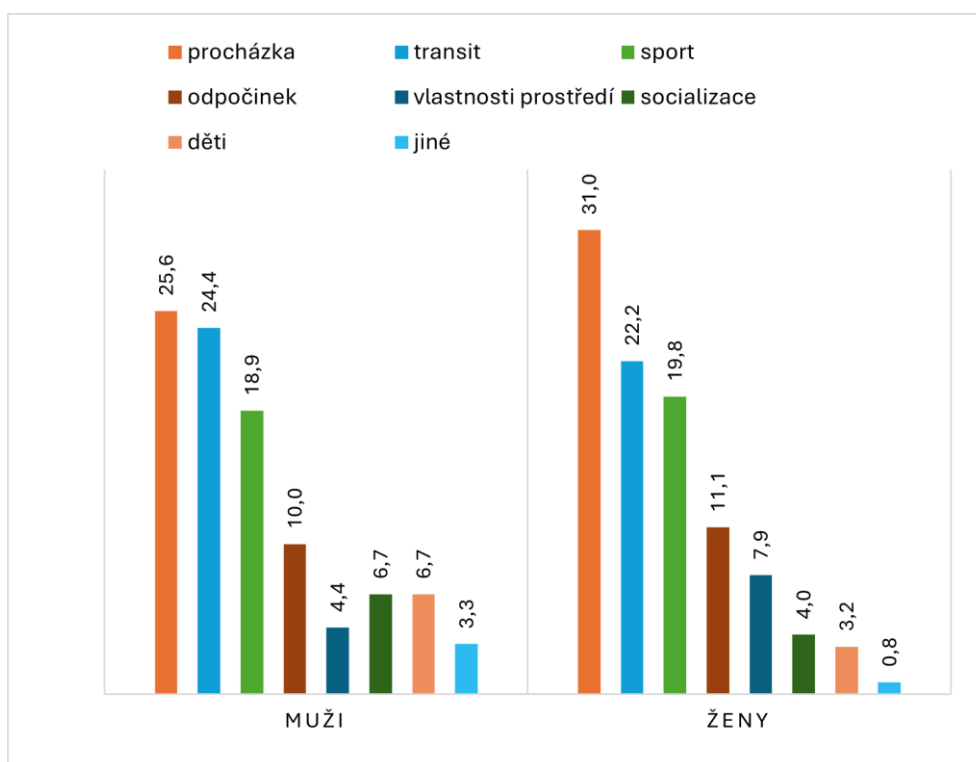
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

Tab. 6 prezentuje motivace návštěvy parku, které byly respondenty označeny v dotazníkovém šetření, celkem bylo zaznamenáno 216 odpovědí. Nejvíce označovaná motivace návštěvy parku mezi respondenty byla procházka (63 odpovědí). Pod tuto motivaci spadá venčení psa a klasická procházka. Druhou nejvíce označovanou motivací pro návštěvu parku byl transit (50 odpovědí). Pod tuto motivaci spadají odpovědi jako procházím, projíždím, cesta do určitého cíle, průchod, tranzit, zkrácení cesty apod. Třetí nejčastěji označovanou motivací byl sport (40 odpovědí). Mezi tyto motivace patří využití dirt bike zóny a aktivity spojené s tím, dále ostatní sportovní aktivity jako je běh, cvičení, sport obecně a inline-brusle. Další poměrně častou označovanou odpovědí jsou motivace spojené s odpočinkem (22 odpovědí). Pod tuto motivaci je zařazen odpočinek či relaxace, posedět si nebo také vyčistit si hlavu. Dalším označovaným důvodem návštěvy parku jsou motivace spojené s vlastnostmi prostředí (14 odpovědí). K této motivaci patří odpovědi spojené s oceněním přírody, klidem nebo existencí cyklostezky. Třetím nejméně označovaným důvodem k návštěvě parku byly motivace spojené se socializací (11). Tato motivace je zastoupena kulturními akcemi jako je letní kino a další. Dále také trávením času s přáteli. Druhou nejméně označovanou motivací jsou motivace spojované s dětmi (10 odpovědí). Tuto skupinu lze rozdělit na procházky s dětmi/kočárky a ostatní aktivity s dětmi. Z dotazníkového šetření vyplývají motivace, které nebylo možné zařadit do žádné skupiny. Tyto motivace jsou obsaženy v kategorii jiné (4). Pod tuto kategorii bylo zařazeno fotografování, rybolov, vzpomínky z dětství a romantické chvíle.

9.3.1 Motivace a pohlaví (šetření č. 2)

S ohledem na pohlaví, respondenti mužského pohlaví za nejčastější důvod návštěvy parku uvedli procházku (25,6 %), dále pak transit (24,4 %) a sport (18,9). Méně významná motivace návštěvy parku je odpočinek (10,0 %), socializace a aktivity spojené s dětmi (u obou 6,7 %), vlastnosti prostředí (4,4 %) a jiné (3,3 %). V případě respondentů ženského pohlaví je situace velmi podobná. Nejčastěji označovaná motivace je procházka (31,0 %), transit (22,2 %) a sport (19,8 %). Následuje méně označovaná motivace odpočinek (11,1 %), vlastnosti prostředí (7,9 %), socializace (4,0 %), aktivity spojené s dětmi (3,2 %) a jiné (0,8 %).

S ohledem na pohlaví, nebyly pozorovány výrazné změny v motivacích k návštěvě parku. Nicméně největší disparitu mezi oběma pohlavími lze pozorovat v kontextu motivace procházka (s rozdílem 5,4 procentního bodu ve prospěch žen), následovanou motivací spojenou s vlastnostmi prostředí (s rozdílem 3,5 procentního bodu ve prospěch žen) a motivací spojenou s dětmi (s rozdílem 3,5 procentního bodu ve prospěchu mužů). Výsledky jsou prezentovány na obr. 25.

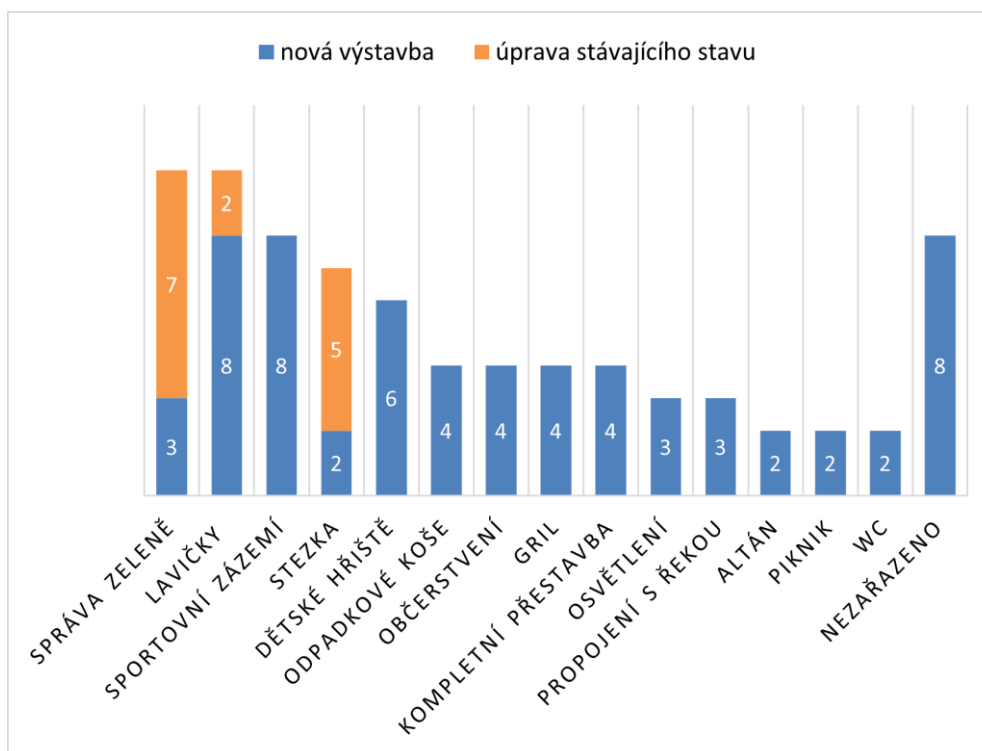


Obr. 25 Motivace návštěvy dle pohlaví respondenta (pravý břeh Labe)

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

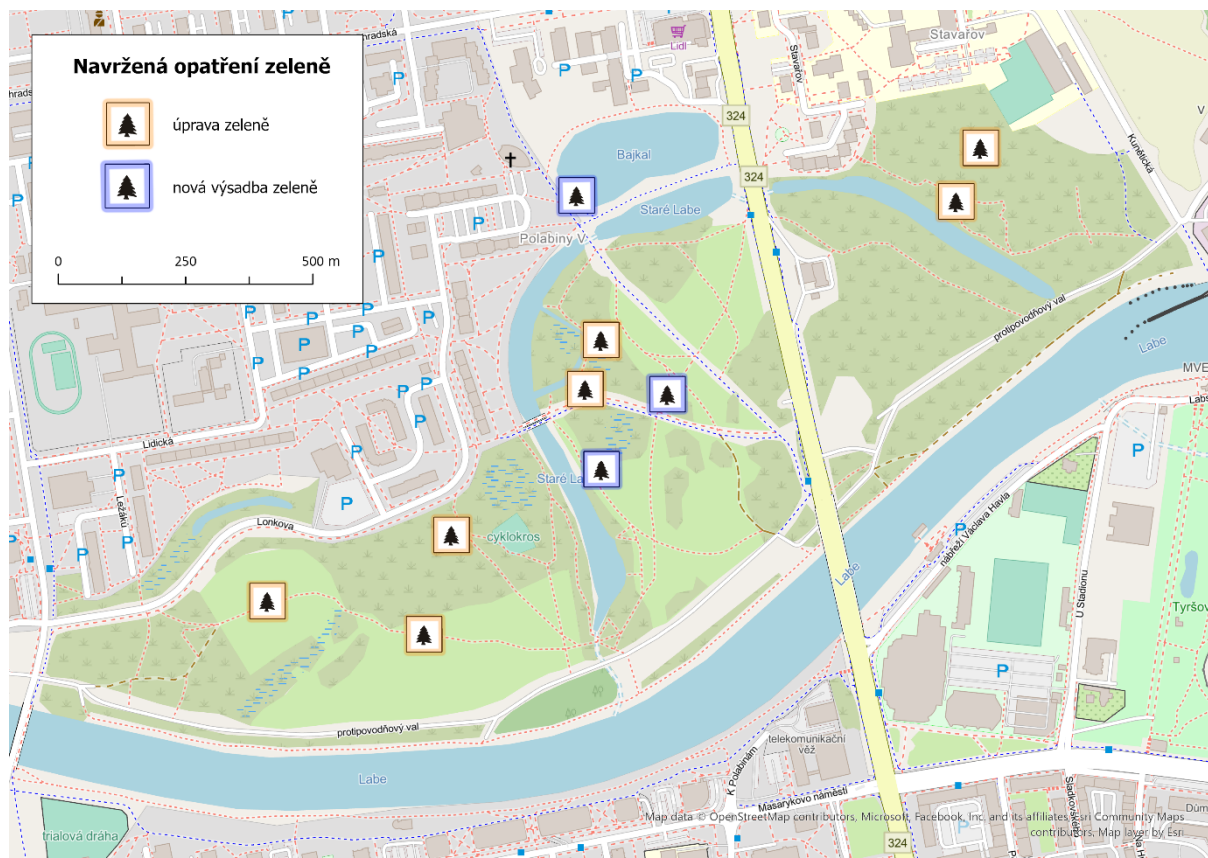
9.4 Návrhy opatření (šetření č. 2)

V první řadě je důležité zmínit, že ze 152 respondentů pouze 41 z nich navrhlo a zakreslilo určité opatření pro změnu v parku. Z těchto navržených změn byla nejvíce zmiňována opatření související se správou zeleně (10 zakresů). V případě zeleně se jednalo v sedmi případech o úpravu stávajícího stavu a pouze ve třech případech o novou výsadbu. Druhé nejčastěji zmiňované opatření jsou lavičky (10 zakresů). V osmi případech byla navržena nová výstavba laviček, ve dvou případech pouze úprava již existujících. Dalším často zmiňovaným opatřením bylo sportovní zázemí (8 zakresů) a opatření týkajících se stezek (7 zakresů). Respondenty byla navržena výstavba dvou nových stezek a úprava pěti. Dále byla navržena výstavba nových dětských hřišť (6 zakresů), občerstvení (4 zakresy), odpadkových košů (4 zakresy), nového grilu/ohniště (4 zakresy) a nového osvětlení (3 zakresy). Nejméně zakresů (2 zakresy) se týká nových altánů, prostorů pro piknik a nových toalet (WC). V kategorii jiné (8 zakresů) jsou zařazeny opatření např. jako nové 72elankové lázně, naučná stezka, nová čtvrť, odstranění letního kina, povolení volného pohybu psů, úprava místa z důvodu strachu a snížení hladiny slepého ramene. Mezi návrhy byl i zájem o kompletní přestavbu (4 zakresy), jednalo se především o nový vzhled, tak aby více připomínal formální park. Návrhy jsou prezentovány na obr. 26.



Obr. 26 Představení navržených opatření respondenty (pravý břeh Labe)

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování.



Obr. 27 Navržená opatření zeleně na pravém břehu Labe

Zdroj: OpenStreetMap (2024), dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

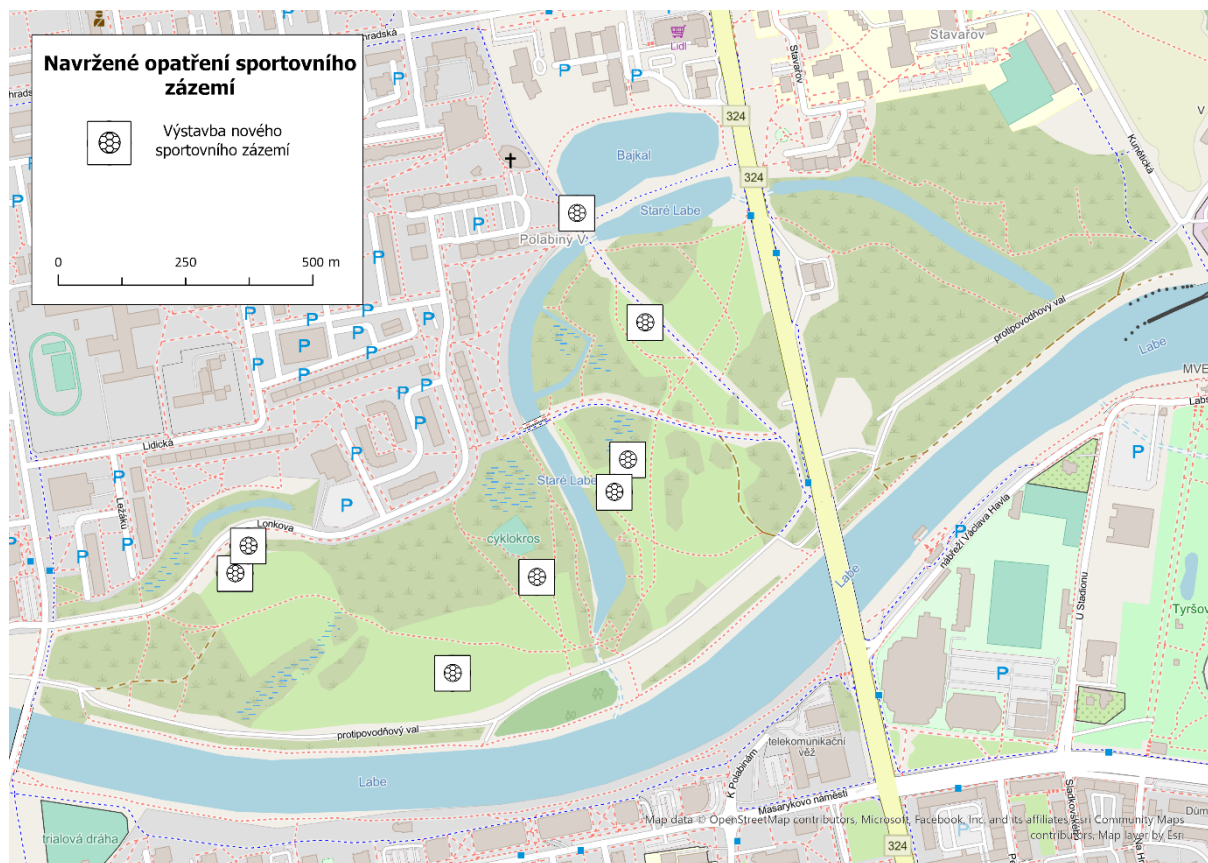
Na obr. 27 můžeme pozorovat prostorovou distribuci zákresů spojených s navrženým opatřením úpravy, nebo nové výsadby zeleně. Majoritní část zákresů je v západní části zelené plochy, pouze dva zákresy jsou ve více přírodní východní části zelené plochy. Nová výsadba je navržena východně od Starého Labe, zde byla navržena výsadba a udržování lučního kvítí. Další nová výsadba je navržena u zpevněné stezky mezi sídlištěm Polabiny a mostem přes řeku Labe, v tomto případě byly zmíněny květinové záhony a aleje. V případě nové výsadby na severu zelené plochy v blízkosti Bajkalu byl zmíněn návrh vysázení více květin. Ostatní návrhy se věnují pouze úpravě stávajícího stavu zeleně. Dva nejzápadnější zákresy navrhují úpravu travnatých ploch např. formou posečení. Návrh na úpravu u dirt bike zóny (cyklokros) zmiňuje možnou větší údržbu lesa. V případě návrhů úpravy zeleně v centrální části zelené plochy je zmíněna kultivace a prořezání flóry, dále také lepší péče o porosty, spolu s možnými budoucími biologickými průzkumy. U zákresů ve východní části zelené plochy je navrženo prořezání zeleně a celkově zlepšení stavu, kdy je tato část zelené plochy vnímána jako zanedbaná „jungle“.



Obr. 28 Navržená opatření laviček na pravém břehu Labe

Zdroj: OpenStreetMap (2024), dotazníkové šetření, vlastní zpracování

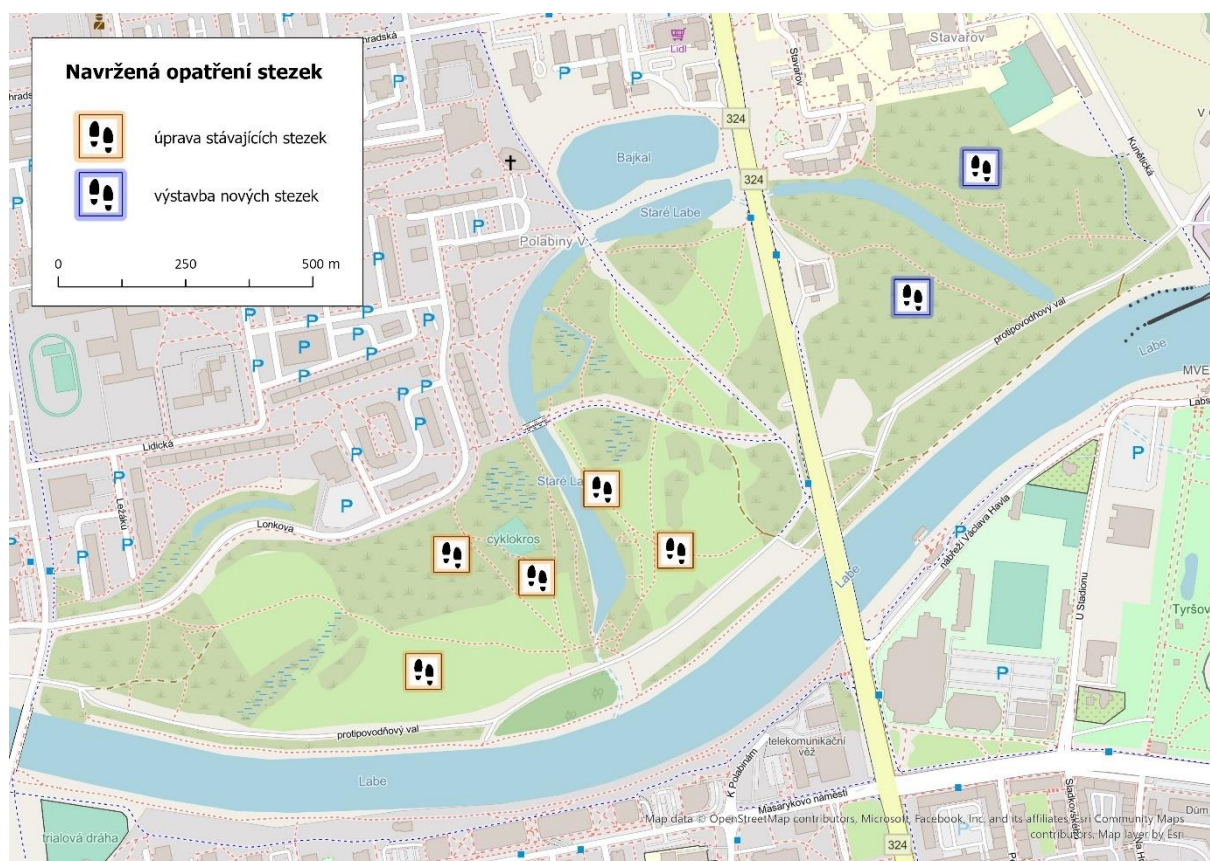
Obr. 28 prezentuje rozmístění zákresů navržených opatření souvisejících s úpravou nebo výstavbou nových laviček na zelené ploše pravý břeh Labe. Ze zákresů můžeme pozorovat nedostatek možnosti posezení v západní části zelené plochy. Většina návrhů doporučuje novou výstavbu laviček právě na této části zelené plochy na pravém břehu Labe. Dvě posezení jsou navržena na travnatých plochách mezi ul. Lonkova a cyklostezkou. Další dvě posezení jsou navržena u břehu řeky Labe. Další nové lavičky jsou navrženy v blízkosti dirt bike zóny (cyklokros), také východně od Starého Labe a v blízkosti Bajkalu. Poslední nové lavičky jsou navrženy ve východní části zelené plochy u zdymadla přes řeku Labe, kde byla také navržena úprava stávajících. Na zpevněných stezkách, propojující sídliště Polabiny a Bajkal spolu s mostem přes řeku Labe, jsou navrženy úpravy stávajících laviček.



Obr. 29 Navržená opatření sportovního zázemí na pravém břehu Labe

Zdroj: OpenStreetMap (2024), dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

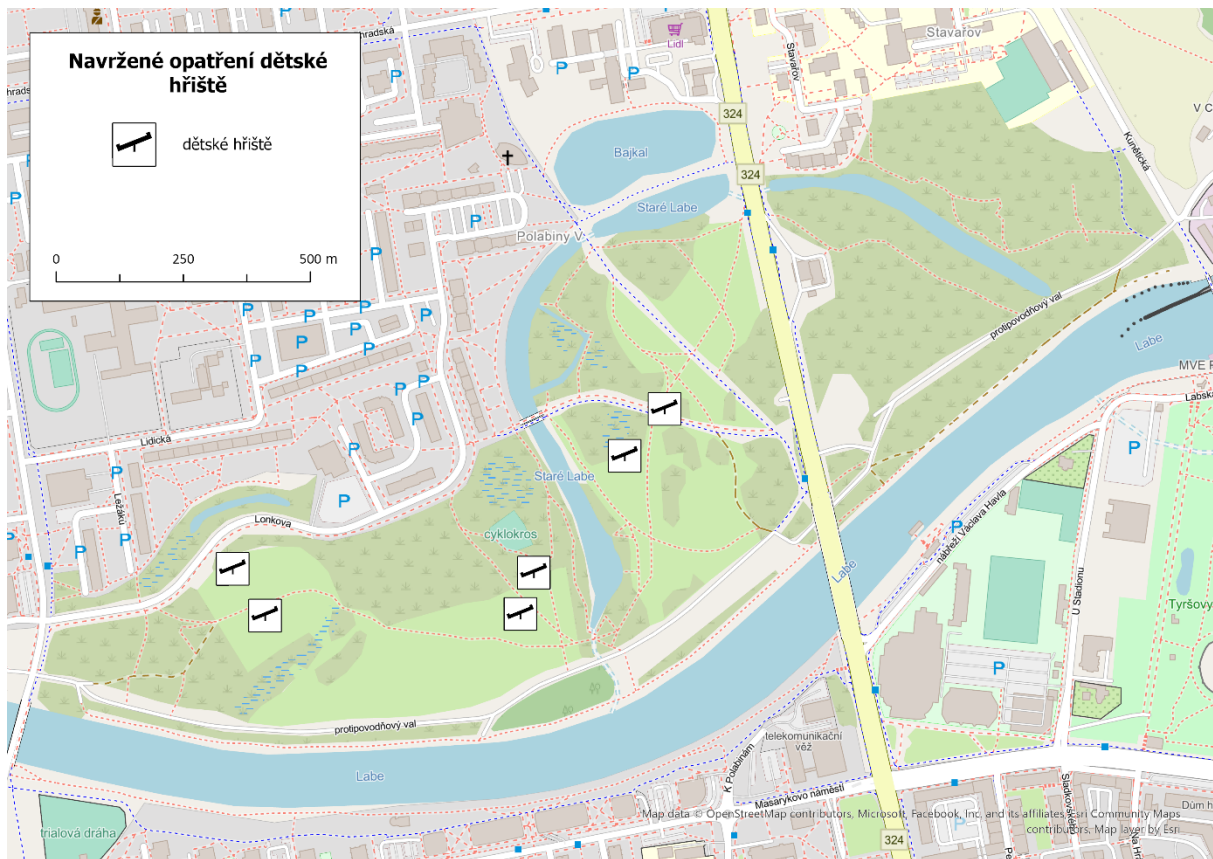
Obr. 29 prezentuje prostorovou distribuci navržených opatření související s výstavbou nového sportovního zázemí. Zákresy respondentů se ve dvou případech téměř shodují. Dva souhlasné návrhy jsou u ul. Lonkova na travnaté ploše. Další dva blízké zákresy jsou ve střední části zelené plochy, východně od Starého Labe. Další návrhy pro vytvoření sportovního prostředí jsou situované na travnaté ploše severně od cyklostezky u protipovodňového valu a u dirt bike zóny (cyklokros). Poslední dva návrhy jsou situované v severnější části zelené plochy u stezky spojující Bajkal a most přes řeku Labe a u samotného Bajkalu. Ve všech případech se jedná o novou výstavbu, protože v prostorách zelené plochy se žádné sportovní zázemí nevyskytuje. Mezi návrhy byla často zmíněna venkovní posilovna, dále i lezecká stěna, nebo pouze vyhrazení volného travnatého prostoru pro různorodé sporty.



Obr. 30 Navržená opatření stezek na pravém břehu Labe

Zdroj: OpenStreetMap (2024), dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

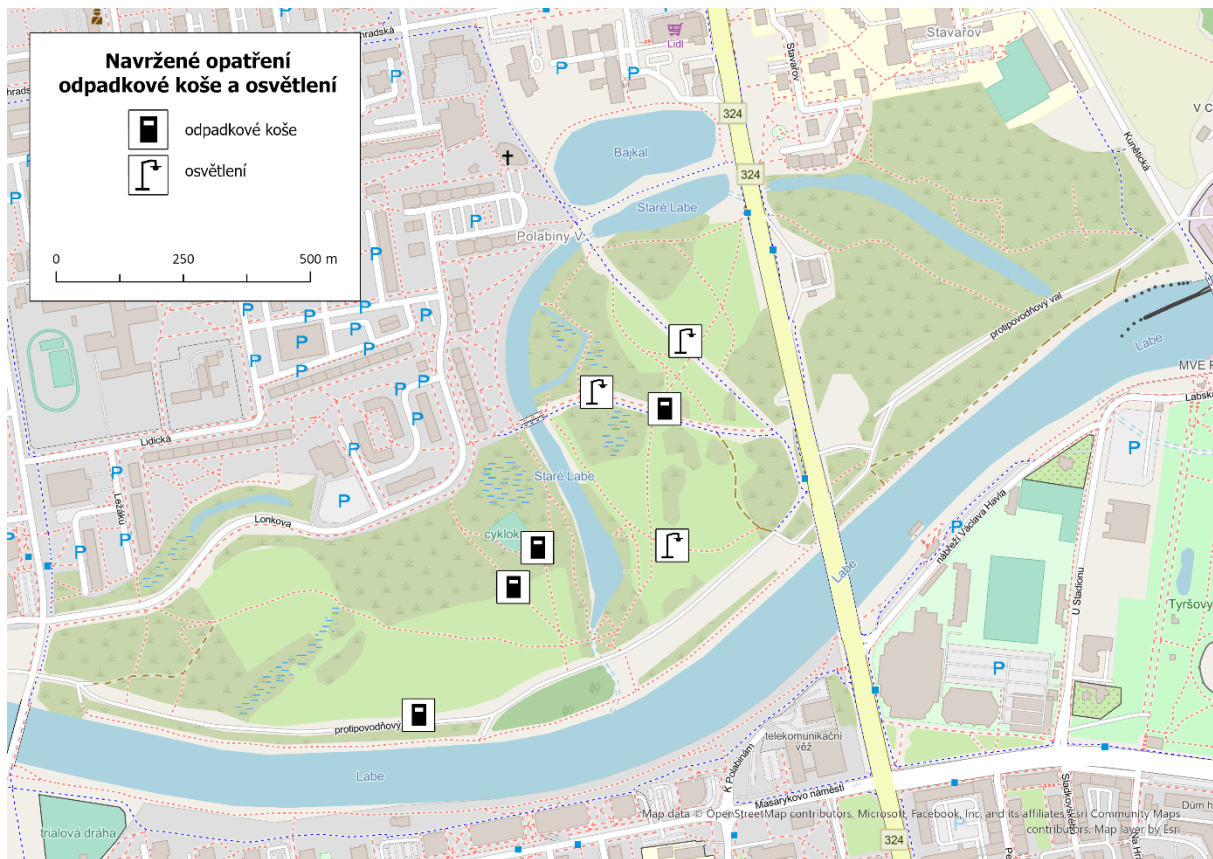
Na obr. 30 lze sledovat rozmístění návrhu týkajících se úprav stávajících stezek či vybudování nových. V pěti případech se jedná o úpravu stávajících stezek. Ve dvou případech respondenti požadují úpravu stezek v lesní části u dirt bike zóny (cyklokros). Další dva zákresy navrhují úpravu stávajících stezek východně od Starého Labe. V posledním případě se jedná o úpravu lidmi vyšlapané stezky u cyklostezky. Ve výše zmíněných případech se jedná o úpravu sice existujících stezek, ale tyto stezky jsou často velmi neupravené a např. po dešti nejsou vůbec schůdné. Zbýlé zákresy se týkají vybudování nových stezek. V obou případech byly navrženy nové stezky, které by umožnily lepší pohyb ve východní části zelené plochy pravého břehu Labe. Mezi návrhy poměrně často zaznívaly návrhy o pevnější, důstojné cestě, ale v přírodní podobě jako jsou např. mlatové cesty.



Obr. 31 Navržená opatření dětských hřišť na pravém břehu Labe

Zdroj: OpenStreetMap (2024), dotazníkové šetření, vlastní zpracování

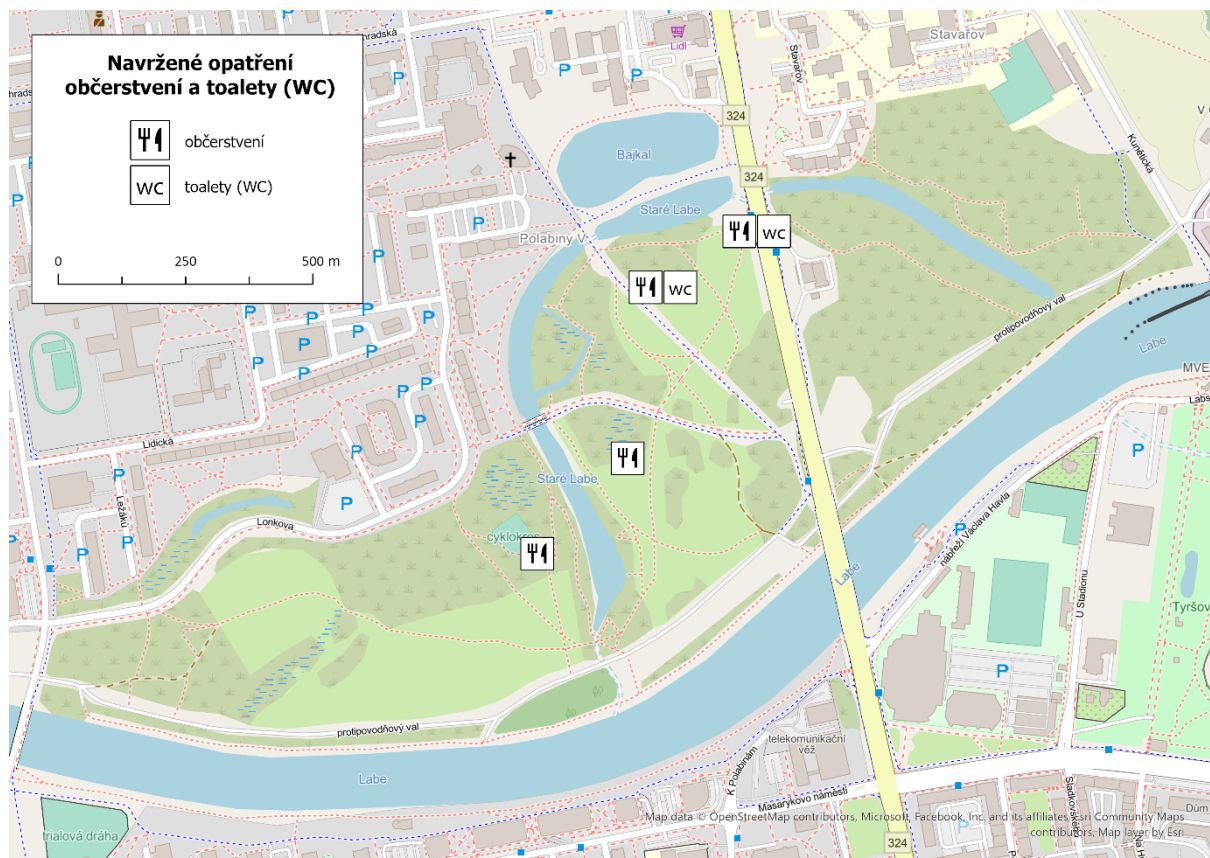
Na obr. 31 můžeme vidět rozmístění návrhu souvisejících s novou výstavbou zázemí pro děti ve formě dětského hřiště. Na první pohled lze vidět zastoupení všech zákresů na západní části zelené plochy na pravém břehu Labe. Dva návrhy dětského hřiště se nachází na travnaté ploše u ul. Lonkova, další dva zákresy opatření lze vidět jižně v blízkosti dirt bike zóny (cyklokros). Poslední dva zákresy jsou východně od Starého Labe, z toho jeden návrh se nachází v těsné blízkosti zpevněné stezky mezi sídlištěm Polabiny a mostem přes řeku Labe. Ve třech případech návrhu byl kladen důraz na zachování přírodního rázu, např. formou přírodního dětského hřiště s vodními prvky.



Obr. 32 Navržená opatření odpadkových košů a osvětlení na pravém břehu Labe

Zdroj: OpenStreetMap (2024), dotazníkové šetření, vlastní zpracování

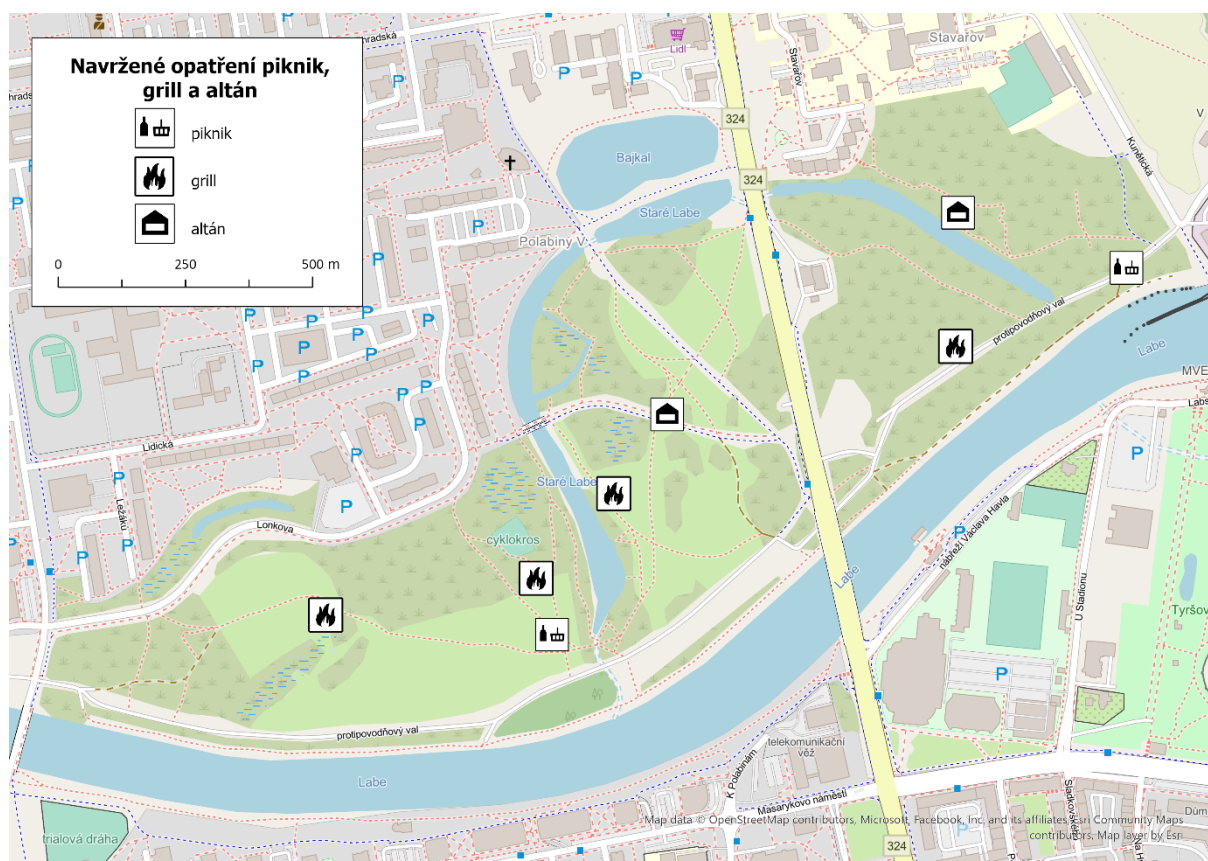
Obr. 32 prezentuje prostorovou distribuci zákresů navržených opatření souvisejících s odpadkovými koši a osvětlením. V případě dvou návrhů nových odpadkových košů lze pozorovat situování zákresu na významné komunikace. V jednom případě se jedná o cyklostezku na protipovodňovém valu a v druhém případě se jedná o doplnění odpadkových košů na zpevněnou stezku mezi sídlištěm Polabiny a mostem přes řeku Labe. Další dva návrhy vystavění nových odpadkových košů se týkají prostoru dirt bike zóny (cyklokros) nebo jeho blízkého okolí. V případě nového osvětlení, můžeme vidět dva návrhy na obou zpevněných stezkách propojující sídliště Polabiny a Bajkal spolu s mostem přes řeku Labe. Další osvětlení je navrženo východně od Starého Labe v blízkosti nezpevněných stezek.



Obr. 33 Navržená opatření občerstvení a toalet (WC) na pravém břehu Labe

Zdroj: OpenStreetMap (2024), dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Na obr. 33 můžeme vidět návrhy spojené s novým občerstvením a toaletami. Ve dvou případech, konkrétně v severní části zelené plochy jižně od Bajkalu a nedaleko čerpací stanice je občerstvení doprovázeno návrhem toalet. V obou případech se jedná o konkrétní návrh kaváren. Návrh v centrální části parku je taktéž spojen s jednoduchou kavárnou. Poslední návrh u dirtbike zóny (cyklokros) se týká vybudování jednoduchého stánku s nápoji.



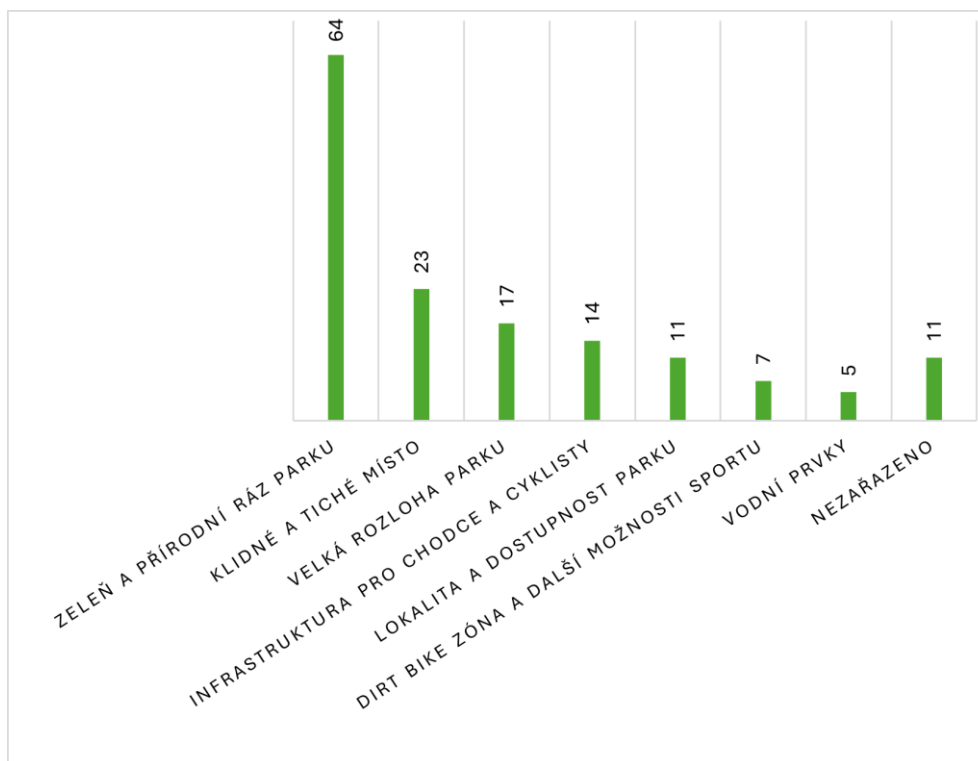
Obr. 34 Navržená opatření občerstvení a toalet (WC) na pravém břehu Labe

Zdroj: OpenStreetMap (2024), dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Obr. 34 prezentuje prostorovou distribuci návrhů týkajících se prostoru pro piknik, nového veřejného ohniště / grillu a nových přístřešků ve formě altánů. Jeden zákres veřejného ohniště je situován ve volnějším prostranství na zelené ploše mezi ul. Lonkova a cyklostezkou. Druhý návrh téhož tématu je situován jižně od dirt bike zóny (cyklokros). Třetí grill je navržen východně od Starého Labe a poslední je situován ve východní části u cyklostezky. Prostory na piknik byly navrženy mezi dirt bike zónou (cyklokros) a cyklostezkou, dále v blízkosti zdymadla přes řeku Labe. Jeden z altánů byl navržen v blízkosti zpevněné stezky mezi sídlištěm Polabiny a mostem přes řeku Labe. Druhý altán byl navržen ve východní části zelené plochy.

9.5 Pozitivní a negativní stránky parku (šetření č. 2)

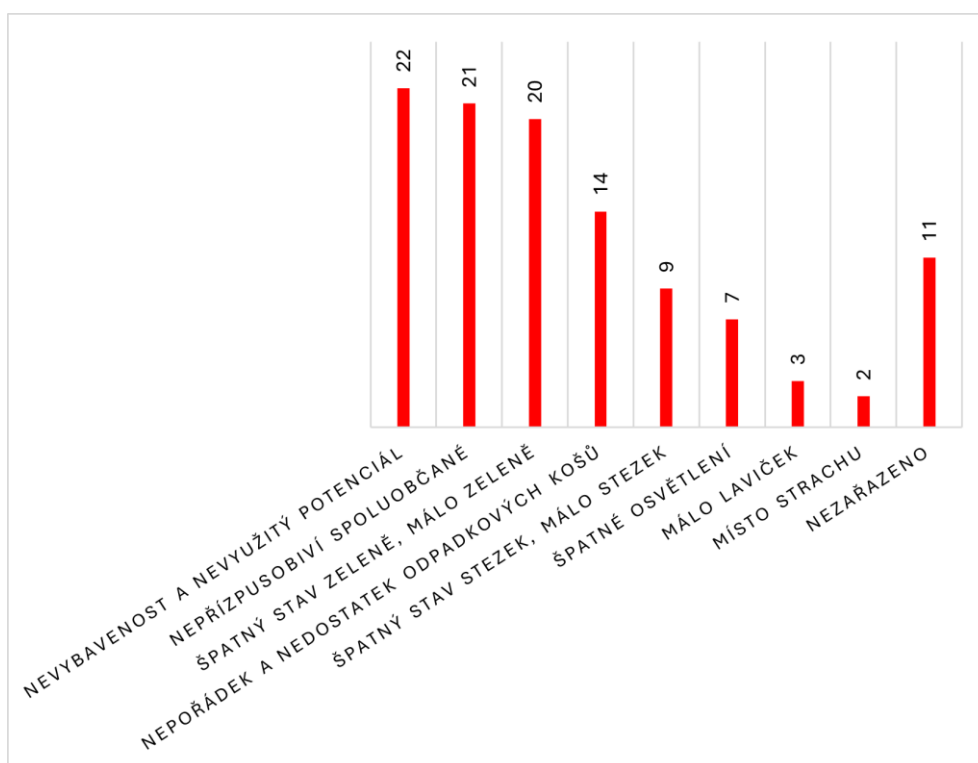
V dotazníkovém šetření byli účastníci tázáni, co považují za silnou a pozitivní stránku na zelené ploše pravý břeh Labe. Celkem bylo zaznamenáno 152 pozitiv. Tato pozitiva jsou prezentována v obr. 35. Nejčastěji zmiňované pozitivum je zezeň a přírodní ráz parku (64 záznamů), v této kategorii jsou obsaženy odpovědi jako zezeň, příroda, stromy, divoká příroda, přírodní charakter apod. Druhé nejčastěji zmiňované pozitivum je klidné a tiché místo (23 odpovědí). V této kategorie jsou odpovědi jako klid, ticho, klidná zóna apod. Třetí nejčastěji zmiňované pozitivum je velká rozloha parku (17 odpovědí). Do této kategorie byli zařazeny odpovědi jako velká plocha, rozlehlá plocha, obrovská rozloha apod. Dále je za pozitivum vnímána existence cyklostezky (14 odpovědí), poloha parku v kontextu města (11 odpovědí), nejčastěji vyzdvihoována blízkost k centru. Mezi další pozitiva patří dirt bike zóna a další sportovní vyžití (7 odpovědí) a řeka Labe v jižní části zelené plochy (5 odpovědí). Pozitivní stránky, které nebylo možné zařadit do výše zmíněných kategorií jsou obsaženy v kategorii nezařazeno (11 odpovědí). Těmito pozitivy jsou čistý vzduch, jedinečnost, letní kino, okruh stezek atd.



Obr. 35 Pozitivní stránky zelené plochy na pravém břehu Labe

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Účastníci dotazníkové šetření měli možnost sdělit i negativní stránky zelené plochy na pravém břehu Labe. Celkem bylo sepsáno 109 negativ. Obr. 36 tyto negativa prezentuje. Nejčastěji byla zmiňována nedostatečná vybavenost a nevyužitý potenciál parku (22 odpovědí). Tato kategorie zahrnuje chybějící toalety, občerstvení, nevyužitý prostor apod. Druhým nejčastěji zmiňovaným negativem byli nepřizpůsobiví spoluobčané (21 odpovědí). Tato kategorie je z majoritní části tvořena bezdomovci, uživateli alkoholu a drog. Třetí nejčastěji zmiňované negativum byl špatný stav zeleně, málo zeleně (20 odpovědí). Tato kategorie zahrnuje odpovědi jako málo stromů, popadané stromy, neposekaný trávník apod. Méně označovaná negativa jsou spojena s nepořádkem či nedostatkem odpadkových košů (14 odpovědí), špatným stavem stezek či jejich nedostatečným počtem (9 odpovědí). Nedostatečné nebo špatné osvětlení je jednou ze zmíněných negativních stránek (7 odpovědí). Negativa jako málo laviček (3 odpovědi) a existence míst strachu (2 odpovědi) byla zaznamenána nejméně. Negativa, která nebylo možné zařadit do výše zmíněných kategorií byla zařazena do kategorie nezařazeno (11 odpovědí). Tato negativa například jsou malá rozloha, existence ul. Hradecká, vzhled, letní kino.



Obr. 36 Negativní stránky zelené plochy na pravém břehu Labe

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

9.6 Výsledky doplňujících otázek (šetření č. 2)

V dotazníkovém šetření respondenti mimo jiné uváděli i způsob, kterým se dostávají na území zelené plochy na pravém břehu Labe. Za nejčastější způsob byla uvedena nemotorová forma pohybu (90,1 %). Z toho nejčastěji pěšky (70,1 %), méně respondentů preferuje kolo (26,3 %) a zbytek respondentů preferuje jinou nemotorovou formu pohybu (3,6 %). V případě respondentů preferujících motorovou formu pohybu byly preference pro veřejnou dopravu a automobil velmi vyrovnané.

Dále se respondenti vyjadřovali k tomu, zda chtějí změnit část zelené plochy u ul. Hradecká na zástavbu. Majorita respondentů označila možnost ne (71,7 %), tedy nemají zájem o tuto potenciální změnu. Druhou nejčastěji označovanou možností je odpověď spíše ne (17,8 %). Pro potenciální změnu využití území jsou respondenti označující odpověď ano (2,0 %) a spíše ano (2,6 %), tedy minoritní část respondentů. Několik respondentů nemá vyhraněný názor a označilo možnost je mi to jedno (5,9 %).

10 Porovnání parků

V této kapitole bude provedeno porovnání výsledků dvou dotazníkových šetření, které byly představeny v rámci této práce. V rámci porovnání bude pracováno s motivací návštěvy parku, frekvencí návštěvy parku nebo dobou strávenou v parku. Nebude chybět ani porovnání navržených opatření v jednotlivých studiích tak, aby byly zodpovězeny výzkumné otázky.

10.1 Porovnání motivace návštěvy parku

Tab. 7 prezentuje podíl jednotlivých motivací návštěvy parku v kontextu dané studie a zelené plochy. V případě obou parků byla nejčastější motivace návštěvy parku procházka. V kontextu pravého břehu Labe byla druhá nejčastější motivace transit a třetí nejčastější motivace sportu. V kontextu staré vojenské plovárny byly druhou nejčastější motivací aktivity spojené s dětmi a třetí nejčastější motivací byly vlastnosti prostředí. Největší rozdíl mezi parky lze pozorovat u motivace transit (20,7 p.b.), kdy v případě pravého břehu Labe byla tato motivace označena ve 23,1 % a v případě staré vojenské plovárny pouze ve 2,4 %. Druhý nejvýraznější rozdíl můžeme pozorovat u motivace spojené s dětmi (16,4 p.b.). V šetření pravého břehu Labe byla tato motivace označena pouze ve 4,6 %. V případě staré vojenské plovárny tato hodnota činila 21,0 %. Třetí nejmarkantnější rozdíl nalezneme u motivace vlastnosti prostředí (11,4 p.b.). Zatímco v případě pravého břehu Labe byla tato motivace označena pouze 6,5 %, tak u staré vojenské plovárny byla tato motivace označena v 18,0 %.

Tab. 7: Porovnání motivací návštěvy mezi pravým břehem Labe a starou vojenskou plovárnou

motivace	pravý břeh Labe [%]	stará vojenská plovárna [%]	rozdíl [p.b.]
Procházka	28,7	25,1	3,6
Transit	23,1	2,4	20,7
Sport	19,9	13,8	6,1
Odpočinek	10,2	12,0	1,8
Vlastnosti prostředí	6,5	17,9	11,4
Socializace	5,1	3,0	2,1
Děti	4,6	21,0	16,4
Jiné aktivity	1,9	4,8	2,9
celkem	100,0	100,0	0,0

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

pozn. podtržené hodnoty značí, že konkrétní motivace je více spojována s danou zelenou plochou.

Barevná škála znázorňuje přehledněji rozdíl mezi zelenými plochami

(zelená = zanedbatelný rozdíl, červená = významný rozdíl).

S ohledem na pohlaví a motivaci návštěvy parku, nebyla nalezena významná disparita mezi mužskými a ženskými respondenty. Nejznatelnější rozdíl lze spatřit u motivace procházka, jak u šetření na pravém břehu Labe, tak u šetření na staré vojenské plovárně byla motivace procházka výrazněji označována respondenty ženského pohlaví (o 5,4 p.b., resp. 12,3 p.b.). V případě ostatních motivací byly disparity mezi pohlavím minimální.

10.2 Porovnání frekvence návštěvy parku

Na tab. 8 můžeme vidět podíl jednotlivých frekvencí návštěvy parku v kontextu dané studie a zelené plochy. V obou šetřeních byla za nejčastější frekvenci návštěvy parku označena možnost vícekrát týdně. V kontextu pravého břehu Labe byla druhá nejčastější frekvence méně než jednou za měsíc. V případě staré vojenské plovárny byly druhou nejčastější frekvencí návštěvy parku možnost jednou týdně. Největší rozdíl mezi parky lze pozorovat u frekvence méně než jednou za měsíc (11,2 p.b.), kdy v případě pravého břehu Labe byla tato motivace označena v 19,1 % a v případě staré vojenské plovárny pouze v 7,9 %. Ostatní disparity mezi parky v kontextu frekvence návštěvy byly zřetelně menší (viz tab. 8). Zajímavým výsledkem je ale podíl tzv. pravidelných neboli častých návštěvníků (navštíví park alespoň jednou týdně) v jednotlivých šetřeních. V případě pravého břehu Labe tito návštěvníci tvoří 59,9 % a v šetření na staré vojenské plovárně dokonce 68,4 %. Lze tedy konstatovat, že návštěvníci staré vojenské plovárny navštěvují park častěji (o 8,4 p.b.).

Tab. 8: Porovnání frekvencí návštěvy zelené plochy

frekvence návštěvy	pravý břeh Labe [%]	stará vojenská plovárna [%]	rozdíl [p.b.]
každý den	17,1	14,9	2,2
vícekrát týdně	29,6	33,7	4,1
jednou týdně	13,2	19,8	6,6
jednou za dva týdny	9,2	8,8	0,4
jednou za měsíc	11,8	14,9	3,1
méně než jednou za měsíc	19,1	7,9	11,2
celkem	100,0	100,0	0,0

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování.

S ohledem na pohlaví bylo zjištěno, že ženy v obou šetřeních preferují navštěvovat park častěji než muži. V obou případech byla možnost navštěvovat park každý den preferována z větší části respondenty ženského pohlaví. A celkově byl u žen větší podíl častých návštěvníků parku než v případě skupiny mužů. V případě pravého břehu Labe se jednalo o rozdíl 13,5 p.b. a staré vojenské plovárny o 15,1 p.b.

V obou šetřeních bylo dále zjištěno, že místo bydliště ovlivňuje frekvenci návštěvy parku. Konkrétně ve smyslu, že se zvyšující se vzdáleností parku klesá frekvence návštěvnosti. Toto tvrzení vyplývá ze získaných hodnot korelačního koeficientu, v případě pravého břehu Labe tato hodnota dosahovala 0,78, u staré vojenské plovárny to bylo 0,47.

10.3 Porovnání doby strávené v parku

Na tab. 9 můžeme vidět podíl zvolených možností doby strávené v parku v kontextu dané studie a zelené plochy. V případě pravého břehu Labe respondenti nejčastěji tráví v parku méně než 30 minut. Druhou nejčastější preferovanou dobou v parku je 30-60 minut. V případě staré vojenské plovárny respondenti v parku tráví nejvíce 30-60 minut, o něco méně pak 1-2 hodiny. Největší rozdíl mezi zkoumanými zelenými plochami lze pozorovat u možnosti méně než 30 minut (32,2 p.b.), v případě pravého břehu Labe je hodnota podílu 51,97 % a u staré vojenské plovárny pouze 19,8 %. Výrazný rozdíl lze dále pozorovat v případě možnosti strávené doby v parku 1-2 hodiny (21,2 p.b.), u staré vojenské plovárny je tato možnost označena 33,66 % a v případě pravého břehu Labe pouze 12,5 %. Lze tedy konstatovat, že návštěvníci staré vojenské plovárny tráví na území zelené plochy výrazně více času, než je tomu u návštěvníků zelené plochy na pravém břehu Labe.

Tab. 9 Porovnání doby strávené v zelené ploše

doba v parku	pravý břeh Labe [%]	stará vojenská plovárna [%]	rozdíl [p.b.]
méně než 30 minut	52,0	19,8	32,2
30-60 minut	28,3	38,6	10,3
1-2 hodiny	12,5	33,7	21,2
více než 2 hodiny	7,2	7,9	0,7
celkem	100,0	100,0	0,0

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

S ohledem na pohlaví a dobu strávenou v parku lze mezi zelenými plochami pozorovat rozdílnosti v trendu. Zatímco v případě pravého břehu Labe je trend preference doby strávené v parku stejný u obou pohlaví (se zvyšující se dobou strávené v parku dochází k poklesu preference, pouze v případě možnosti 30-60 lze pozorovat výraznější rozdílnost v podílu). Tak u staré vojenské plovárny lze vysledovat rozdílnosti v trendu. Muži nejvíce preferují pobyt v parku v rozmezí mezi 30-60 minutami, zatímco ženy mezi 1-2 hodinami. Obecně lze konstatovat, že většina mužů upřednostňuje trávit čas v parcích nejdéle 60 minut (76,2 %), ženy se v nadpoloviční většině přiklánějí k pobytu v parcích déle než hodinu (54,2 %).

V případě obou šetřeních nebyl nalezen významný důkaz o závislosti mezi místem bydliště a dobou strávenou v parku. Toto tvrzení vyplývá ze získaných hodnot korelačního koeficientu, v případě pravého břehu Labe tato hodnota dosahovala 0,18, u staré vojenské plovárny se hodnota rovná -0,02.

10.4 Porovnání návrhu opatření

Nejvýraznější rozdíl mezi jednotlivými šetřeními je v počtu, resp. podílu respondentů navrhuje určitá opatření změny v parku. V případě pravého břehu Labe ze 152 respondentů, opatření navrhlo pouze 41 z nich (tj. 26,6 %). V případě staré vojenské plovárny ze 101 respondentů, opatření navrhlo 71 respondentů (tj. 70,7 %). Při prezentovaném porovnání na tab. 10 lze pozorovat nejvýraznější rozdíl mezi zájmovými parky u opatření souvisejícím s výstavbou občerstvení (16,7 p.b.), kdy toto opatření bylo více navrhováno v parku stará vojenská plovárna, Značný rozdíl je i v případě opatření související se správou zeleně (10,7 p.b), pro změnu toto opatření bylo častěji zmiňováno v souvislosti se zelenou plochou na pravém břehu Labe. V případě staré vojenské plovárny bylo zřetelně více označováno opatření související s výstavbou toalet a dětského hřiště, s rozdílem 9,1 p.b., resp. 8,6 p.b. Opatření, která byla navrhována s minimálním rozdílem jsou odpadkové koše, sportovní zázemí, altán a lavičky.

Tab. 10: prezentuje porovnání opatření mezi jednotlivými parky.

Typ opatření		pravý břeh Labe		stará vojenská plovárna		rozdíl [p.b.]	
		absolutní hodnoty	relativní hodnoty [%]	absolutní hodnoty	relativní hodnoty [%]		
společná opatření	zeleň	10	13,0	3	2,3	10,7	
	lavičky	10	13,0	17	13,3	0,3	
	sportovní zázemí	8	10,4	13	10,2	0,2	
	dětské hřiště	6	7,8	21	16,4	8,6	
	odpadkové koše	4	5,2	4	3,1	2,1	
	občerstvení	4	5,2	28	21,9	16,7	
	altán	2	2,6	3	2,3	0,3	
	wc	2	2,6	15	11,7	9,1	
	nezařazeno	8	10,4	10	7,8	2,6	
specifická opatření	pravý břeh Labe	stezka	7		9,0		
		gril	4		5,2		
		kompletní přestavba	4		5,2		
		osvětlení	3		3,9		
		propojení s řekou	3		3,9		
		piknik	2		2,6		
	stará vojenská plovárna	lávka přes řeku	7		5,5		
		využití budov	5		3,9		
		výběh pro psy	2		1,6		

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

11 Diskuse

Důvody a motivace pro návštěvu parku jsou v případě dvou pardubických parků srovnatelné s obdobnými studii zabývajícími se problematikou městských zelených ploch. U obou zelených ploch byla nejčastěji označovanou motivací pro návštěvu parku procházka. Tato motivace byla také často označována ve studii Irvine et al. (2013) a Bertram a Rehdanz (2015). Tato skutečnost může být ovlivněna existencí velkého počtu nezpevněných stezek, které dle Kaczynski et. al. (2008) mohou podporovat fyzickou aktivitu ve formě chůze.

U obou parků byla dále významně označována motivace sportu a obdobné aktivity. Tuto skutečnost lze mimo jiné přisoudit k existenci nezpevněných stezek a poměrně nových kvalitních cyklostezek podél řek, které dávají prostor ke sportu v blízkosti zeleně a řeky. Tuto skutečnost zmiňuje ve své práci opět Kaczynski et. al. (2008), kde předkládá vliv existence těchto stezek na fyzickou aktivitu. Motivace spojené se sportovní aktivitou byly také označovány ve studii Schipperijn et al. (2010) a Irvine et al. (2013).

Na rozdíl od studie Chiesura (2004), kde motivace odpočinku byla označována výrazně nejvíce (30,0 %), tak u obou pardubických parků byla tato motivace označována menším počtem respondentů (10,2 %, resp. 12,0 %). V případě zelené plochy na pravém břehu Labe to může být zapříčiněno lokací parku v rušné části města, kdy otevřenost celé plochy nenahrává celkovému odpočinku. V případě parku stará vojenská plovárna to může být způsobeno poměrně velkou aktivitou dětí a z toho vyplývajícím hlukem v okolí dráhy na pumptrack.

Opět u studie Chiesura (2004) byla druhým nejčastějším důvodem pro návštěvu parku motivace spojená s přírodou (22,4 %). V případě staré vojenské plovárny byla tato motivace (v práci jako vlastnosti prostředí) třetí nejčastěji označovanou motivací pro návštěvu parku (18,0 %). Důvodem může být bohaté zastoupení zeleně a přírodní vzhled celého parku na okraji města. V případě pravého břehu Labe byla tato možnost označena zřetelně méně (6,5 %). Tato skutečnost může být například zapříčiněna nedostatečným zastoupením zeleně nebo její špatnou správou.

Dalším výrazným rozdílem mezi pardubickými parky jsou motivace spojené s dětmi. U parku stará vojenská plovárna byla tato motivace označena jako druhá nejčastější (18,0 %). Tento výsledek může být zapříčiněn existencí dráhy na pumptrack, která je vhodná pro děti či klidným prostředím pro procházky s menšími dětmi na naučné stezce. Vliv existence zázemí pro děti na využití parku nejmladší generací zmiňuje ve své práci McCormack et. al. (2010). Motivace spojené s dětmi byly také často označeny v případě studií Chiesura (2004) a Irvine et al. (2013). V případě pravého břehu Labe byly motivace spojené s dětmi označeny velmi zřídka (4,6 %). To může vycházet z nedostatečného zázemí pro děti na území zelené plochy.

Z hlediska důvodů k návštěvě zkoumaných parků byl zjištěn nejvýraznější rozdíl v případě motivace spojené s transitem. Tato motivace byla druhým nejčastěji zmiňovaným důvodem návštěvy zelené plochy na pravém břehu Labe (23,1 %), zatímco v případě staré vojenské plovárny byl tento důvod uváděn minimálně (2,4 %). Ve studii Irvine et al. (2013), byla motivace spojená s transitem uváděna poměrně často (17,5 %). Důvod pro rozdílnou důležitost této motivace lze spatřovat v poloze zelené plochy v intraurbánní struktuře. Obdobně jako v případě práce Irvine et al. (2013) se i park na pravém břehu Labe nachází mezi převážně obytnou částí (sídliště) a centrem města (služby), kde tedy faktor dojížděky může hrát znatelnou roli. Dále se na území parku nachází významná cyklostezka, která lemuje břeh Labe na většině území města Pardubice. Zatímco park stará vojenská plovárna se nachází v periferní části města, kde tento faktor dojížděky nemá až takový vliv a samotná cyklostezka má spíše místní význam. Tento rozdíl mezi zelenými plochami může být navíc ovlivněn i způsobem sběru dat. V případě staré vojenské plovárny, kdy na rozdíl od šetření na pravém břehu Labe, nebylo možné oslovit jedince, kteří parkem pouze projíždí. Z tohoto důvodu by bylo vhodné na tuto práci navázat a zaměřit se více podrobně na problematiku mobility.

V kontextu pohlaví nebyla nalezena významná disparita mezi preferovanými motivacemi. Nejvýraznější rozdíl lze pozorovat u motivace procházka, kdy tuto motivaci významněji preferují ženy. Tato práce tedy jednoznačně nepotvrzuje výsledky studie Floyd et al. (2008), která prezentuje větší aktivitu mužů na území zelených ploch.

S ohledem na frekvenci návštěvy parku výsledky obou parků potvrzují výstupy studií autorů Schipperijn et al. (2010) a Tu et al. (2020), které prezentují snižující se frekvenci návštěvnosti parků, se zvyšující se vzdáleností místa bydliště od zelené plochy. Návštěvnost pardubických parků je obdobná s návštěvností urbánních parků v dalších evropských městech. Například ve Stockholmu (Bertram & Rehdanz, 2015), je podíl uživatelů navštěvující park alespoň dvakrát týdně 45 %. V případě zájmových parků je tento podíl 46,7 %, resp. 48,5 % u staré vojenské plovárny. Tyto hodnoty jsou podobné, ale mírně nižší než v případě litevského města Vilnius, kde je tento podíl 55 % (Misiune et al., 2021). Nicméně frekvence návštěvnosti obou zájmových parků je vyšší než u parků ve městě Salcburk, Rotterdam a Berlín (Bertram & Rehdanz, 2015). Tato skutečnost může být zapříčiněna polohou obou zkoumaných parků, které se nachází v částech města, kde převažuje bytová a panelová zástavba, tudíž zde obyvatelé nemají přístup k vlastním zeleným plochám jako v případě města Rotterdam a Salcburk (ibid.). Výsledky této práce dále potvrzují výstupy několika studií, kde byla majoritní část tvořena respondenty navštěvující parky alespoň jednou týdně (Sanesi & Chiarero, 2006; Schipperijn et al., 2010; Campbell et al., 2016; Sreetheran, 2017; Tu et al., 2020; Misiune et al., 2021).

V případě obou zájmových parků nebyl nalezen významný důkaz o závislosti mezi místem bydliště reprezentovaným dobou chůze, za kterou se lze dostat do parku, a dobou strávenou v parku. Majoritní část uživatelů pardubických parků tráví na území těchto zelených ploch maximálně 1 hodinu. Obdobná návštěvnost je pozorována u parků v rumunské Bukurešti a rakouském Salcburku (Zwierzchowska et al. 2018). Výsledky této práce jsou v nesouladu s výstupy práce Sanesi a Chiarero (2006), kde byl podíl uživatelů navštěvujících park maximálně 30 minut roven 2,1 %, resp. 1,4 %, což je výrazně méně než v případě zelené plochy na pravém břehu Labe, ale také méně než v parku stará vojenská plovárna. V případě zelené plochy na pravém břehu Labe je to zapříčiněno polohou parku, menší vybaveností (nedostatečné využití) a také existencí cyklostezky. Což může zapříčinit kratší využití zelené plochy (transit, sport).

S ohledem na navržená opatření možné revitalizace lze konstatovat, že majoritní část respondentů nemá zájem o žádné zásahy v zelené ploše na pravém břehu Labe. Určité změny byly navrženy pouze necelou třetinou respondentů. V případě parku stará vojenská plovárna tomu bylo naopak. Majoritní část respondentů navrhla určitá opatření, která by podle nich zlepšila situaci v této zelené ploše. V případě zaměření na obsah navržených opatření na území obou parků můžeme pozorovat nejvýraznější rozdíl v podílu navržených opatření, které by souviseli s rozsáhlejším zásahem do krajiny. Za tyto opatření jsou považovány návrhy spadající do kategorie občerstvení, dětské hřiště a sportovní zázemí, dále pak kompletní přestavba, lávka přes řeku a využití budov. V případě pravého břehu Labe tento typ opatření tvoří 24,6 % ze všech návrhů, v parku na staré vojenské plovárně tento typ tvoří 57,8 %. Lze tedy konstatovat, že v případě zelené plochy pravého břehu Labe se jedná především o změny menšího měřítko. Jako jsou opatření související s novým posezením (také v PPS, 2023b) správou zeleně, stezkami, odpadkovými koši, osvětlením (také v Talal & Santelmann, 2021), grillem atd. V případě staré vojenské plovárny více než polovina návrhů souvisí s většími zásahy do parku, nejvíce označovaným opatřením je nové občerstvení a sportovní zázemí (také v Hous & Rios, 2003), spolu se zázemím pro děti (také v Talal & Santelmann, 2021). Mezi nejčastější opatření menšího měřítko patří výstavba nových laviček a obdobného posezení. Lze tedy konstatovat, že respondenty preferovaná opatření jsou poměrně vhodně reflektována ve vypracovaných dokumentech týkajících se těchto zelených ploch (Pardubice 2017, 2022b). Tato navržená opatření prezentují hodnoty a potřeby obyvatel města Pardubice a mohou sloužit k dalšímu rozvoji těchto lokalit. O tomto zapojení veřejnosti a využití relevantních informací v rozvoji a plánování píše např. Amado et al. (2010), dále i Ataman a Tuncer (2022).

12 Závěr

Výsledky této práce prezentují důležité poznatky o vzorcích využívání vybraných zelených ploch ve městě Pardubice, konkrétně ve smyslu motivace, frekvence návštěv parků a doby strávené na jejich území. Jak bylo zjištěno, motivace pro návštěvu parků jsou obdobné s jinými studii zabývajícími se touto problematikou. Mezi nejčastější motivace pro návštěvu zájmových zelených ploch patří procházka a aktivity spojené se sportem. Největší disparita mezi zelenými plochami byla v jejich využití pro transit. V případě zelené plochy na pravém břehu Labe tato motivace měla významnou roli, narozdíl u parku stará vojenská plovárna nikoliv. V práci byl dále zjištěn významný limitující vliv vzdálenosti místa bydliště na frekvenci návštěvnosti parku. S ohledem na frekvenci a dobu strávenou v parku lze konstatovat, že park stará vojenská plovárna je navštěvován s mírně vyšší frekvencí a návštěvníci zde tráví výrazně více času. Významnými faktory, které ovlivňují využití těchto zelených ploch jsou tedy poloha parků v rámci města a z toho vyplývající dostupnost, vybavenost parku a také význam cyklostezek.

Významným aspektem této práce jsou také zjištěné preference veřejnosti ohledně možných revitalizačních opatření na území obou zelených ploch. Ze samotných zjištění lze usoudit, že zájem o změny v parku stará vojenská plovárna je výraznější než na území zelené plochy na pravém břehu Labe, kde majoritní část respondentů nemá zájem o jakékoliv zásahy. A pokud byla navržena určitá opatření, tak byla spojována se změnami menšího měřítka.

V parku stará vojenská plovárna je tedy zájem převážně o nové občerstvení, dětské hřiště, nové posezení a toalety. V případě zelené plochy na pravém břehu Labe se jedná o opatření typu lepší správy zeleně a stezek, nového posezení a sportovního zázemí. Tato navržená opatření prezentují potřeby, hodnoty a preference obyvatel a mohou přispět k dalšímu rozvoji těchto lokalit.

Jako autor jsem si vědom nedostatků této práce. Mezi hlavní nedostatky patří neopakovatelnost a subjektivita využití metody v kategorizaci volných odpovědí z dotazníkového šetření. I přes tuto skutečnost doufám, že výsledky této práce přináší cenné poznatky o vzorcích využívání a preferencích respondentů v kontextu možných budoucích intervencí na území těchto zelených ploch. Tato zjištění budou předána odboru hlavního architekta magistrátu města Pardubice a dále mohou být využita jako základ pro další plánování, rozvoj a správu městských zelených ploch. V případě navazujícího výzkumu by bylo vhodné se zaměřit na problematiku mobility a další faktory ovlivňující užívání veřejných prostorů jako jsou městské zelené plochy.

Summary

This thesis deals with the patterns of use of selected urban green spaces (UGS) in the city of Pardubice. Furthermore, it analyses the preferences of the public regarding possible revitalisation measures in both UGS. From the results of the study, it is possible to observe some differences in the patterns of use between UGS, as well as different interest in interventions. The findings will be handed over to the city management and can be used as a basis for further planning, development and management of UGS.

This study is based on the concept of placemaking. This concept consists in creating quality places through the connection between man and place. Placemaking is used around the world in many disciplines. In this paper, the concept of placemaking is linked to the possibilities of revitalizing selected UGS. Thus, the study includes an introduction of UGS, their use and benefits for the environment and human beings. The distinction between space and place (Tuan, 1977) and the understanding of the perception of space (Golledge & Stimson, 1997) is also an important part of the thesis.

Data were collected through two questionnaire surveys. The first questionnaire survey (n = 101) focused on a small park on the outskirts of the city of Pardubice. The second questionnaire survey (n = 152) focused on a large green space in the centre of Pardubice. The questionnaire survey included a map where the respondent could mark the measures for possible revitalisation. This approach is based on the concept of mental maps (Lynch, 1960; Gould & White, 1974), which provides the necessary spatial information. The linking of questionnaire surveys and mental mapping is used, for example, by Jankowski et al. (2016).

Study found that walking and sport-related activities being among the most frequent reasons for visiting UGS. The greatest disparity between parks was in their use for transit. The paper also found a significant effect of place of residence on the frequency of park visitation. Also can be concluded that the park old military water park is visited with slightly higher frequency and visitors spend significantly more time there. The significant factors influencing the use of these UGS are, therefore, the location of the parks, accessibility, park amenities and the importance of cycle paths. In the first study, the interest in interventions is relatively high, while in the second study the interest in changes in the green area was minimal. Thus, in the park old military water park, the interest of the respondents is mainly in new refreshments, a playground, new seating and toilets. In the case of the green area on the right bank of the Elbe, these are measures such as better management of greenery and paths, new seating and sports facilities.

Zdroje

- Altaba, P., & García-Esparza, J. A. (2021). A practical vision of heritage tourism in low-population-density areas: The Spanish Mediterranean as a case study. *Sustainability*, 13(9), 5144.
- Amado, M. P., Santos, C. V., Moura, E. B., & Silva, V. G. (2010). Public participation in sustainable urban planning. *International journal of human and social sciences*, 5(2), 102-108.
- Aravot, I. (2002). Back to phenomenological placemaking. *Journal of urban design*, 7(2), 201-212.
- Arnstein, S. R. (1969). A ladder of citizen participation. *Journal of the American Institute of planners*, 35(4), 216-224.
- Ataman, C., & Tuncer, B. (2022). Urban interventions and participation tools in urban design processes: a systematic review and thematic analysis (1995–2021). *Sustainable Cities and Society*, 76, 103462.
- Beck, R. J., & Wood, D. (1976). Cognitive transformation of information from urban geographic fields to mental maps. *Environment and behavior*, 8(2), 199-238.
- Bertram, C., & Rehdanz, K. (2015). Preferences for cultural urban ecosystem services: Comparing attitudes, perception, and use. *Ecosystem services*, 12, 187-199.
- Bolund, P., & Hunhammar, S. (1999). Ecosystem services in urban areas. *Ecological economics*, 29(2), 293-301.
- Brown, G., & Kyttä, M. (2014). Key issues and research priorities for public participation GIS (PPGIS): A synthesis based on empirical research. *Applied geography*, 46, 122-136.
- Brown, G., Sanders, S., & Reed, P. (2018). Using public participatory mapping to inform general land use planning and zoning. *Landscape and Urban Planning*, 177, 64-74.
- Brisudová, L., Šimáček, P., & Šerý, M. (2020). Mapping topo-ambivalent places for the purposes of strategic planning of urban space. The case of Šternberk, the Czech Republic. *Journal of Maps*, 16(1), 203-209.
- Buttimer, A. (1974). *Values in Geography*.
- Campbell, L. K., Svendsen, E. S., Sonti, N. F., & Johnson, M. L. (2016). A social assessment of urban parkland: Analyzing Park use and meaning to inform management and resilience planning. *Environmental Science & Policy*, 62, 34-44.
- Campion, C. (2019). *20/20 visions: Collaborative planning and placemaking*. RIBA Publishing.
- Carmona, M. (2019). Place value: Place quality and its impact on health, social, economic and environmental outcomes. *Journal of urban design*, 24(1), 1-48.
- Centrum pro komunitní práci západní Čechy (2024). *Park na přání - Zemník na Košutce*. <https://www.cpkp-zc.cz/projekty/park-na-prani-zemnik-na-kosutce/>
- City upgrade (2023). *Územní studie – park Na Špici*. <https://pardubice.cityupgrade.cz/uzemni-studie-park-na-spici/>
- Cohen, D. A., McKenzie, T. L., Sehgal, A., Williamson, S., Golinelli, D., & Lurie, N. (2007). Contribution of public parks to physical activity. *American journal of public health*, 97(3), 509-514.
- Connor, D. M. (1988). A new ladder of citizen participation. *Nat'l Civic Rev.*, 77, 249.
- Creighton, J. L. (2005). *The public participation handbook: Making better decisions through citizen involvement*. John Wiley & Sons.

- Daněk, P. (2013). *Geografické myšlení: úvod do teoretických přístupů*. Masarykova univerzita.
- Derose, K. P., Wallace, D. D., Han, B., & Cohen, D. A. (2021). Effects of park-based interventions on health-related outcomes: A systematic review. *Preventive medicine*, 147, 106528.
- Downs, R. M., & Stea, D. E. (1973). *Image & environment: Cognitive mapping and spatial behavior*.
- Drbohlav, D. (1991). *Mentální mapa ČSFR. Definice, aplikace, podmíněnost*.
- Ellery, P. J., & Ellery, J. (2019). Strengthening community sense of place through placemaking. *Urban planning*, 4(2), 237-248.
- Ellery, P. J., Ellery, J., & Borkowsky, M. (2021). Toward a theoretical understanding of placemaking. *International Journal of Community Well-Being*, 4(1), 55-76.
- Elmqvist, T., Setälä, H., Handel, S. N., van der Ploeg, S., Aronson, J., Blignaut, J. N., ... & de Groot, R. (2015). Benefits of restoring ecosystem services in urban areas. *Current opinion in environmental sustainability*, 14, 101-108.
- Floyd, M. F., Spengler, J. O., Maddock, J. E., Gobster, P. H., & Suau, L. J. (2008). Park-based physical activity in diverse communities of two US cities: an observational study. *American journal of preventive medicine*, 34(4), 299-305.
- Fincher, R., Pardy, M., & Shaw, K. (2016). Place-making or place-masking? The everyday political economy of "making place". *Planning Theory & Practice*, 17(4), 516-536.
- García-Esparza, J. A. (2011). Barracas on the Mediterranean coast. *International Journal of Architectural Heritage*, 5(1), 27-47.
- García-Esparza, J. A., & Altaba Tena, P. (2018). Time, cognition, and approach: sustainable tourism strategies for abandoned vernacular landscapes. *Sustainability*, 10(8), 2712.
- García-Esparza, J. A. (2019). Beyond the intangible/tangible binary: An analysis of historic built environments in Valencia, Spain. *International Journal of Intangible Heritage*, 14(1), 123-137.
- García-Esparza, J. A., & Tena, P. A. (2020). A GIS-based methodology for the appraisal of historical, architectural, and social values in historic urban cores. *Frontiers of Architectural Research*, 9(4), 900-913.
- Golledge, R. G. & Stimson, R. J. (1997). *Spatial behavior: A geographic perspective*. Guilford Press.
- Goode, D., Collins, W. (2014). The different types of urban green spaces. *Urban Rambles*. <http://urbanrambles.org/contact-urban-rambles>
- Gould, P. (1966). On mental maps. *Michigan Interuniversity Community of Mathematical Geographers Discussion Papers*, 9, 351-592.
- Gould, P., & White, R. (1974): *Mental maps*. Pelican Books, Harmondsworth.
- Gibson, J. J. (1966). *The senses considered as perceptual systems*.
- Hague, C., & Jenkins, P. (2004). *Place identity, participation and planning*. Routledge.
- Halkos, G., Leonti, A., & Sardianou, E. (2021). Activities, motivations and satisfaction of urban parks visitors: A structural equation modeling analysis. *Economic analysis and policy*, 70, 502-513.
- Hein, C., García-Esparza, J. A., & Momirski, L. A. (2024). Placemaking at a Time of Changing Port City Relations. In *Placemaking in Practice Volume 1* (pp. 60-78). Brill.

- Hou, J., & Rios, M. (2003). Community-driven place making: The social practice of participatory design in the making of Union Point Park. *Journal of Architectural Education*, 57(1), 19-27.
- Hynek, A., & Hynková, J. (1979). Prostorová percepce životního prostředí města Boskovice a okolí ve výchově k péči o životní prostředí. *Sborník ČSGS*, 84(4), 287-299.
- Chiesura, A. (2004). The role of urban parks for the sustainable city. *Landscape and urban planning*, 68(1), 129-138.
- Ira, V., & Paulov, J. (1976). Die Bewertung der Umweltqualitaet von Bratislava mittels Expertenschaetzung.
- Irvine, K. N., Warber, S. L., Devine-Wright, P., & Gaston, K. J. (2013). Understanding urban green space as a health resource: A qualitative comparison of visit motivation and derived effects among park users in Sheffield, UK. *International journal of environmental research and public health*, 10(1), 417-442.
- Jankowski, P., Czepkiewicz, M., Młodkowski, M., & Zwoliński, Z. (2016). Geo-questionnaire: A method and tool for public preference elicitation in land use planning. *Transactions in GIS*, 20(6), 903-924.
- Jim, C. Y., & Chen, S. S. (2003). Comprehensive greenspace planning based on landscape ecology principles in compact Nanjing city, China. *Landscape and urban planning*, 65(3), 95-116.
- Jirásek, P. (2014). Územní plánování. Univerzita JE Purkyně v Ústí nad Labem, Fakulta životního prostředí.
- Kabisch, N., & Haase, D. (2013). Green spaces of European cities revisited for 1990–2006. *Landscape and urban planning*, 110, 113-122.
- Kaczynski, A. T., Potwarka, L. R., & Saelens, B. E. (2008). Association of park size, distance, and features with physical activity in neighborhood parks. *American journal of public health*, 98(8), 1451-1456.
- Kim, S. S., Lee, C. K., & Klenosky, D. B. (2003). The influence of push and pull factors at Korean national parks. *Tourism management*, 24(2), 169-180.
- Konijnendijk, C. C., Annerstedt, M., Nielsen, A. B., & Sreetheran, M. (2013). Benefits of urban parks. A systematic review. A Report for IFPRA, Copenhagen & Alnarp, 70.
- Kreutz, A. (2024). Student and senior views on sustainable park design and intergenerational connection: A case study of an urban nature park. *Landscape and Urban Planning*, 241, 104920.
- Łaskiewicz, E., Kronenberg, J., Mohamed, A. A., Roitsch, D., & De Vreese, R. (2023). Who does not use urban green spaces and why? Insights from a comparative study of thirty-three European countries. *Landscape and Urban Planning*, 239, 104866.
- Lew, A. A. (2017). Tourism planning and place making: place-making or placemaking?. *Tourism Geographies*, 19(3), 448-466.
- Ley, D., Samuels, M. (1978): *Humanistic Geography: Prospects and Problems*
- López-Mosquera, N., & Sánchez, M. (2011). Emotional and satisfaction benefits to visitors as explanatory factors in the monetary valuation of environmental goods. An application to periurban green spaces. *Land Use Policy*, 28(1), 151-166.
- Lynch, K. (1960). *The image of the city*. Cambridge Massachussettes.
- Madanipour, A. (1996). *Design of urban space: An inquiry into a socio-spatial process*.
- Marko & Placemakers (2024). Works. <http://markoandplacemakers.com/works>

- Martí, P., Serrano-Estrada, L., & Nolasco-Cirugeda, A. (2019). Social media data: Challenges, opportunities and limitations in urban studies. *Computers, Environment and Urban Systems*, 74, 161-174.
- McCormack, G. R., Rock, M., Toohey, A. M., & Hignell, D. (2010). Characteristics of urban parks associated with park use and physical activity: A review of qualitative research. *Health & place*, 16(4), 712-726.
- Miller, R. W., Hauer, R. J., & Werner, L. P. (2015). *Urban forestry: planning and managing urban greenspaces*. Waveland press.
- Misiune, I., Julian, J. P., & Veteikis, D. (2021). Pull and push factors for use of urban green spaces and priorities for their ecosystem services: Case study of Vilnius, Lithuania. *Urban forestry & urban greening*, 58, 126899.
- Mould, O. (2014). Tactical urbanism: The new vernacular of the creative city. *Geography compass*, 8(8), 529-539.
- National Research Council. (2008). *Public participation in environmental assessment and decision making*.
- Nikšič, M., Wagenaar, C., Gesquiere, G., & Kimic, K. (2023). The Use of Digital Technologies in Improving the Quality of Life: ICT-Supported Placemaking in Urban Neighbourhoods. In *Placemaking in Practice Volume 1* (pp. 127-151). Brill.
- Orsega-Smith, E., Mowen, A. J., Payne, L. L., & Godbey, G. (2004). The interaction of stress and park use on psycho-physiological health in older adults. *Journal of leisure research*, 36(2), 232-256.
- Osman, R. (2016). *Sémantická mapa: příklad Ústí nad Orlicí*.
- OSN (2015). *The 2030 Agenda for sustainable development*.
- OSN (2019). *World Urbanization Prospects 2018 – Highlights*.
- Pánek, J., Kubásek, M., Valůch, J., Hrubeš, M., & Zahumenská, V. (2014). *GeoParticipace: Jak používat prostorové nástroje v rozhodování o lokalitách, ve kterých žijeme?*. Univerzita Palackého v Olomouci.
- Pánek, J. (2015). *Výběr metod participativního mapování*. Univerzita Palackého v Olomouci pro katedru geoinformatiky.
- Pánek, J., Pászto, V., & Šimáček, P. (2018). Spatial and temporal comparison of safety perception in urban spaces. Case study of Olomouc, Opava and Jihlava. In *Dynamics in GIScience 4* (pp. 333-346). Springer International Publishing.
- Pardubice (2017). *Územní studie pravý břeh Labe s publicitou*.
- Pardubice (2018). *Palackého víc než spojka – Koncepční studie*
- Pardubice (2020). *Zranitelnost města Pardubic vůči vysokým teplotám a možnosti adaptací*
- Pardubice (2022a). *Územní plán Pardubice – leden 2022*.
- Pardubice (2022b). *Rozvoj vybraných ploch zeleně Pardubice*.
- Pardubice (2022c). *Park Na Špici – dotazník nápadů*. <https://pardubice.eu/park-na-spici-dotaznik-napadu>
- Pardubice (2023a). *Radnice chystá další krok k plánované proměně Palackého třídy*. <https://pardubice.eu/aktuality>

- Pardubice (2023b). Město chystá částečnou proměnu náměstí Republiky. <https://pardubice.eu/aktuality>
- Pardubice (2023c). Město sbírá formou dotazníku další podněty k proměně náměstí Republiky. <https://pardubice.eu/aktuality>
- Pardubice (2024a). Stará vojenská plovárna (Vinice 25). Dostupné z: <https://pardubice.eu/projekty>
- Pardubice (2024b). Náhrdelník Chrudimky (úsek 66). Dostupné z: <https://pardubice.eu/projekty>
- Pardubice (2024c). Propojení cyklostezky podél ulice Kunětické s navazujícími cyklostezkami. Dostupné z: <https://pardubice.eu/projekty>
- Park, K., & Ewing, R. (2017). The usability of unmanned aerial vehicles (UAVs) for measuring park-based physical activity. *Landscape and Urban Planning*, 167, 157-164.
- Pazhouhanfar, M. (2016). Preference study for Urban parks activities using multiple method group A case of Gorgan city. *International Journal of Architectural Engineering & Urban Planning*, 26(1), 33-40.
- Perlín, R. (1999). K čemu slouží územní plán.
- PPS (2007). What is Placemaking. <https://www.pps.org/article/what-is-placemaking>
- PPS (2018). Placemaking: What if we built our cities around places? Project for Public Spaces.
- PPS (2018). Place, People, and Possibility: Announcing the Bass Center for Transformative Placemaking. <https://www.pps.org/article/place-people-and-possibility-announcing-the-bass-center-for-transformative-placemaking>
- PPS (2023a). Lighter, Quicker, Cheaper FAQ. <https://www.pps.org/article/lqc-faq>
- PPS (2023b). Bryant Park. <https://www.pps.org/projects/bryantpark>
- PPS (2023c). Discovery Green. <https://www.pps.org/projects/discovery-green>
- Praha 10 (2023). Revitalizace Parku Na Solidaritě zvolena komunálním projektem roku 2023. <https://praha10.cz/zivot-v-praze-10/aktualne/aktuality-z-mestske-casti/artmid/8652/revitalizace-parku-na-solidarite-zvolena-komunalnim-projektem-roku-2023?articleid=4968>
- Pred, A. (1984). Place as historically contingent process: Structuration and the time-geography of becoming places. *Annals of the association of american geographers*, 74(2), 279-297.
- Relph, E. (1976). *Place and placelessness* (Vol. 67, p. 45). London: Pion.
- Sadeghian, M. M., & Vardanyan, Z. (2013). The benefits of urban parks, a review of urban research. *Journal of Novel Applied Sciences*, 2(8), 231-237.
- Saelens, B. E., Frank, L. D., Auffrey, C., Whitaker, R. C., Burdette, H. L., & Colabianchi, N. (2006). Measuring physical environments of parks and playgrounds: EAPRS instrument development and inter-rater reliability. *Journal of physical activity and health*, 3(s1), S190-S207.
- Sanesi, G., & Chiarello, F. (2006). Residents and urban green spaces: The case of Bari. *Urban Forestry & Urban Greening*, 4(3-4), 125-134.
- Sawicki, D. S., & Peterman, D. R. (2002). Surveying the extent of PPGIS practice in the United States. In *Community Participation and Geographical Information Systems* (pp. 17-36). CRC Press.
- Seamon, D. (1979). A geography of the lifeworld: Movement. *Rest, and Encounter*, 20-29.

- Shamai, S. (1991). Sense of place: An empirical measurement. *geoforum*, 22(3), 347-358.
- Schipperijn, J., Ekholm, O., Stigsdotter, U. K., Toftager, M., Bentsen, P., Kamper-Jørgensen, F., & Randrup, T. B. (2010). Factors influencing the use of green space: Results from a Danish national representative survey. *Landscape and urban planning*, 95(3), 130-137.
- Schober, P., Boer, C., & Schwarte, L. A. (2018). Correlation coefficients: appropriate use and interpretation. *Anesthesia & analgesia*, 126(5), 1763-1768.
- Siwek, T. (2011). Percepce geografického prostoru. *Česká geografická společnost*.
- Sreetheran, M. (2017). Exploring the urban park use, preference and behaviours among the residents of Kuala Lumpur, Malaysia. *Urban Forestry & Urban Greening*, 25, 85-93.
- Stewart, O. T., Moudon, A. V., Fesinmeyer, M. D., Zhou, C., & Saelens, B. E. (2016). The association between park visitation and physical activity measured with accelerometer, GPS, and travel diary. *Health & place*, 38, 82-88.
- Strydom, W., Puren, K., & Drewes, E. (2018). Exploring theoretical trends in placemaking: Towards new perspectives in spatial planning. *Journal of Place Management and Development*, 11(2), 165-180.
- Sweeney, J., Mee, K., McGuirk, P., & Ruming, K. (2018). Assembling placemaking: Making and remaking place in a regenerating city. *cultural geographies*, 25(4), 571-587.
- Székely, J., Dakovič, N., & Mavrič, T. (2023). Digitalizing Trauma: Virtual Re/Presentations in Central Europe. In *Placemaking in Practice Volume 1* (pp. 309-327). Brill.
- Šerý, M., & Šimáček, P. (2012). Perception of the historical border between Moravia and Silesia by residents of the Jeseník area as a partial aspect of their regional identity (Czech Republic). *Moravian geographical reports*, 20(2), 36-46.
- Šerý, M., Brisudová, L., Buil-Gil, D., Kimic, K., Polko, P., & Solymosi, R. (2023). The Perception of Personal Security in Urban Parks: A Comparative Analysis of Research Methods. In *Placemaking in Practice Volume 1* (pp. 290-308). Brill.
- Šimáček, P., Šerý, M., Fiedor, D., & Brisudová, L. (2020). To fear or not to fear? Exploring the temporality of topophobia in urban environments. *Moravian Geographical Reports*, 28(4), 308-321.
- Talal, M. L., & Santelmann, M. V. (2021). Visitor access, use, and desired improvements in urban parks. *Urban Forestry & Urban Greening*, 63, 127216.
- Teder, M. E. (2018). Placemaking as co-creation—professional roles and attitudes in practice. *CoDesign*.
- Tieskens, K. F., Van Zanten, B. T., Schulp, C. J., & Verburg, P. H. (2018). Aesthetic appreciation of the cultural landscape through social media: An analysis of revealed preference in the Dutch river landscape. *Landscape and urban planning*, 177, 128-137.
- Toland, A., Christ, M. C., & Worrall, J. (2020). DigitalXPlace. Placemaking fundamentals for the built environment, 253-274.
- Tolman, E. C. (1948). Cognitive maps in rats and men. *Psychological review*, 55(4), 189.
- Torino Stratosferica (2023). Precollinear Park. <https://torinostratosferica.it/en/precollinear-park/>
- Tu, X., G. Huang, J. Wu, X. Guo (2020): How do travel distance and park size influence urban park visits? *Urban Forestry & Urban Greening*, 52.
- Tuan, Y. F. (1975). Images and mental maps. *Annals of the Association of American geographers*, 65(2), 205-212.

- Tuan, Y. F. (1977). *Space and place: The perspective of experience*. U of Minnesota Press.
- Vasiljević, Đ. A., Vujičić, M. D., Stankov, U., & Dragović, N. (2023). Visitor motivation and perceived value of periurban parks-Case study of Kamenica park, Serbia. *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*, 42, 100625.
- Veitch, J., Ball, K., Crawford, D., Abbott, G. R., & Salmon, J. (2012). Park improvements and park activity: a natural experiment. *American journal of preventive medicine*, 42(6), 616-619.7
- Veitch, J., Biggs, N., Deforche, B., & Timperio, A. (2022). What do adults want in parks? A qualitative study using walk-along interviews. *BMC public health*, 22(1), 753
- Veřejné prostory. (2024) Park Na Solidaritě.
<https://verejneprostory.cz/projekty/pripravovane/park-na-solidarite>
- Wood, L., Hooper, P., Foster, S., & Bull, F. (2017). Public green spaces and positive mental health—investigating the relationship between access, quantity and types of parks and mental wellbeing. *Health & place*, 48, 63-71.
- Wiedemann, P. M., & Femers, S. (1993). Public participation in waste management decision making: Analysis and management of conflicts. *Journal of hazardous materials*, 33(3), 355-368.
- Williams, D. R., & Stewart, S. I. (1998). Sense of place: An elusive concept that is finding a home in ecosystem management. *Journal of forestry*, 96(5), 18-23.
- Wyckoff, M. A. (2014). Definition of placemaking: Four different types. *Planning & Zoning News*, 32(3), 1.
- Zahálová, Š. (2017). Pardubice: participativní kulturní plánování. City:one.
<https://www.cityone.cz/pardubice-participativni-kulturni-planovani/t6775>
- Zákon č. 283/2021 Sb. (2021). Stavební zákon. <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-283>
- Zwierzchowska, I., Hof, A., Iojă, I. C., Mueller, C., Poniży, L., Breuste, J., & Mizgajski, A. (2018). Multi-scale assessment of cultural ecosystem services of parks in Central European cities. *Urban Forestry & Urban Greening*, 30, 84-97.

Datové zdroje:

ARCDATA PRAHA (2016). ArcČR® 500 – digitální geografická databáze.

<https://www.arcdata.cz/cs-cz/produkty/data/arccr>

ČSÚ (2022a). Vše o území – Pardubice. <https://www.czso.cz/>

ČSÚ (2022b). Databáze demografických údajů za obce ČR. <https://www.czso.cz/>

ČSÚ (2022c). Pohyb obyvatelstva – vybrané území. <https://www.czso.cz/>

ČSÚ (2022d). Obyvatelstvo podle pohlaví a věkových skupin v obcích Pardubického kraje. <https://www.czso.cz/>

ČSÚ (2022e). Katastrální výměry – druhy pozemků. <https://www.czso.cz/>

ČSÚ (2023). Budovy s číslem domovním a vchody (statistické budovy) – bod.

ČÚZK (2023b). Prohlížeč služba – ZTM25. Dostupné z:

<https://ags.cuzk.cz/arcgis1/services/ZTM/ZTM25/MapServer/WMSServer?>

Esri. (2023a). ArcGIS Pro (Verze 3.2.0). Esri. Dostupné z <https://www.esri.com/en-us/arcgis/products/arcgis-pro/overview>

Esri. (2023b). ArcGIS Survey 123. Esri. Dostupné z <https://www.esri.com/en-us/arcgis/products/arcgis-survey123/overview>

OpenStreetMap (2024). OpenStreetMap – Basemap. ArcGIS Pro (Verze 3.2.0). www.OpenStreetMap.org

Overpass Turbo (2024). OpenStreetMap database [PostgreSQL via API]. <https://overpass-turbo.eu/index.html>

SketchMap Tool (2024). Create a Sketch Map. <https://sketch-map-tool.heigit.org/>

Seznam obrázků

Obr. 1 Dosah jednotlivých smyslů	12
Obr. 2 Diagram k hodnocení kvality místa	17
Obr. 3 Sdílení výzkumu na oficiálních stránkách Facebook města Pardubice	29
Obr. 4 Způsob vektorizace zákresů	30
Obr. 5 Postup vytvoření hexagonové sítě v šetření parku stará vojenská plovárna.....	31
Obr. 6 Příkaz pro export dat z overpass turbo.....	32
Obr. 7 Poloha zájmových zelených ploch v rámci území obce Pardubice	40
Obr. 8 Docházkové zóny do parku stará vojenská plovárna	41
Obr. 9 Docházkové zóny zelené plochy pravý břeh Labe.....	41
Obr. 10 Výřez zelené plochy stará vojenská plovárna z ÚP města Pardubice	43
Obr. 11 Výřez zelené plochy pravý břeh Labe z ÚP města Pardubice	43
Obr. 12 Frekvence návštěvnosti dle pohlaví respondenta (stará vojenská plovárna).....	52
Obr. 13 Doba strávená v parku dle pohlaví respondenta (stará vojenská plovárna).....	52
Obr. 14 Motivace návštěvy dle pohlaví respondenta (stará vojenská plovárna)	55
Obr. 15 Představení navržených opatření respondenty (stará vojenská plovárna)	56
Obr. 16 Navržená opatření občerstvení v parku stará vojenská plovárna.....	57
Obr. 17 Navržená opatření dětských hřišť v parku stará vojenská plovárna.	58
Obr. 18 Navržená opatření lavičky v parku stará vojenská plovárna	59
Obr. 19 Navržená opatření WC v parku stará vojenská plovárna	60
Obr. 20 Navržená opatření sportovního zázemí v parku stará vojenská plovárna.	61
Obr. 21 Pozitivní stránky v parku stará vojenská plovárna.....	63
Obr. 22 Negativní stránky v parku stará vojenská plovárna	64
Obr. 23 Frekvence návštěvnosti dle pohlaví respondenta (pravý břeh Labe)	68
Obr. 24 Doba strávená v parku dle pohlaví respondenta (pravý břeh Labe)	68
Obr. 25 Motivace návštěvy dle pohlaví respondenta (pravý břeh Labe)	71
Obr. 26 Představení navržených opatření respondenty (pravý břeh Labe).	72
Obr. 27 Navržená opatření zeleně na pravém břehu Labe	73
Obr. 28 Navržená opatření laviček na pravém břehu Labe.....	74
Obr. 29 Navržená opatření sportovního zázemí na pravém břehu Labe	75
Obr. 30 Navržená opatření stezek na pravém břehu Labe.....	76
Obr. 31 Navržená opatření dětských hřišť na pravém břehu Labe	77
Obr. 32 Navržená opatření odpadkových košů a osvětlení na pravém břehu Labe	78
Obr. 33 Navržená opatření občerstvení a toalet (WC) na pravém břehu Labe	79
Obr. 34 Navržená opatření občerstvení a toalet (WC) na pravém břehu Labe	80
Obr. 35 Pozitivní stránky zelené plochy na pravém břehu Labe	81
Obr. 36 Negativní stránky zelené plochy na pravém břehu Labe	82

Seznam tabulek

Tab.1: Pohyb obyvatelstva v Pardubicích za období 2018-2022 (relativní údaje na 1000 obyvatel)	38
Tab.2: Věkové složení obyvatel Pardubic k 31.12.2022.....	38
Tab. 3: Struktura výzkumného vzorku šetření č. 1.....	49
Tab.4: Motivace pro návštěvu parku stará vojenská plovárna.....	53
Tab. 5: Struktura výzkumného vzorku šetření č. 2.....	65
Tab. 6: Motivace pro návštěvu zelené plochy na pravém břehu Labe.....	69
Tab. 7: Porovnání motivací návštěvy zelené plochy.....	84
Tab. 8: Porovnání frekvencí návštěvy zelené plochy	85
Tab. 9: Porovnání doby strávené v zelené ploše.....	86
Tab. 10: Porovnání navržených opatření.....	88

Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník k šetření u parku stará vojenská plovárna

Příloha 2: Ukázka vyplněné mentální mapy respondenta

Příloha 3: Dotazník k šetření na území zelené plochy na pravém břehu Labe

Příloha 4: Dráha na pumptrack v parku stará vojenská plovárna

Příloha 5: Chátrající budovy v parku stará vojenská plovárna

Příloha 6: Objekt střelnice v parku stará vojenská plovárna

Příloha 7: Veřejné ohniště v parku stará vojenská plovárna

Příloha 8: Zelená plocha v parku stará vojenská plovárna (pohled na východ)

Příloha 9: Vzhled vyšlapaných stezek na zelené ploše na pravém břehu Labe

Příloha 10: „Jezero“ Bajkal na zelené ploše na pravém břehu Labe

Příloha 11: Hustá zeleň ve východní části zelené plochy na pravém břehu Labe

Příloha 12: Cyklostezka u zelené plochy na pravém břehu Labe

POJĎME SPOLEČNĚ ZLEPŠIT NÁŠ PARK

ZAPOJTE SE DO REVITALIZACE BÝVALÉ VOJENSKÉ PLOVÁRNY, TÍM ŽE VYPLNÍTE KRÁTKÝ DOTAZNÍK A NÁSLEDNĚ ZAKRESLÍTE DO MAPY MĚSTA, KTERÁ BY SI PODLE VÁS ZASLOUŽILA ZMĚNU, ČI MĚSTA KDE PODLE VÁS NĚCO CHYBÍ. TENTO VÝZKUM PROBÍHÁ V RÁMCI PRAXE A DIPLOMOVÉ PRÁCE ZA SPOLUPRÁCE S MAGISTRÁTEM MĚSTA PARDUBICE. VEŠKERÁ ZÍSKANÁ DATA JSOU ANONYMNÍ A VÝSLEDKY BUDOU SLOUŽIT JAKO PODPŮRNÉ PODKLADY PRO BUDOUCÍ REVITALIZACI.

POHLAVÍ

MUŽ ŽENA JINÉ

VĚK

19 A MĚNĚ 20 – 29 30 – 39 40 – 49 50 – 64 65 A VÍCE

JAK DALEKO BYDLÍTE OD PARKU? (CHŮZE)

BYDLÍM NA ÚZEMÍ PARDUBIC A BYDLÍM VE VZDÁLENOSTI:

DO 5 MINUT 5 – 15 MINUT 16 – 30 MINUT VÍCE NEŽ 30 MINUT

NEBYDLÍM NA ÚZEMÍ PARDUBIC

JAKÝ JE VÁŠ NEJČASTĚJŠÍ DŮVOD NÁVŠTĚVY PARKU?

VOLNÁ ODPOVĚD:

JAK DLOUHO SE ZDRŽUJETE V PARKU?

DO 30 MINUT 30 – 60 MINUT 1 – 2 HODINY VÍCE NEŽ 2 HODINY

JAK ČASTO NAVŠTĚVUJETE PARKU?

KAŽDÝ DEN VÍCEKRÁT TÝDNĚ JEDNOU TÝDNĚ JEDNOU ZA DVA TÝDNY JEDNOU ZA MĚSÍC MĚNĚ NEŽ JEDNOU ZA MĚSÍC

JAKÉ JE NEJVĚTŠÍ PLUS (POZITIVUM) TOHOTO PARKU?

VOLNÁ ODPOVĚD:

JAKÉ JE NEJVĚTŠÍ MÍNUS (NEGATIVUM) TOHOTO PARKU?

VOLNÁ ODPOVĚD:



Pardubice

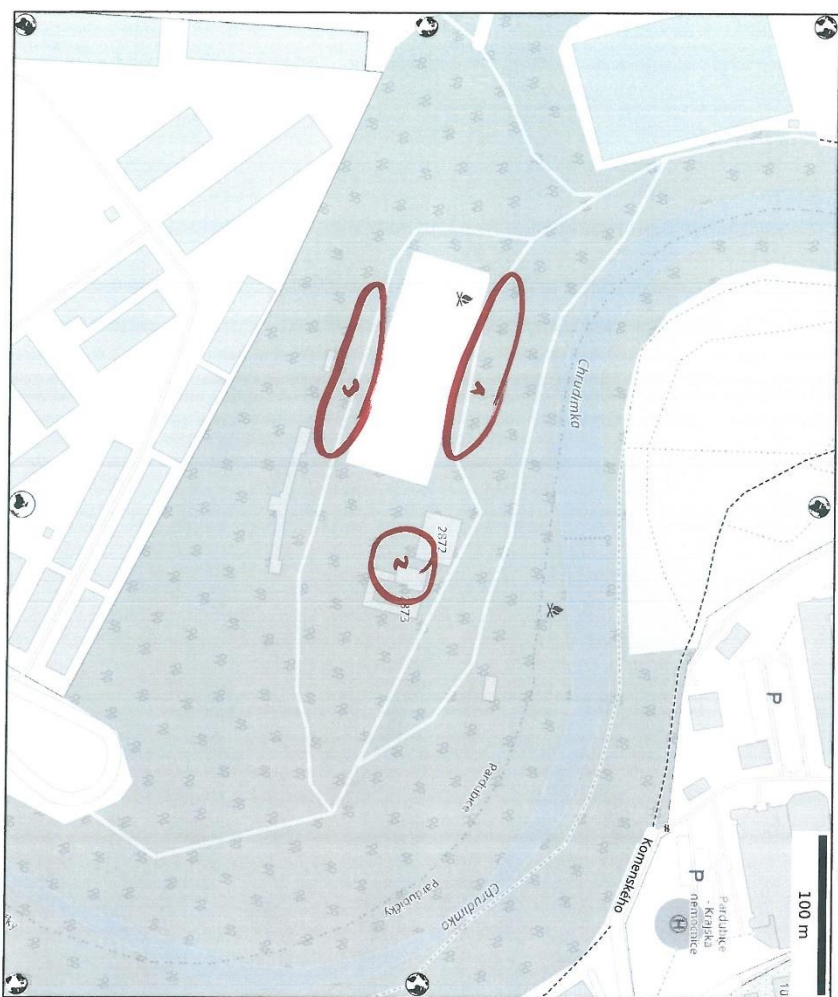
AUTOR: Bc. MICHAL HOFMAN
KONTAKT: MICHAL.HOFMAN01@UPOL.CZ



Univerzita Palackého
v Olomouci

Příloha č. 1: Dotazník k šetření u parku stará vojenská plovárna
Zdroj: Dotazníkové šetření

ZAKRESLETE DO MAPY MÍSTA, KDE NĚCO CHYBÍ NEBO POTŘEBUJE ZMĚNU



HÉGIT

91

**K ZAKRESLENÍ
POUŽIJTE
ČERVENÝ FIX**

**K ČÍSLŮM NIŽE NAPIŠTE
DŮVOD ZAKRESLENÍ
A PŘÍSLUŠNÉ ČÍSLO
NAPIŠTE DO
ZAKRESLENÉHO MÍSTA**

1. Lavičky

**2. WC
občerstv.**

3. Lavičky



Map © OpenStreetMap contributors



SketchMapTool

Příloha č. 2: Ukázka vyplněné mentální mapy respondenta
Zdroj: Dotazníkové šetření, SketchMap Tool (2024)

Zpřijemnění zeleného pravého břehu Labe

Vážená paní, vážený pane,

pokud žijete v Pardubicích, tak by Vás tento dotazník mohl zaujmout. Jmenuji se Michal Hofman a jsem studentem Katedry geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, kde tvořím svoji diplomovou práci.

Přestože v tuto chvíli trávím více času v Olomouci, tak mi rodné Pardubice zůstaly v srdci, a proto se snažím svojí prací přispět k rozvoji tohoto města a zlepšení kvality života v něm.

Vyplněním tohoto dotazníku, který je anonymní, spolu se zakreslením Vámi navržených úprav do interaktivní mapy, mi pomůžete získat potřebné informace a společně můžeme vytvořit silný základ pro možnou budoucí revitalizaci zelené plochy na pravém břehu Labe viz obrázek níže (v dotazníku je tato zelená plocha označována jako park). Vyplnění dotazníku Vám zabere 5 - 10 min.

Tento výzkum probíhá ve spolupráci s Magistrátem města Pardubice, proto je Vaš názor důležitý a bude brán v potaz.

Předem děkuji.

Kontakty: Bc. Michal Hofman, KGG/PFF UPOL, michal.hofman01@upol.cz

Zájmové území

Červená přerušovaná linka tvoří hranici zájmového území.



1. Napadá Vás něco, co byste upravili nebo vybudovali v parku?*

Po vybrání možnosti "ano" se Vám otevře interaktivní mapa, kde můžete zakreslit své nápady.

Příloha č. 3: Dotazník k šetření na území zelené plochy na pravém břehu Labe
Zdroj: screenshot z dotazníkového šetření v prostředí ArcGIS Survey 123 (Esri, 2023b)



Příloha č. 4: Dráha na pumptrack v parku stará vojenská plovárna
Zdroj: Michal Hofman



Příloha č. 5: Chátrající budovy v parku stará vojenská plovárna
Zdroj: Michal Hofman



Příloha č. 6: Objekt střílnice v parku stará vojenská plovárna
Zdroj: Michal Hofman



Příloha č. 7: Veřejné ohniště v parku stará vojenská plovárna
Zdroj: Michal Hofman



Příloha č. 8: Zelená plocha v parku stará vojenská plovárna (pohled na východ)
Zdroj: Michal Hofman



Příloha č. 9: Vzhled vyšlapaných stezek na zelené ploše na pravém břehu Labe
Zdroj: Michal Hofman



Příloha č. 10: „Jezero“ Bajkal na zelené ploše na pravém břehu Labe
Zdroj: Michal Hofman



Příloha č. 11: Hustá zeleň ve východní části zelené plochy na pravém břehu Labe
Zdroj: Michal Hofman



Příloha č. 12: Cyklostezka u zelené plochy na pravém břehu Labe
Zdroj: Michal Hofman